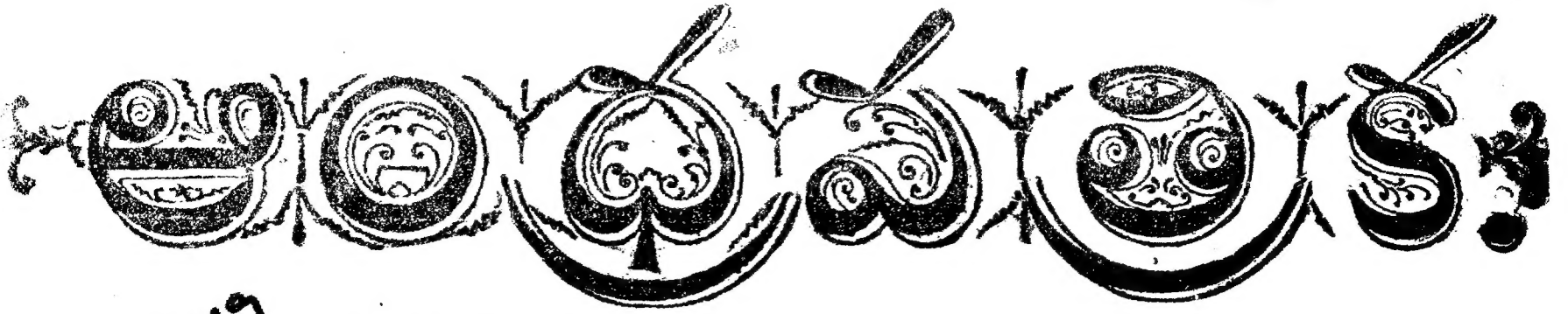

Registered No M. 1118

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

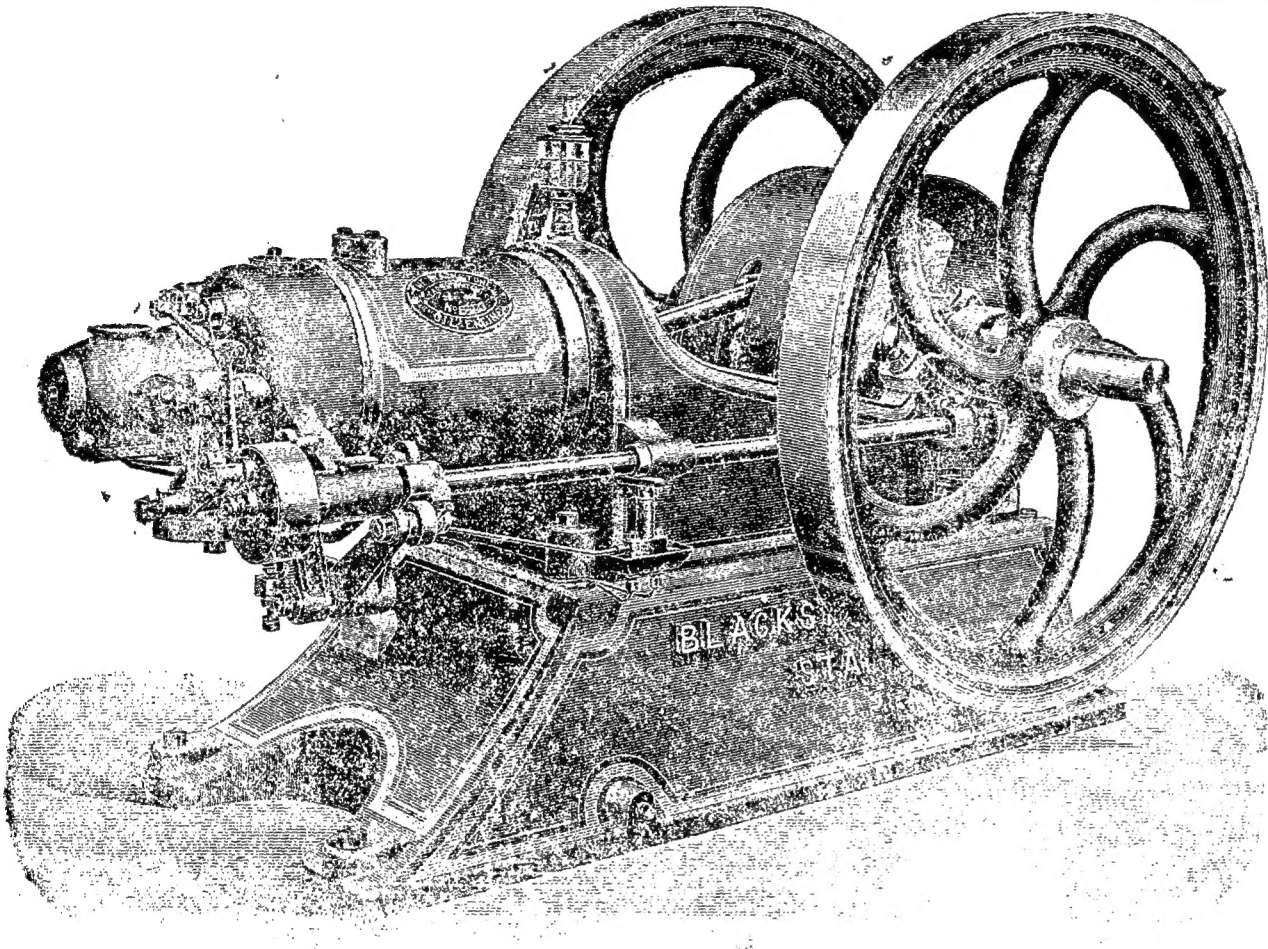
విడి వత్రిక గ-కి గ అణా.

309819

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VO. 6. చెన్నపట్టణము 1920 వ సం॥రం జనవరినెల 19 వ తేది సోమవారము NO. 239
సంపుటము. ౬ సీడ్లాక్లివామసంవత్సరపువ్యమాసబహుళచతుర్దశిగత. సంచిక ౨౩౯

బ్లాకు స్టోను ఆయిల్ ఇంజనులు.

కీరసనాయిలు, క్రూడు ఆయిలు చున్నగు చమురుల నుకయోగించి పనిచేయునట్లు తయారు చేయబడినవి.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాకు స్టోను ఇంజనులు పనిచేయుచున్నవి. యజమానులకు మంచి తృప్తినిచ్చినవి. పూర్తియైన వివరములకును ధరలకును నేడే మాకు వ్రాయుడు.

సోలు ఏజెంట్లు:

మార్షలు సన్స్ & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,

1806

ఇంజనీయర్లు

నెం. 9, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లాహోరు, లంబాపూరు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర వివిధమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడి సంతమాత్రమున నయమగును.

సులభ నెల 0-10-0 అణాలు.

మోహినితైలము రు 0-12-0
తామర తైలము 0-6-0
దంతచూర్ణము 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రదినపత్రిక చందా.

12 మాసములకు	18-0-0
6 మాసములకు	9-0-0
3 మాసములకు	4-8-0
1 మాసమునకు	1-8-0

ఆంధ్రవారపత్రిక చందా.

12 మాసములకు	3-0-0
-------------	-------

*ఆంధ్రపత్రిక పోస్టుకాక్సు నెం 212 మదరాసు.

160 పుటల పుస్తకము కవితము

అశోక్కుడు శాస్త్రతత్వములను పొందుకు స్వాధ్యాయమున కొన్ని విధముల అనువదించుచుననే కలం నుంచునది. ఈ పుస్తకమునై పుస్తకము అశోక్కుడు మాన కలంకేసి కీరసాఖ్యమును వృద్ధశాస్త్రమును, ఆ యాంశవృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇతరులుగా నీయవచ్చును. పోస్టుచార్జియు ఈ పుస్తకము కుంకనము. నెంబునే వ్రాయవలెను. (319)

వైద్యశాస్త్ర మణికంఠర్ గోవిందస్వామి అశోకస్వామి కోవకాంతుం, 1574 రాడ్వె, మదరాసు.

ఆత్మజిజ్ఞాసా

కీరమును విడచినవారు ఆత్మజిజ్ఞాసా. వయ్యముల గుమ్మరమును గురించిన గ్రంథము. గ్రంథకర్త:- షా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి. ఇప్పటికే చక్కని గ్రంథము. నెం. 2-0-0. మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుకాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

మీ సైనిక శత్రు
వినుగమా రుగల
బూ బ్లాక్ యింకి

ఇంగ్లాండునుండి ఇక్కడకొరకు చేయబడిన
ఈ స్టూయిండియా డిస్ట్రిబ్యూట్ అండు ముగర్ ఫ్యాక్షరీస్ (లిమిటెడ్)
కంపెనీవారి దా-సాయనిక శాఖవారిచే ఉత్తరార్గాడు బిల్లులో చేరిన
రాణిపేటయందు తయారుచేయబడినది.

ప్యారి అండుకంపెనీ, మానేజింగు ఏజెంట్లు

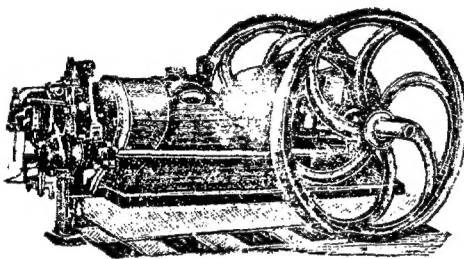
(1601)

పోస్టుబాక్సు నెం. 12 మద్రాసు.

మిక్కిలియూ క్రూడ్ ఆయిల్ ఎంజనులు

1948

నయం తక్కువ ! సమృద్ధి అధికము ! ఫలము ఎక్కువ !
(నయచేసి ఉత్తరార్ధపురములు ఇక్కడకొరకు జరుగలేదు) (తక్కువతరగతి - - - - - తయారుచేయబడినవి.)

క్రొండింగు మిల్లులు, ఆరు రోమిల్లులు, అన్ని రకముల కంపులు,
కలర్ క్రొండింగు మినుములు, సా బె చీస్, తేలింగు పెన్సులు,
పిలెండరు నూనెలు, బెల్లింగు, పిల్లుబిన్న ప్లాస్ట్ మెడల్సు
ఇతర అన్ని రకముల మినుములు మాట్లాడుతూ యున్నవి.
వి. జి. మాస్కరు అండు కంపెనీ,
ఎంజీయర్లు అండు కంపెనీ ద్వారా
అఫ్ఫీస్: వీధి, పోర్టు, బొంబాయి.
P. G. Masker & Co., Engineers & Contractors,
Appollo Street, Fort, Bombay.

మిక్కిలి పుష్ట శక్తిమగు యిండియా శక్తిమందు మెదడునకు చురుకైన గుణము
మన మాంధ్యము కడలించుటకు భావకర్త మెచ్చుటకును కలబెట్టుకొను పరిశుభ
మైన వికసనలాడుచుండుటకును ప్రతిప్రయత్నమును ప్రతిఫలమునును చుట్టూ

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టర్)

తలమెండుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి వానిని బాగుగా మెండుటకు
తగిన కష్ట తీరలనూనెయందు కలవు. చురుకును పోగొట్టును. కిలోజములకు కలవు
కంటే మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలవల్లదనమును కలిగించును. తన మెదడు
నుండి కండ్లకు కలుగు ముత్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును.
కామినియా ఆయిలు తలనూనె లన్నిటికైనా శ్రేష్టమైనది. శ్రీలంకకు పురుషు
లకును మెత్తమందికి మహాకారము మెదదించినది.
శ్రీమ: వీని నుపయోగించుచుండు.

తల ఒకబుడ్డి 1-0-0 రి. పి. చార్జ్ 0-5-0 అదాము.
మాడుబుడ్డు 2-10-0 రి. పి. చార్జ్ 0-12-0 అదాము.

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూట్:
ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
155, జామ్నామనీరు, బొంబాయి.
(D 126 W 100)

బందరు హిందూ హైస్కూలు

అయ్యో, బందరు హిందూ హైస్కూలు వచ్చిపూర్తి
పూర్వవిద్యార్థి సంఘ సమావేశము, వచ్చిపూర్తి బహుమానో
త్సవము (Jubilee Prize Distribution) ఈ నెల తేది
24, 25, 26, లలో జరుగును. మా స్కూలునకు సంబంధించిన
వారందరిని అప్పటికి కచ్చటికి దయచేయుటకును ప్రార్థించు
చున్నాము.

శైక్రటరీ.

మేలయిన పాంటన్ కలములు

ర. అ.	సాక్	6	10
బ్లాక్ బర్డు	3	6	8
హుటర్ మాన్స్ విడిట్	6	14	8
"	సేట్టి	10	4
కలోనా నెం 2	4-8-0.	రెంకిట్టు	0-14-0

(635) మెల్ రోస్ అండు కో.,
నెం 63 రు, లింగి శైట్టి విధి, మదరాసు.

అమృతమునకు

కుర్చీలు, బల్బులు, బీరువాలు, మంచములు, ట్రైసిక్లర్
మోటారుబుసుస్కిల్, మోటారుకార్లు, ట్రైస్, టూలులు,
రైకిల్ సామానులు, ట్రైన్ రైల్వేలు, గ్రామఫోన్లు, హర్
మోనియములు, మంచి వేలిగడియారములు, ఫోటోట్యూబ్ పేనాలు
మొదలైనవి చాలాసరసముగా విక్రయించబడును. సామానులు
కావలసినవారికి ధరలు పంపబడును.

డి. పి. రావు కంపెనీ,
(1908) హుస్సోడ్డు, వర్రాన్. ఎస్. సి.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జి, మంచిమందు
డబ్బీ 1-కి అ. 6. 12-కి రు. 8-12. 100-కి రు. 25.
మా తేలుమందు అన్ని మందుల కంటే
మిక్కిలి చురుకుగా పనిచేయును. నెల 0-8-0.
అమృతాంజనము డిపో - బొంబాయి, మద్రాసు.

మలయ చందనము

గనేరియా అను సెగరోగమునకు కారకము,
తక్కువ రేడు. వివిధ రోగములకు కారకము
ఎలుపు, తెలుపు, కచ్చు, అను మూ
డు విధముల సెగరోగమును మూడు
గ్రాములలో మున్నును. అనేక రాజ
కుటుంబములలో వాడబడిన గొప్ప
కౌముదిము. నెల డబ్బీ 1-కి రు 2-4-0

పంచంగము

కౌద్రసంవత్సరము. శ్రీరాధావాది. అనేక
ధర్మశాస్త్రవిషయములు కలవు. నెల 1-కి 0-2-0.
నాలుగు ప్రతులకు తక్కువ వంచబడవు.
(1251) గంధర్వపాఠశాల, రాజమండ్రి.

HEALTH FOR A POSTCARD

suffer from Functional If you Weakness, Exhaustion
and Impotency, take the first step to health by sending
for the Free Descriptive Booklet which describes Dr.
Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its prac
tical application known as the Erectruss The Erectruss
treatment has cured where other methods had failed
and a perusal of the Booklet will make it clear to you
why Erectruss has superseded all other remedies. Erec
truss has been aptly described as an aid to Nature—the
actual cure being effected by an “excessive accumulation
of the blood in the diseased part,” the Erectruss being the
means by which the desired accumulation is obtained.
This method is essential “Natural—” that is why it has
performed such miraculous cures. Write for Booklet by
next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Bataia
(India.)

DR. BIER'S ERECTRUSS
669)

Free !!
సర్కారునందు రిజిస్టరుచేయబడిన నం 258

అనాస్థానపునందు చేవ్రాలుముద్ర గల్గిన
రసీదు:—ఈ ముద్రయందు మూత్రము గల బాట్టిలను గొను
వారికి వ్యవధి. ఈ ముద్ర లు నేమిది గుణ మగడదని
యెడల ఈ కర్మరసాక్షి ఆ రసీదునందు చేవ్రాలు చేసి 1 మా
సములోగా వాడును పంపిలే తెలుసు వాడును పంపులాము.
ఈ ప్రతిజ్ఞకు మీరు హామీరట్టి చేయువాము.

గుల్షన్ జోబాన్.
కర్మరసము ! భాతుపాస్తకము !! రోగనివారకము !!!

ఈ మూత్రము మొదటిదిను మే ఆకర్షణకు గుణము
లకు గనుకనును. చిక్కినదవుడల బుడ్డి తేసి నిగనిగ మెలుకు
తీయును. కరీరమందు మూర్తికల్గి వీర్యవృద్ధిచే నుభవిద్ర
నిచ్చును. నడుమనొప్పి, వాయువు, తుమము, క్యాసము, దగ్గు,
కడుపునొప్పి, ఆస్తీరము, మలబద్ధత, జ్వరములు, మూలవాధి,
మేమరోగము, మూత్రరోగము, స్వప్నమందలి సారము,
శ్రీలంకదరము, కాలము తప్పి ఋతుగుణుట వీటిని సమూల
వారముతేసి రక్తవృద్ధియు శుద్ధియు చేసి చర్మసంబంధవాధ్య
లను నశింపజేయును నెల బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0, 8-కి
రు. 2-10-0. త. ఖ. కలు. (1728)

డీ గుల్షన్ జోబాన్ కంపెనీ, బొంబాయి కి.
The Gulshan Jubaan & Co., No. 3 Nagdevi Street, Bombay

వైద్యగ్రంథములు

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీనతి బి. ఎ., ఎం. బి. సి. ఎం.
గారిచే రచియించబడినవి.

1. అంటువ్యాధులు 0-12-0
  2. చంటిబిడ్డ 1-0-0
  3. కలరా 0-7-0
  4. మలేరియా (చరిత్రము) 0-7-0
  5. ఆయుర్వేదమునందలి శ్రేష్ట మోగములు 0-4-0
  6. Principles of Ayurvedic Treatment (English) 0-8-0
  7. Some Important Prescriptions in Ayurvedic (English) 0-4-0
- ఈ గ్రంథములు రోగులకు అ. ప్ర. ఆయుర్వేద కౌమ
ధాయమువారికి 19 హామీరొడ్డు, హుంబురోడ్డు చెన్నకట్ట
నెల అను చిరునామాకు వ్రాయవలెను. (1985)

సింహా ప్రభువు గారు

బొంబాయిపాఠశాల స్వాగతము

సింహా ప్రభువు ప్రవచనము

(నిన్నటితరువాయి)

సంభాషణము.

రైతుమహాసభలు సింహా ప్రభువు గారు బొంబాయిగతమున రెండు దినములుండిరి. వారికి కొంతమంది నుండ లేకుండెను. అట్లున్న వారు బహుశా కార్యకర్తలను వారానందు ప్రతినిధిగా సంభాషించుట కవకాశము కలుగజేసిరి. సమావేశములోను సామరస్యముతోను మనస్థిరమునను సుస్థిరమునను సుఖముగను దేశమున అన్ని కీర్తులవారును అంగీకరించిరిని వినుటకు చాలసంతోషించుచున్నాను. అట్లుండగా నీచట్టము ప్రజలను నానా భావాలను నెరవేర్చుట లేదని ఆక్షేపించుటయు మరల ఆందోళన మొనరించుచునది లేదనియును అసమంజసమనియును ఆ ప్రజలమీదను నేను తలపెట్టిన వాదనలనున్నాను. మనదేశములోని బహుళ భరితాలనును ప్రజలకు సంతృప్తి కలుగునట్లు నిర్వహించుటయే శ్రేష్టమగు నాందోళనము. స్థానిక స్వరీతిని పాటించుటను విధియును ప్రజాసత్త్వములను గురించి భావించుట. అవి అన్నియును ముఖ్యములైనవి. వాని కట్ట మనము ఆలోచనతో పని చేయుటలే యిందుకు. లాల్ బాద్ శత్రువును గాని కాళిబట్టి మన కింతటి దేవని ఆంధ్రోళనము చేయుట కంటె మనకియ్యదికాదు కాళిబట్టిని గాని తలపెట్టిన పనిలేయుట ప్రభువు సరికి ఈకాళిబట్టి భవము సమముగా కలుగుటలేదు. విని విస్తరింపజేయుచున్నది ఏమి? రాష్ట్రీయ దౌర్జన్యము లిదివరకు మరలించినను మనము మరల నవకాశములను కలిగి పట్టిన యిందుకు. ఆరని మనము తొలుదొలుత కారణించుకొనెను. మనమిదివర కేమైన చేసితిమో? లేదనికలచెదను. గానమనకు గల పాపభక్తియు నిండుట వినియోగింపకుండ ప్రత్యక్షముని యిది లేదని ఆంధ్రోళనము చేయుట యిందుకు వినియోగించినది దుర్మయోగము యిందుకు. దాని నొక దృష్టాంతముగా నేను తెలిపితిని. ఇట్టివైపునా కంపు. ఈసందేహము నేనాసాధ్యము కంటెగిది కేళియనవంతిమన నేను పంపితిని. మనము పని పొందగలిగింపకలెను. అదియే ఆందోళనమగునని కట్టిపట్టుటలకు లాభములేదు. మనకిగిన కలుగవచ్చును. ముంటూరు గారు మనకొక చాలా ప్రభువు కడిగిన అన్ని కీర్తులవారును అంగీకరించిరిని వినుటకు వారు చాల సంతోషము కలిగినది. ఇంగ్లండు వారకు నానందించుట యితరులకు సాధ్యముగాదు. ఇట్టి సంతోష సమయమున మనము మెన్సుఫర్డు ప్రభువుగారికి మాపవలసి కృతజ్ఞులమన గూడదు. 20.8.17 తేదీ ప్రజలము చేయబడుటకు చాల వేనుకటిపడియు సుస్థిరములను గూర్చి జరిగిన చక్రవర్తి యిందుకు ప్రజలముచేచో ముంటూరుగారి తాత మెన్సుఫర్డు ప్రభువుగారు మన కృతజ్ఞులకు పాత్రులనుటలో జేసియలందున వాతో నేటిభవించుచునది వాకు గట్టి నమ్మకము కలదు. 5.8.1916 తేదీని కంటెగిది. తేజ ప్రతిభానుమది చూచునంత బడెను. ఆలేఖ యిట్టికల జరిగిన ఆలోచనల నుకరించి వా యిబడెను. దాని జుర్రు కొంత సుఖించెను కొన్ని సమయములం దుండెను కొన్నిటినిగూర్చి వైఖ్యాలు ముడగలదు. సంయోగ సంఘము వారానాచలము కొందరి ప్రతినిధులతోను జరిగెగాని వారా నూచలము కేవలము నిరసించలేదు. తిరకాలమునందీ ప్రజలతోయిచ్చు వానినే మనకి చట్టమున కమరూర్లు కంటెగిది ప్రయత్నించిరి. శ్రీకాంత్ సార్వభౌముడు కంటెగి సంకల్పమున వాడేయి సాధ్యమందయును ముఖ్యముగా గమనించెను. శ్రీ వారు సమావేశమున కాంక్షించిరి. సమావేశము లేదో నీ చట్టము నిరుపయోగమగును. మరల నిజమింకాది నిసంఘమునాది విచారణచేసి నూచలము చేయువరకును పార్లమెంటు వారికి మార్పులను చేయరు. మరి 10 ఏండ్లు గా కలసి వచ్చునని యే కలం ప్రభు ఆదియొక దీర్ఘ కాలము శ్రమపడెనయియును మనము తీర్చించుచున్నాం. మన మెట్లు సఫలమగుదుమో అని అన్ని కీర్తులవారును గమనించుచుందురు. మనము చక్కగ నీచట్టము నిర్వహించుటలను మనయం దభిమానమును చూపుచు వారందరకు కాదు కొందరైన విముఖు లగుదురని కథించుచున్నానని సింహా ప్రభువుగారు నడిపిరి.

బొంబాయికార్యకర్తలను

16వ తేదీ సాయంత్రమున బొంబాయి కార్యకర్తలను 6 సింహా ప్రభువుగారికి సన్మానకరమున కమర్చించిరి. సందర్శనను నిసర్గ జరిగెనది. చాలమంది కథకులవచ్చిరి. తుదు కాష్టిజవాంగితుగారు సన్మాన పత్రమును చదివి ప్రశంస కమర్చించిరి. సింహా ప్రభువు తగిలెరితిని కృత్యులను. ముంబై ప్రజలందరకు సగౌరవాల సంఘములకు పౌరస్వార్థకర్తలనుగోసగి గౌరవించుటయు నేనొసర్చినవరు మీరు నేటిట్లు గౌరవించుట కృత్య వాయున్న

నమని నేనాంభావనము చేయవలెనను. ఇదివరకు 16 గిన రాజకీయాభివృద్ధికిని యితర సంగతులను దానికిని చాల కృత్యమున్నది కలిపాలనుకొనెదలి కాళిబట్టియందు మనకు ప్రత్యేకము కలుగుటయే గాదు. స్వరీతిని పాటించుట బడెనది అధిని నేతలను అన్నిటియందునుగల విభావమును మనముగూడ బడెయటకు సుగమమగు మార్గమున మనము నిజమందెరిమి. అందు లకు సమావేశముండేచో సరిలభించెను గాన నేనాంభావనము మనము చేయవలెనను. తేజయులందరును భారతీయులను పాశ్చాత్యులను ఉద్ద్యోగము నితరులను గూడ శ్రీ వారి ఆక్షేపము ననుసరించుచు నేను నమ్మెదను. బొంబాయి నగరమును అతడు విభాగించి నిజమైన సత్త్వ మార్గములు కావలెను సమావేశములకు త్యాగము సమర్థమునును ముఖ్యము. మిపాలకసంఘ మిట్టి మార్గము నిజమరించుటలను నే అన్ని కీర్తులవారులందును అంగీకరించెను. కపించి యున్నది. నీటి కంటేయుట మరల కాలము నెద్యవలెనను, ప్రాథమిక విద్య, మున్నగు విషయములందు మీరు ముందంజలేసితిరి. ప్రాథమిక విద్య చాల విస్తరింపకలెను. మొదట బొంబాయి నగరమున సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వరీతిని పాటించు ముందరెని సింహా గారు నడిపిరి.

బొంబాయి మిత్రవాది సంఘము.

16 వ తేదీ ప్రభువుగారు తాజరమున హోటెలులో మిత్రవాది సంఘమునకు సింహా ప్రభువుకు స్వాగత మొకరిరి. 16 గిన వారానా గారు కృత్యములకును ప్రభువుగారిని చాల ప్రశంసించిరి. ఈచట్టము చార్టరుకంటే. మహావరము మిత్రవాది లందరకు సమావేశము లగుటకు పూజకొనిరి. వారు పార్లమెంటు వారికిని కమిటీ కు భుగ్గ లకు ను ముంటూరు గారి కిని మీరు ను గూడ చాల కృత్యములు. లాల్ బాద్ యిందుకు ప్రభువుగారును బడెనవారను యిందెయో నమోచు కలెరికయను బడెనవారను మీ రొక్కర. మీ కంటెగారు మన జేయలలో వెళ్ళుచుండి యిందెన కృత్యము: మన సంపూర్ణ స్వరీతిని పాటించు లభించగలదు. అని వారా గారు ప్రశంసించిరి కృత్య లభికోత్యాచమును కలెడిచిరి.

నేను కొన్నిగాలో సంపూర్ణముగా నేటికరించుచున్నాను. వా భావమును మీ కందరికిని బాగుగా విదికనును. నేనిప్పుడు విస్తరింపక నవరములేదు. పార్లమెంటు సభలో నీ చట్టము నామోదించలేనోది ముంటూరు గారుకప్పు మరయొ క్కరునుకారు. మెట్టుమొదట మనకృత్యములకు పాత్రుడనెగాని మెన్సుఫర్డు ప్రభువుగారి పనులకు మనవారు పరిగ (గపించ) కంటెగారు స్వంతావరము. ఈసందర్భమున నేను ఆంధ్రోళిగ విషయములను బాగుగా నేను గానియున్నాను. మొదటి నుండియు నేను నీ సంగతులను బాగుగా నేనుగూడును. ఈచట్టమునకు 20 వ తేదీ ప్రజలము భారము. ఆ తరువాత చేయబడుటకు మెన్సుఫర్డు ప్రభువు ముఖ్యకారణము. ఆతరు గట్టి పనులకు చేసిందను నాతరు వలను చేయబడెను గాని లేకున్న సరిజగి నుండెనని మీరు నమ్ముడు. (పార్లమెంటు లు మెన్సుఫర్డు ప్రభువు యిందెగల నచ్చింది మొదలు ఆతరు యిట్టి పనుల మార్గమున కలయించుకొనెదని నేను బాగుగా నేనుచును. 1916 వ సంవత్సరమున నేను కాంగ్రెసు సభాకర్తలకు కపించు భాగ్యమును బడెనగలిగితిని అప్పుడెట్టి కరుణ నుక సూచిని నేను నడిచి యుంటిని. అప్పుడు మెన్సుఫర్డు ప్రభువు యితరములతో యుండెను. ఇది నేను ప్రార్థనగా చేయకొనెట లేదని నమ్ముడు. ఆతరు మరల రాజకీయభిధాని యా తేజమునకు గాదులని కృత్యమున కేగుటకు నుండే కాంగ్రెసు సభా కర్తలకు నీ కొరిక అతని కి బాగుగా తెలిసి యుండెను. ఆతరు 1916 మార్చిలో మరలరచ్చిన పిమ్మట మరల గట్టిపనులకు లిగినది. అంగ్లజేతమున కేనవరకుక దా విషయముగూర్చి మరలలకు బాగుగా నవ్వెట్టివెను ఈజేతమునకు రాగానే కాంగ్రెసు నిస్సహాయ సంఘమువారిలో వాలోలింది (తేజమునకు ముఖ్యముగా నీర్థముచేయించెను కిదాదిగా వాడెంతయో ప్రయత్నముచేతగా 1917 ఆగష్టునల కాటికడి నెరవేరినది. అప్పుడు యిందెను ఆంగ్లమునుటకు మరల మరల తొందరలోనున్నను మెన్సుఫర్డు ప్రభువు వారిని వినియలేదు. దానిననుసరించి ముంటూరు ప్రభు నితరము, రెండుసంఘముల విదేశీయులు, సంయోగ సంఘ (ఆసంఘమున నేనుగూడ సభ్యుడనుగా నుంటిని) విదేశీయు, తివరకుచట్టము గూడజగినది. గాన మనము మెన్సుఫర్డు ప్రభువు కట్ట కృత్యమును చూపకుండుట విభాగవైఖ్యాను యిందెను కథలోని లిగిన కాంగ్రెసు కిం చుచున్నాను.

16 నెలల క్రితము నేనీజేతమునందీ జేతమునపు నావిక్రయదగు నొక కటికృతిగాంగ్రెసుకు యీ నగరమున వాతో ముచ్చటించుచు మనకే సంస్కరణములను రాజకీయమున ఆర్థిక స్వాతంత్ర్య మొకటి లభించిన చాటునని నడిచెను. మన కిప్పుడది లభించలేదా? అర్థిక విషయములందు తక్కిన అధిని జేతములవలెనే అనుపాలములగు మార్పులను చేయుటకు భారతీయులకు గూడ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గలదని నంయోగ సంఘముజేతమున కృత్యముగా వినించుటలేదని దానిని బాగుగా గమనించిన తెలిసగలదు (పార్లమెంటు) గాని ఆవరకు చట్టమునం కల లేదని మీరందుకవచ్చును. చట్టములో లేదను

కారణమున నిచట దానిని పాగనీయరను అనుమానము మీకు కలుగవచ్చును. గాని అది అట్టిది గాదు అట్టి మర కులో అధిని జేతము నందలి చట్టములను గూడ లేదు. అట్లుండెన బ్రిటిషు పార్లమెంటు అధికారమునకు భంగము కలుగును. సామ్రాజ్యమున అన్ని జేతముల పార్లమెంటుల వైనను బ్రిటిషుజేతపు పార్లమెంటున కధికారము కలదుగాన నట్టి అధికారమునకు భిన్నముగా మరల వుండగూడదు. అంతియగాని ఒక చేతితో నిచ్చి మరయొక చేతితో నీనీవేయు కలెంతవో నిట్లు పాడు చేయలేదని మీరు సంపూర్ణముగా విశ్వసించదగును. భావిభాగ్యముకరియు మనదేశమున నేనున్నది. దానిని మెంపాదించుటకును వివాదము మొనరించుటకును మనమే కారణము. సాయురస్య సమావేశము ముఖ్యము. సంయోగ సమావేశముల లేకన్న సాధ్యకరము. అట్టిభావముతో మనవారిందరును పనిచేసిన సాధ్యమెనగి క్రితముగ మన వాంఛితార్థము చేయగలరు. ఈచట్టమును మెన్సుఫర్డు కుపయోగించుకలెనని మనజేతమున నన్ని కీర్తులవారు నగిరించిరిని నిని సంతరించిరిని వారకదరును వానూచలము నున్నంతి అనుసరింపదగును. మీరు నాకును నాభాగ్యమును అక్కడి కాదరములో మేమనవలెనను యిట్టి అధిక గౌరవమును చూపించుటకు మరయొకసారి మీరు మందముల సర్పించుచున్నానని సింహా ప్రభువు నడిచెను.

649 నమకము 1842

బంగారు, వెండి, రత్నముల

నగలును, ఇతర వస్తువులను

వాసిను యిచ్చిన ప్రయ్యోగిని వైకము ఇవ్వబడును.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెని,

25, వైసాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

నగలు వాస్తవముగాను, పూచీతోడను నూయైన భర లకు తయారుచేసి విక్రయించుటకు వలెను. తయారుచేసిన వాటిని అతిశ్రద్ధాగా ఆర్యులమేరకు తయారు చేసి ఇవ్వబడును. ఒకసారి అర్హులెచ్చి నగలు తయారు చేసుకొన్న వారికిరాని మానము 10 రెండుకోసమును.

డాక్టరు పి. ఎన్. మొదలియ్యారగారి

మూడు కుటుంబవ జములు.

దంతమార్గము నునానము, మంచునినమున గలది. నోటివాసనను పోగొట్టును. ఆ రి, ఆ 4, ఆ 2.

అశ్వసుయోత్రలు (నైట్స్) (సెట్టి)

గునాయకముగ మలవిసర్జనము చేయును. విక్రేతము నమునాన బాగుగ ఆకలి కలుగజేయును.

25 మాత్రముగల బుడ్డి 1-4 ఆ 4.

శ్రీ రామారామ్.

నకల మైననోళ్ళులకు, వాళ్ళలకు, గట్టికి, ఆరనిపుంకుకు పిటికన్నుటికిని గునమును వావును. బుడ్డి 1-4 ఆ 4.

వ్యాపారులకు కమిషన్ యివ్వబడును. నాణ్యగవంతు సాము అద్వానీ గా కంటకలెను. అన్ని వాగాలలోను ఏజెంట్లు కావలెను.

(D 1998) (W 666)

పి. కె. రావు ఆంధ్ర సన్న్,

జనరల్ కలెక్టరు, ఏజెంట్లు

260. అంగ్లసనాతకశిధి, కనాల్ వెస్, మదరాసు.

IRKAR ANDAL OAP

A SPECIALITY
Fragrant & Dainty
Govt. SOAP WORKS,
CALICUT.

ఇప్పుడే ఫాంబెక్ వేనాలు వచ్చినవి.

క్రాఫ్టు రు. 8-40 | కెల్ట్రాక్ నెం. 210 రు. 8-80

స్వాక్ రు. 6-40 | డిల్ 205 2-8-0

వాటర్ మెక్ 6-80 | డిల్ 200 1-12-0

గిరి బ్రదర్లు, ప్రేమనర్లు, ట్రిప్లి కే

అంశము	అ. నంబర్	అ. నంబర్	అ. నంబర్	అ. నంబర్
అ. నంబర్	18,086	26,072	20,000	16,000
అ. నంబర్	10,000	20,000	20,000	16,000
అ. నంబర్	8500	26,985	47,718	13,000
అ. నంబర్	21,500	2000	6500	6000
అ. నంబర్	12,000	6000	2000	3980
అ. నంబర్	6990	2000	999	2001
అ. నంబర్	8000	999	800	1415
అ. నంబర్	2895	180	61220	1,14,685
అ. నంబర్	186685	9980	98620	1,76,941
అ. నంబర్	2,88,508	7242		

గుంటూరు

పురపాలక సంఘము రికార్డు మాయమగుట.

ఈ కట్టణముందలి మ్యునిసిపల్ ఆఫీసులో 17-12-19 లేదీ మొదలు 28-12-19 వరకు కొన్ని సభ్యుల యొక్క కలెండర్ మేజ్ కి యితిరాజులు వాయించుట గారి అధికారము క్రింద జరుపబడి ఫలితములు ప్రచురపరచబడెను. వీటిలో కొన్నిటి ఫలితములమీద ఆసీర్లు చేయబడినవి. కొన్ని ఆసీర్లు పరిష్కరింపబడినట్లును, కొన్ని నిల్వలో నున్నట్లును, తెలియజేయుచున్నది. ఎన్నికలమీద సామాన్య వ్యవహారములలో ఆసీరులకు అవకాశ మందునట్లు ప్రకటించుట మిక్కిలి కోరవలయును. ఇది యిట్లుండగా 28-12-19 న నె 17 రు వార్డుకు 1 వలం శెట్టి అంకమ్మ వాయించుటగా 2 యోగా జనార్దనయ్యగారు 8 చాసురి వెంకటాద్రిగారును క్యాండ్డిట్టుగా నిల్వి యెన్నికలు జరిగెను. మరొకటి అంకమ్మ వాయించుటగా ఎల్లంక సమ్మతులకు కడసి నియమై నట్లు ప్రచురింపబడిరి. ఈ ఫలితమునకు ఏకా జనార్దనయ్యగారు సంకల్పి పొందక కలెక్టరుగారికి 27-12-19 ముద్రాన ఆసీరును చేసియుండిరి.

ఇంకా 10-1-20 తారీఖున ఓటింగు చేయు కలెక్టరు గారి ఆఫీసులో పోయినట్లు తెలిసికొనబడి 11-1-20 లేదీ యుడయము పిత్తికలగుంట క్వార్టర్లో దొరికినవియు ఈసం దర్భములో కలెక్టరు గారి ఆఫీసులోని ఆట్రెండరులకు ఆరి పుచ్చేయబడి ఇంకొకరు నమ్మకలో నుంచబడినవియు తెలి యజయుచున్నది. అయితే, ఆఫీసులో నుంచబడిన కాగితము లు పోయినవో లేవో ఒక వేళ పోయినవలయున దొరికినవాటి యందు లభించినవో లేవో నిశ్చయముగా తెలియదు.

శ్రీచైత్ర మేక గాయను జనార్దనయ్యగారి ఆరోపణలను అత్యవ సరముగా రుజువుకొని స్వార్థ కాంక్ష గానట్లు లోకమునకు వెల్లడిచేసి బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేకర సర్వజన సంభావనాత్మకై సమభావముతో తిరిగి రెండవసారి సభాభ్యక్షకుడు అయి యుగా నెన్నుబడుదురగాక, లేదీ యెట్లున్నను రికార్డు తీయించిన వారెవరో తెలిసామనులనియు నీచకార్యమునకు గడంగి రనియు ముద్రము చెప్పక తీరదు.

కలెక్టరు

ఈ పట్టణములో నాలుగైదు రోజులగాయకు కలెక్టరు మాపాయి 137 కేర్ల చొప్పున విశ్రాంతిను వీధులకు అమ్మించుచున్నారు. ఇకమీద నట్లు లేవనియు విశ్రాంతి దొరకడయూ మహుకార్లు చెప్పుచున్నారు. మిల్లుల భావయము ఏ గ్రామములో భావయము ఆ గ్రామములోనే క్రయముచేసి నిల్వ యుంచుటకును కలెక్టరు తీసివేసినవో గాని బ సీలోనికి వియ్యమును చేర్చుకుంటుటకును కేసులుకుకొన్నట్లు తెలియదున్నది. ఇట్టివివరములు ప్రస్తుత కలెక్టరు పా మేలుగారి ధీబలము ముందర కూర్చున్నయెదుట మంచురలి విడిపోవునని ప్రజలనుమ్మి యున్నారు.

తెనాలి

ఈజిప్టు తెనాలిడివిజన్ డిప్యూటీ కలెక్టరు (మేజిస్ట్రేటు) వారి ఆఫీసులో క్రిమినల్ కేసులోని ఆస్తి బంగారు బంగారములను ముద్రాన 1000 లు కిమ్మకులని ప్రాప్తి కలెక్టరు నె మాయమైనట్లు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటువారికి తెలిసి తెనాలికి కలెక్టరుని పంపించుచున్నది.

గుంటూరు మ్యునిసిపల్ గడవిదలు

అయ్యో, కాంగ్రెసు మహాత్ముడు ఫలింపినదనియు కొద్దిగో గొప్పగో ప్రభావాన్ని క్రియము అలవడినదనియు ప్రజల విశ్వాసుకు ముందు నీసమయమున గుంటూరు పురపాలక సంఘస్థితి దుర్భరముగ నున్నదని చెప్పకపోవడము మిగల చింతనొందుచున్నాను. నాకు తెలిసిన నలుది సువర్ణరూప యామవ్య మాపురపాలనలో నిప్పుకన్నంత కలవర మెప్పుడు ను లేదు. మాపురమునకు సభ్యుల నెన్నుకొని స్వాధీనక్రియ లభించి ముప్పదిసంవత్సరములు కావచ్చినది. అనేక యెన్ని కలు జరిగినవి. తత్కాలమునకు కొంత ఆదానడి యున్నను వెంటనే కేమింపుచుండెడిది. పూర్వము 4 వార్డులుండెడివి. 10 నుండి కథ్య తన్నుకొనబడుచుండిరి. ఇప్పుడొక్కసారి 17 వార్డు లేర్పరచి 17 నుండి సభ్యుల నెన్నుకొనుటకు స్వా తంత్ర్యమునుబడినది. 40 వేల జనముగల యాచిన్నపట్టణము నకు 17 వార్డులనేర్పరచి యాయా వార్డులలో నెన్నుకొనువారి సంఖ్య స్వల్పము చేయుట మొదటిలోపలు. ఇప్పుడు నచ్చి న 10 యెన్ని కలు చెయి రేక్ గా రి యివ్వమనవచ్చినవార్డులకిచ్చి, అగ్రహారంలో నెన్నుకొన బడిన కాన్సిలరును కొత్తపేటకు, కొత్తపేటలో నెన్నుకొనబడి

యన్ను కాన్సిలరును అరంద్రోపేట బ్రాడీపేటలకు నిశ్చయించుట రెండవదాని. కొత్తపేట కాన్సిలరుని డిక్లరేషన్ మహారాజశ్రీ, చీఫ్ మంత్రి బహుశ్యాగా రివివరము అగ్రహారములో నెన్నుకొనబడియుండియు వారికి కొత్తపేటలో ఆస్తి మయన లేదనియు ఆయనను కొత్తపేట కాన్సిలరునియు, కొత్తపేట కాన్సిలరు రామనాథయ్యగారికి బ్రాడీపేట కాన్సిలరుగాను మరొక కాన్సిలరు ప్రసాదరావుగారిని వారి కేసం బంధములేని అరంద్రోపేట కాన్సిలరుగాను మార్చినారు. కొత్తపేట కాన్సిలరులలో ప్రసాదరావుగారికి కొత్తపేటలో ఆస్తివున్నది. వారక్కడ వోటరు. రామనాథయ్యగారికి రెయిలు పేటలో ఆస్తివున్నది. ఆయన అక్కడ వోటరు. చీఫ్ మంత్రి బహుశ్యాగారికి అగ్రహారములో ఆస్తివున్నది. వారక్కడ వోటరు ఆయివ్వందగవారిని అక్కడ కాన్సిలరుగా భావించక యింకొకవేళకులలో కాన్సిలరుగా భావించి బ్రాడీపేటకు అరంద్రోపేటలకు యెన్నికలు లేకుండాచేసి, రెయిల్ పేటలోనున్న కాన్సిలరును బ్రాడీపేట కాన్సిలరుని పేరుచెట్టి రెయిల్ పేటకు కాన్సిలరు భావించేసి నగరంపాలెం వార్డుకు క్రొత్తయెన్నిక యేర్పరచిన చెయిరేక్ గారియొక్కయు వారి సలహాకారులయొక్క యు మంవాలోచన మిగుల నాకార్యము జరిగింది. ఈ అరకడక యేర్పాట్లకు అంగీకరించు ద్దా మురైట్టికను వెనచెనిబెట్టిన లేటులెక్కర నీసాక్ పా మేలుగారి న్యాయకర్తత్వ విషయము యేమనలయునో తెలియజున్నది. కడదిన డిసెంబరు 19, 22, 23 లేదీలు యెన్ని కలు జరిగినవి. ఒకరోజున 4 యెన్ని కలు తక్కినరోజులలో మూడేసి యెన్ని కలు మొత్తము 10 యెన్ని కలు జరిగినవి. అరోజులలో నుండు గలభా చెప్ప కేక్కులు లేవండే. రోజుకు 1 యెన్నికచొప్పున 10 రోజులు యెన్నికలు జరిగియుండి న యంక గడవిద లేక పోయెడిది. మా చెయిరేక్ యతిగాజులవాముకు గారి అధికారము ఈ నెల 27 లో ముగించునకు. ఇంతగానే యెన్నిక లన్ని జరుగుట తొందరచేసి యుండును. గవర్న మెంటువారిచ్చిన సైమను గ్రాంటు రు 20 000 లు వారి కాలములోనో ఖచ్చితదలలేనకు. కొద్దు మరమ్మతులు చేయవచ్చును. ఫలిత మెటులావును ఖచ్చితముగాను లేదు. నేల్లు బంక లాల్లు మార్కెట్టు వేలము లిదివరకే అయినది. క్రొత్త సువర్ణరూప రి మును బుడగా యిప్పుడే తొందరచేసి తెలియలేకు కొత్తయెన్నికల విషయమును కొంత చెప్పి యిప్పటికి విరమి చెద. కొత్త యెన్ని కలలో పాటిచేసినవారిలో ముగ్గురుమార్తెలు చదువుకొన్న వారు. అందులో ఒకరు మంజుమణిగొన్నారు. ఒకరు జయం చలేరు. జయించినవారిలో అంకమ్మ వాయించినవారుమార్తెలు. బానా చమ్మమ్మ వారే. అయితే వారి యెల్లకు విషయము యేడేడముచే నుబడ్డది. మ: మూడుయెన్నికలు ఆక్షేపించ బడ్డవి. ఒక ఆక్షేపణ విచారించ బడినదిగాని కలెక్టరుగారు తీర్పుచెప్పినట్లులేదు. ఇది యిటులుండగా కలెక్టరు ఆఫీసులో నుండలలో, వెట్టియున్న యెన్నిక కాగితము లన్నియొకొన్ని యొ తెలియలేదుగాని 10 లేదీరాత్రి ఆకాగితములన్న వెట్టిలు దొంగ లెక్కుకొనిపోయి అరంద్రోపేట చెయ్యలో పారవేసెట్లు జన గొనబడి ఈకాగితములు పోలీసువారు స్వాధీన పర్యు కొన్నారు. కలెక్టరుగారి ఆఫీసులోనుండు ఆట్రెండరోడు రిమాండులో నున్నాడు. ఈ కాగితములు వెట్టి యెన్నికలొక్క తీసియు దానిలో నికర కాగితములు పోయియున్నట్లు. ఆదు మార్కెట్ మెమోరల్లు జరిగినది యింతవరకు బయటపడలేదు గాని జనలు ముఠలువిధముల గీలాపందల వేయచున్నారు.

మా కలెక్టరుగారు బహుశకుర్కులు. న్యాయమే ప్రధానము గలవారనుటకు నుండియున్నట్లు. వీరు స్వల్పభావవర్తుల గుసగుసలకు చెవి యొక్క, వీరు గొప్పవారని వీరుకొద్ది వారని భేదములు పాటింపక కేరలము ధర్మమే ప్రధానముగా నెంచి న్యాయము చేయవలెనని ప్రజలు కోరుచున్నారు. కేసు విచారణలో నున్నందున యింతకంటె వాగ్వివాద కల్గకలేదు.

గవ్వకపాటి.

నెల్లూరు (2022)

నెల్లూరు కాపురీధి కాపురమును 2 వ పెదకాపును ఆయన గడ్డం వెంకట రామిరెడ్డి తెలియజేయడ మేమనగా! నెల్లూరు గ్రామం తూర్పు పాలంలోని నానాక్క స్వాధీనం లోవుండు కొరమాగాటి సర్వే నెం 921 రు 8 య 9 కెట్లు భూమిని విక్రయించుకుంటు యెవరికి అధికారము లేదు. అట్లా విక్రయించుకొనిన యెదల వడ్డయనకు పాత్రులగుదురు. నెల్లూరు గడ్డం వెంకటరామిరెడ్డి 17-1-20 కాపురీధి.

వాణిజ్యము.

ప్రిన్సిపాలు ఆన్సిగారు

ఇటీవలే ప్రిన్సిపాలు ఆన్సిగారు మదరాసు నగరమున ఉన్నత వాణిజ్యవిద్యకు గూర్చి యువనాసింది. ఆన్సిగారు బొంబాయి నగరముందలి సిద్దెన్తాము కమ్మన్న కాలేజీకి ప్రిన్సి పాలుగ నున్నారు. వాణిజ్య విషయములందు వీరచాలగట్టివారిని ప్రభావితకలరు.

* * * * * సిద్దెన్తాము కమ్మన్న కాలేజీ 1914-వ సంవత్సరములో స్థాపితమైనది. హిందూదేశముందలి వాణిజ్య కుశీలకులను బంకింపరచ్చక రీస్పిక్తుగారి ప్రాశస్త్యముల నునకు, సిద్దెన్తా ము ప్రభువుగారి ప్రోత్సాహమునకు ఈ కళాశాల నిర్మించబడి నది. మొట్టమొదటకు కళాశాలలో "బాలిక ఆఫ్ కామర్స్" అనుకట్టడవికి చదువగలుగు విద్యార్థులకు తగినవిద్య గలవ నుహింపబడెను. కాని క్రమక్రమమున పట్టభద్రులకు తయార చేయుటకు నిర్ణయింపబడింది. అంతియగాక యువకులు పె క్కగ్రు న్యాయవాది పరీక్షలకును, ఎం. ఏ. పరీక్షలకును చదువుచు తరువాత తగినపదవులు లెక్కక విచారింపుచుండు టను తగ్గింపవలయునని గూడ ఈ కళాశాలస్థాపన లెంది.

* * * * * ఈ కళాశాలకు మదరాసు నివాసములగు కె. నుల్ల వ్యూ ఆయ్యగారు ఆరంభములో ప్రిన్సిపాలుగ నుండిరి. వీరుంటు మన ఆన్సిగారు వచ్చిరి. వీరుకచ్చిన కేసక నీకళా శాలయందు బోధించు విషయములు హెచ్చింపబడెను. ఇక్కడకి కేసలము గవన్న మెంటువారి యాధీనముననే యున్నది. కాని ప్రిన్సిపాలునకు తగినంత స్వాధీన్య మిచ్చినగాని ఇట్టి కళాశాల లభింపిద్ది కెందనేరదని వాం తలంచుచున్నారు. ఆర్టు కళాశాలలె వీనిని స్థిరకాలపు నియమములచే బుధించుటకు వీలుకాదు. అంతియగాక నీకళాశాల వ్యవహారము లకు వాడుచుండుటకు అధికార ప్రతినిధులను, వర్తకుల ప్రతినిధులను గల బోర్డు ఏర్పడుట మంచిదని వారు చెప్పిరి.

* * * * * వాణిజ్యము విషయములు బాగుగ తెలిసిన గుమాస్తా మొదలగువారిని తయారచేయుటకు వాణిజ్య పాఠ శాలలు అనేకము కారలసియున్నవి. కాని సిద్దెన్తాము కళా శాలవంటి సంస్థాపన లిప్పటిలో హిందూదేశమున కన్నియో అవసరము లేదని ఆన్సిగారి యభిప్రాయము. బాధ్యతను బాగుగ నుర్తెలుగవలసి యుండు మేనేజరులు, అడిటరులు మార్కెట్ వ్యవహారములు మొదలగువారికి తగినకేతును గలత్రు టకు వై కళాశాలవాడ ప్రయత్నించు చున్నాడు. అధిక క్రాన్రుము, వాణిజ్యక్రాన్రుము, వ్యాపారశాసనములు, లెక్కలను వేయుకద్దలి, వాటిని పరికోధించుకద్దలి వీటిని నేర్పుటకు ప్రయత్నియును జరుగుచున్నది. ప్రపంచ మంతటకు ఉన్నత వాణిజ్య కళాశాలలలో పాఠశాలలను గలవుచున్నా రు. ఇందులకున వై వివరించిన బాధ్యతా కార్యములకు పూను కొనగలుగు జ్ఞానముబును.

* * * * * సిద్దెన్తాము కళాశాలలో జరివి నిరుడు కృతార్థులయిన పట్టభద్రులు 26 గురిలో 24 గురికంటె ఎక్కువమంది నూరు రూప్యములకంటె ఎక్కువ జీతములతో ఉద్యోగములను ను పొందింకగలిగిరి. ప్రస్తుత మిట్టి యుద్యోగము లొక్క యూర వియవలకే ఈయబడుచున్నది. కాని ఈ విద్య పర్యవసించు వారు ఉద్యోగములలో ప్రవేశించుటకంటె వ్యాపారమునకు పూనుకొనుట ఎక్కువ క్రేయస్కరముగ నుండునని తలంప బడుచున్నది.

* * * * * వాణిజ్య విద్యలో ప్రారంభవిద్య జేకళామలలో గల పురుడు తెంతయు అత్యవసరమని ఆన్సిగారు నొక్కి నొక్కి చెప్పిరి. మన విద్యాభ్యాధికారు లీవిషయమును గ్రహించి ఆ విషయమున తగిన శ్రద్ధవహించ గోరెను. — "వాణిజ్యము."

లికనీర మహారాజా:—లికనీర మహారాజాగారిని నె కండు లాన్సుకు (గార్డెయిహాన్సు) హాసరీ కల్లులుగా నియ మించుటకు స్వాభావమును సమ్మతించెను.

మహారానువున సమ్మెట్టు:—కాల్లుకెట్టు రైల్వేకునాం ద్రలో 100-కి 60 మంది కునిలోకికచ్చి. మహారానువు నుండి యా నెలలో కొద్దిమంది ముగ్రసి పనిలోనికి రావల యున్నదని తెలియచున్నది.

ఆంధ్ర వత్రిక

1920-వ సం॥ జనవరి నెల 19-వ తేది

సోమవారము

పరస్పర సహకారము.

రాజ్యాంగ సంస్కరణ శాసనాశ్మిత్యము సూక్ష్మ, సింహక్రభువు హి మాదేశమున దిగినది మొదలు ఉపన్యాస పరంపరల నిచ్చుచున్నాడు రాజకీయ విషయములగుట్టి ఉన్నతోద్యోగులు స్వేచ్ఛక ప్రసంగించుచున్నాడు కాబోలు! అటు లగుచో, క్రిందివారికిగూడ నట్టి స్వేచ్ఛ వేల యొసగ గూడదు? ఆ విషయములుండ, సంస్కరణములు చాలింతగ లేవనియ, ఆశాభంగకరముగ నున్న వనియ, కాంగ్రెసుసభ తీర్మానించెను. ఈ తీర్మానము ప్రజాభిప్రాయానుగుణ్యముగ నున్నదనుట కేమాత్రము సందియములేదు. కాని, సింహక్రభువుగా రిందునుండి గూఢార్థ మొకటి బయటకు దీయు చున్నాడు. ప్రజలు వెలువల తెలుల దెలుపుచున్న ను, లోలోన సంస్కరణములు మిగుల యభివృద్ధి సూచకమని సంతసించుచున్నటుల, సింహక్రభువు హి భావయి రాజధాని సంఘమువారిచ్చిన విందు సందర్భమున, వెలిబుచ్చెను. దీనినిబట్టి ప్రజలు కవలించి, సింహక్రభువుగారి యభిప్రాయమై యుండి నోవు. భారతీయోద్యోగి, స్వదేశజాల గుట్టి యటుల చులకన జేయుట, ఏదీన్యాయమో దెలియకున్నది. ప్రజలయభిప్రాయము తప్పుయినగా వచ్చును గాని, వారు లోలోన యొక యభిప్రాయ ముందికొని పైకి వేరొక యభిప్రాయమును వెలి బుచ్చుచున్నారనుట, సత్యవిరుద్ధము. నిజమింకా దారిగనన్నది. పైకి ఎక్కడలేని సంతసమున కను బటచుచున్న స్వల్పసంఖ్యాకులు లోలోన సంతృప్తులై యున్నారనుట నెక్కుడు వ్యాధ్యముగ నుం చును. శాసనమందలి మొగుల నన్నిటిని, సింహక్రభువుగారు ప్రత్యేకముగ నేరిజూపిరి. కాని, వాటి వలన స్వలిపాలనాధి కారము హెచ్చున దంతగ గానింపడు.

వాణిజ్యస్వాతంత్ర్యము హిందూదేశమునకు చేకూరినటుల, సింహక్రభువు దెలుపుచున్నాడు. కాని, ఇండియాక్రభుత్వము ప్రజలకు బాధ్యత వహించనంతవరకు, ప్రజలు తమ వాణిజ్యకర్తలని నిర్ణయించజాలరు. తమ యిష్టమున కనుగుణ్యముగ కదికొనమని, ఇండియాక్రభుత్వమును నిర్బంధించ జాలరు. ఏ కారణముచే నైనను ఇండియాక్రభుత్వమువారును శాసనసభలును కలసి ఏకీభవించి వాణిజ్యకర్తలని నిర్ణయించినను, సామ్రాజ్యక్షేమ ధి భంగకర మని క్రభుత్వకార్యదర్శియ, యుభయ త్రోసివేయవచ్చును. అట్టితరీ బాధ్యతవహించని ఇండియాక్రభుత్వము, కై లాంకపైరు మాంధ్రెస్టన్ వర్తకులతో ధనిదేశ రాజ్యములలో గాని అవసరము దెల్లకలిగియుంది నిలిచి మన స్వత్వముల ని, సింహక్రభువుగా రూహించెదరా? కేవల మడియోలను కల్పించి సంత లాభ ముండదు. క్రభుత్వకార్యదర్శి గు రయినను భారతీయసభ్యులుండు చుసభ పుట్టినవాటినుండియు క్రభుత్వ ససలే దీసివేయవలయు నని కోరు కరిపాలనము క్రతీపించబడుచున్న

నీ సమయమున, ముగ్గురు భారతీయుల నందు సభ్యు లుగ జేర్చినంతమాత్రముననే నదియొక గొప్ప సంస్కరణము క్రింద నెంచుకొన మని, వెనుకాంగ్రెసుసభ కర్తవ్యత వహించిన సింహక్రభువు సూచించుట, మిగుల వింతగ నున్నది. రాలెటు శాసనము నిర్ణయబడినపుడు గాని, పంజాబు దుస్థితి కబలినపుడుగాని, కార్యదర్శిసభలో నున్న భారతీయసభ్యు లేమి జేయగలిగిరో, ప్రజలకు కరతలామలక మే.

ఇండియా క్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభలో ముగ్గురు భారతీయులు సభ్యులుగ నుండుట, మర యొక విశాల సంస్కరణము. క్రొత్త శాసనము ప్రకారము, కార్యనిర్వాహక సభలో నుండ దగిన సభ్యుల గరిష్ఠ సంఖ్యానిర్ణయము తొలగించ బడినది. ఇకముందా, సభ్యు లెందరయినను నియ మించబడవచ్చును అట్టితరీ భారతీయసభ్యు లల్ప సంఖ్యాకులుగ నుండి తీరుదురు. ఆకారణము చేతనే, కలనల్ వెడ్జిపుడ్డుగారు సభ్యులలో సగము మండికి తక్కువగానుండి భారతీయ సభ్యులు గ వలెనని, సవరణ నుకపాదించిరికాని, అది యోగి పోయెను. కార్యనిర్వాహక సభ శాసన సభకు బాధ్యత వహించనంతవరకు, కార్యనిర్వాహక సభలో నెందరు భారతీయులున్నను విశేషలాభ ముండజాలదు. శంకరా నాయరువంటి భారతీయ సభ్యులు సాధారణముగ లభించుట దుర్లభము. పై యధికారుల కటాక్షమునకు బాతులయినసభ్యుల వలన, లాభము గలుగదు. ఇక రాష్ట్రములందు, ముఖ్య మగు శాఖ లన్నియు ప్రజల హస్తగతమై నటుల, సింహక్రభువుగారు సూచించుచున్నాడు. ప్రజలుమాత్ర మటుల దలంచుటలేదు. ఇట్టిసంస్కరణములే ఆశాభంగకరము లయినపుడు, మాట లకు విలువయే లేదని, సింహక్రభువుగా రనిది. ఇండియా ఆఫీసు వాతావరణమునుండిన, సింహక్రభువుగాని కింతటి యావేశము గలిగిన గలిగి యుండవచ్చుగాని, ప్రజలతో కలసి మెలసి వారు కడు కష్టములను స్వయముగ పరికించువారు మాత్రము విశేషోత్సాహవంతులు గాజాలరు.

ఇంతవరకును క్రభుత్వమువారు విద్యకొరకై ధనము వెచ్చింపలేదని నిందించుచున్న మీ కే మాత్రము వెచ్చించెద రని, సింహక్రభువుగాని ప్రశ్నించుచున్నాడు. వెచ్చించుట కెంత ధన మున్నచో, అంతధనము, విద్య, ఆరోగ్యము, కరిశ్రమలు మొదలగు వాటిపై మనము వెచ్చించెదము. కాని మాకు మీరేపాటి ధన మిచ్చెద రని, ప్రజలు సింహక్రభువుగారిని హెచ్చరించవచ్చును. ప్రజాయత్రశాఖలు, అధిక ధన వ్యయముతో గూడుకొనిన వనుట, తేటతెల్లము. ఇంతవరకును విశేషధనము సైన్యముపైను, తదితరశాఖలపైను వెచ్చించబడుచున్నది. అందుచే విద్యాశాఖ కృశించుచున్నది. స్వాయత్తప్రజాయత్రశాఖలకు, లోక మాన్యడు దెలిపినటుల, వ్యయమును సహాయముగ పంపినో, ప్రజాయత్రశాఖలు త్వరలో సభివృద్ధి జెందును. అటులగాక స్వల్ప మొత్తమును మీరు ప్రజాయత్రశాఖల కిచ్చి, అభివృద్ధి జరుగలే జేమని ప్రశ్నించిన, లాభ ముండదు. అవజయపు బాధ్యత మీపైనే నిలచి యుండును. ఆ కారణముచేతనే దూరదృష్టికలవాడు, ద్వంద్వక్రభుత్వపద్ధతివిజయ వంతము గాదని ముందే స్పష్టముగ దెలిపిరి. డిల్లీ కాంగ్రెసుసభ సంపూర్ణ రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము గోరెను. "మీరేమి జేసిదరో జూచెద మని" సింహక్రభువుగా రడుగుచున్నాడు. ధనములేనిచో, ఇచ్చుటిస్థితి కన్న, హింసితీ సంభవించదు. ధన మున్నచో, ఎంతటి యభివృద్ధియైనను జూపగల

మని, మనము క్రతుత్వ తర మొసగవచ్చును. ఎటు లయినను, అధికారపరమరిపాలనమునకు ప్రజల పరిపాలనము తీసిపోదు.

సింహక్రభువుగా రడిగిన క్రత్తనే, పదివర్షములకు బిమ్మలు, పార్లమెంటరీ విచారణసంఘ మువారడిగెదరు. విశేషాభివృద్ధి చేకూరలేదని, యూజే కణగావించెదరు. ఆకారణముచేతనే, సంస్కరణములు ఆశాభంగకరములని, ప్రజలివృద్ధి యుండియు స్పష్టముగ దెలవవలసియున్నది. అవజయ ము చేకూరినయెడల, అయ్యది ప్రజలహస్తగత్య లో వము చేకూర, సంస్కరణశాసనపు లోవముచేతనే నయ్యది సంభవించెనని, మాత్రుల కప్పుడు ప్రజలకు తగిన స్వాతంత్ర్యముండును. దాగుడుమూత లాక వలదని, భూమేంద్రనాద బానుగారు హితమున గుచున్నాడు. ఇతరుల కెట్టి యవసర మున్నను, దాగుడుమూత లాడవలసిన యవసరము ప్రజల కేమాత్రములేదు. ప్రజలు తమ మనోభీష్టములకు కాంగ్రెసు సభలో స్పష్టముగ వ్యక్తీకరించిరి వారి యభిప్రాయ మెద్దియో తెలిసుదని, ఇకముందెవ రును నుకపించుట. ప్రస్తుత సంస్కరణముల సత్యబాధివృద్ధి కరుకూలముగ నుండుని కారణము చేతనే, ప్రజలు త్వరలో గమ్యస్థానముజేర ప్రయత్నముల సలుపుటకు నిశ్చయించిరి. ఆప్రయత్న మును విరమించమని, సింహక్రభువుగాని హిత మొసగుచున్నాడు. వారిహితమే అనుసరింపబడు చో, పదివర్షములకు బిమ్మలు జరిగెనే కరితొ వంతరమం, అభివృద్ధియూ యటుండ, క్రస్తుతమీ యబడిన సంస్కరణములుగూడ లాగివేయబడ వచ్చును. అట్టి దుస్థితి సంభవించ గుండుటకు, తగిన కట్టుబాటులను వెంటనే సమకూర్చ ప్రయత్నించుట ధర్మము.

భారతీయుల కర్తవ్యము తెలిసియే యున్నది. చేజిక్కిన సంస్కరణముల సంతవర కువయో గించుటకు వీలగుచో, ప్రజలంతవర కువయో గించుట విశ్వము. పౌల్లలో తగిన ప్రబోధము గలిగించుటకు, నాడుకులు పాటుపడు చురు. వీలగునంతవరకు, ప్రస్తుత సంస్కరణముల మూలమున త్వరలో సభివృద్ధి జేకూరుకుల కృషి సలుపుట ధర్మము. కాంగ్రెసుసభ ఇటులనే నిశ్చయించినది. సామ్యభాముని ప్రకటనము, సంస్కరణముల విజయమున కెల్లర తోడ్పాటు గోరు చున్నది. సార్వభౌముని వాక్యములనెల్లను శిరసా వహింపక దప్పదు. లోకమాన్యడుగూడ, నిలులనే తొలినిచ్చెను. కాని ఒక్కవక్షమువారు తోడ్పడినంత మాత్రము లాభములేదు. రెండవ వక్షముగు అధికారులుగూడ, సంస్కరణముల విజయమునకు మహిమ్నూర్తిగ, తోడ్పడవలెను. అటులగాక, ప్రజలు స్వలిపాలనాప్రయత్న గారని బాతులకు మాత్రమే అధికారవర్గము వారభ్యంతరముల గలిగించునడల, ప్రజల యొక్క తోడ్పాటువలన నేమాత్రము లాభము గలుగదు. ఈ సత్యమును గుర్తించియే, లోక మాన్య తిలకుగారు, తమ తొలివార్తలో "పరస్పర సహకార" మనసరమని, తెలిపియుండిరి. కరిస్పర సహకారము లేనందుచేతనే, రివను క్రభువుగారిచే నెంకొల్పబడిన స్థానిక స్వలిపాలనము స్తంభించినది. కరిస్పర సహకారము లేనందుచేతనే, మిటో, మార్లే సంస్కరణములు కయోజం విరహితములయినవి. ఈమారును అది లేకుండునని, ఫలిత మన్యధా చేకూరను.

ఈ భయమును, బర్మాడు హాటను ఐ. సి. యన్. గారు "ఇండియా" పత్రికలో నిలువ వ్యక్త పరచుచున్నారు:

"ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, ప్రజాపరిపాలనమునకు సానుభూతి గలిగియుండవలయు, దాని కార్యక్రమమునందు వారి హస్తములలో నేల విడువవలయును? కల్లంగడి గలవాడై, ప్రజలను మద్యపానవిమలముగా జేసి భారమును విడచి నటులుండును. జాయింటుమిటీని వేదికయందును, మాంటుఫర్డు నివేదికయందును, పార్లమెంటునకు ఇండియా ప్రభుత్వము వహించు బాధ్యత, ఏమాత్రము చెదరిపోకుండనుండవలెనని, తెలుపబడింది. ఈ బాధ్యత ఇంతవరకు లెలుని నిర్వర్తించబడుచున్నది? ఏ అనువాదు బి అనువాదికి బాధ్యతగ నున్నచో బి అనువాదు ఏ అనువాది చర్యలను జరిగించి అవసరమగుచో సవరించును, లేక రద్దు జేయును. బాధ్యత నిజమయిన దగుచో, ఏ అనువాది చర్యలను బి అనువాదు సతతము పరిశీలించుచుండును. పార్లమెంటునభి, ఇండియా ప్రభుత్వ చర్యల నటుల జరిగించునదా? సిద్ధాంత ప్రభుత్వమువారు ప్రజల హక్కులకు భంగము కలిగించు నిర్బంధకాసన పరింకరలను నిర్మించుచున్నపుడు, పార్లమెంటునభి అటుల గావించెనా? పత్రికా కాసనము, రౌలెటు కాసనము, జేకర్ ట్లూ కాసనము, నిర్బంధముగ నున్నపుడు, పార్లమెంటునభి ఏమి జేయుచున్నది. బడ్జెటు సమయములలో నైనను, పార్లమెంటునభి మంచి బడ్జెటుగ నుగొనెనా? పార్లమెంటునభి హైందవవిధానమును ఎప్పుడు జట్టుదలతో చచ్చించి యుండిలేదు. సిద్ధాంత ప్రభుత్వమును మందలించి యుండలేదు ..... మాంటూగుగారో, మంత్రివర్గమువారో, ప్రజా పరిపాలనమునందు సానుభూతిలేనివారి కిట్టి పునకార్యమును, పక్కగించెట్టులతో, పెద్ద పొరబాటు గావించి యుండిరి."

కంస్థుర నిహకార భావముతో సంస్కరణములు కొనసాగుటకు, ప్రజలలో బాటు అధికారులు గూడ తోడ్పడినచో, సర్వరాజ్యవృద్ధి చేకూరును. అటులగాక, ఇదివరకు వలెనే ప్రజాభయములను విఫలపరచుటకు వారు ప్రయత్నించుచో, నిజాయితీ సుసాధ్యముగాదు. సార్వభౌముని ప్రకటనమును గౌరవించవలసిన దిపు డధికారవర్గమువారే. ప్రజలు సంస్కరణములనుగొని తమ యభిప్రాయ మెద్దియో స్పష్టముగ దెలిపిరి. వాటి నిజాయితీనుకు తోడ్పడెదమని గూడ, వారు నూచించిరి. అట్టితో, సంస్కరణములు విఫలము లయ్యెనేని, ఆ బాధ్యత ప్రజలపై నుండనేరదు. ప్రజలందుచే నొక నంక సంస్కరణ సాఫల్యమునకు చేతనయినంతవరకు కృషిసలుపుచు, వేరొకనంక పత్తరముగ గమ్యస్థానము జేరుటకు వలయు దృఢ హుత్తు మాలనన్నిటి జరుపవలెను. ప్రజలీ మార్గమునుండి తొలగదీయుట కెట్టి ప్రతిఘటన హితము గలవనను, నయ్యది అనుసంజీయము గానేరదు.

కాంగ్రెసు రాజీనామా.

కాంగ్రెసు రాజీనామాను విమర్శించుచు బిసెంటుగారు లోకమాన్య ప్రభుత్వములపై గావించిన యారోపణల నుగొని, గాంధీ మహాత్మునిచే నడువబడు "యంగు ఇండియా" పత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది.

"రాజీనామా తెన్నుడును, అన్ని కక్షములనా రిని సుసంత్పన్నపరచుటయు, అయినను అందరకు

నవి అంగీకారములుగ నుండును. కాంగ్రెసు నభి, తనకీ వందన లేకుండ, దేశమునకు, తగిన మార్గము జూపిన దనియే, మా యభిప్రాయము. కాంగ్రెసునభి, దేశసేవ జేయువలె ననిన, ఎల్లరి యభిప్రాయమునకు చోటి నువలయును ..... కాంగ్రెసు సభాపాత్రమునందు, మొదటివారు, దేశమునక తమను ముఖ్యమయిన సంస్కరణసమస్యనుగొని, హేతుబద్ధముగ బహిరంగ చర్యజరిగెను. కాంగ్రెసు నిర్ణయ మెద్దియో వోటులములమున కనుగొనుటకు, మొదటివారు ప్రయత్నములు విరివిగ జరిగెను. ఈఫలిత మొక్కటియే, ఎంతో ప్రసంసార్హము. ఇంతకన్నను నెక్కువవిషయములు గలవు. ఏకక్షమువారయినన తలచినచో, తమ యభిప్రాయమును చివరవరకు, వట్టుదలతో సురుద్ధింపవచ్చును. గాంధీగారు తమ చివరణకూర్చి వట్టుదలతో నుండినచో, తుట్టుతుదకు దాని సంగీకరించమని లోకమాన్యతలకు తన యనుచరులకు దేవేనను బిసెంటుగారి యభిప్రాయమును, మే మంగీకరించజాలము. ఒకవేళ బిసెంటుగారికి దెలిసిన వర్తమానము నిజ మయినను, అంతవరకు పోరాటమును సాగించుట, గాంధీగారికి యొక్క ముగ ను డదు..... సహకార సూత్రమును, మాంటూగుగారికి వందనములును, ముగ్గురి వాయకులచే నంగీకరించబడిన పిమ్మట, కాంగ్రెసునభిలో భేదాభిప్రాయము గనుపరుచుట, అక్రమముగ నుండును. లోకమాన్యము, మూలవ్యా గాంధీగార్లను కవియుగ నుకయోగించె నను సూచనను మే మంగీకరించజాలము. ఒకవేళ అటుల జరిగియుండినచో, తప్పు లోకమాన్యమిది గాదు. తమ వెట్టితనమునకు, మూలవ్యా గాంధీగార్ల నిందార్థులుగ నుండును."

ఐ. సి. యన్. నియాకమములు

చెన్నరాజధాని నుండి, సి విజయరాఘవక, యం. వల్లొదీ, మీరు మామబుద్ధిక, టి. భాస్కర రావునాయుడు, వెలగపూడి రామకృష్ణ చౌదరి గార్లు, ఐ. సి. యన్. శిక్షణ నొందుటకు ప్రభుత్వమువారిచే నన్ను కొనబడి రని తెలియుచున్నది. విజయరాఘవకగారు హైకోర్టు జడ్జిగ నున్న సి. కృష్ణగారి మేనల్లుడు. వల్లొదీగారు, రాజామాన వేదక రాజాగారి కుమారుడు. మీరు మామబుద్ధిగారు, గుంటూరు కలెక్టరుగ నున్న భాగవతూరు మహమ్మదు బజల్లాసాహెబుగారి సోదర పుత్రుడు. భాస్కరరావు నాయుడుగారు, బుదరులో పలు జడ్జిగ నున్న టి. కృష్ణస్వామినాయుడుగారి కుమారులు. రామకృష్ణ చౌదరి గారు, గుంటూరుజిల్లా రేవలె తాలూకా వాస్తవ్యులు. మీరు ఆ గ్రంథమునందు జరిపి డెన్నతవరీక్షలయందు తీర్పులెరి. వై అయినగుచో, భాస్కరరావు నాయుడు, రామకృష్ణచౌదరిగార్లు ఆగ్రహ లయించుట కెంతయు సంతోషము గలుగుచున్నది. మీ శిక్షణదయలుటకు, ఆంగ్ల దేశమునకు వయనమై వెనలిరి. మీరు త్వరలో నున్నతవదవి వహించి, మాత్రవ రాజ్యాంగ విధానమున, ప్రజాభ్యుదయమునకు తోడ్పడెదరుగాక యని గౌరవము.

క్రొత్తపార్లమెంటు కక్ష

లండను, జనవరి 11:- పీక్లెడ్సావి పత్రికయం దొక వ్యాసమును ప్రకటించుచు బర్మాడు హేతుబద్ధపు గొట్టు నూచించిరి.- బర్మాడు కక్షమువారికి వ్యతిరేకముగ వదిలేయుటకు యూనియన్లును, లిబరల్ మిలిటరీవారును గలసి జాతీయవాదు లనుపేదతో నొక కక్షగ నేర్పడ కలయును. అట్టి ప్రయత్నము లేమియు జరుగకుండుటవలననే ఇటీవలి యెన్నికలలో కార్మిక క్షవారిలోపలను బలముపెట్టువాడు కాక వాడు విజయము నొందిన. మిత్రమపక్షమువారు మరల విజయ మొందు నూచన తెలియకమును గన్పించుచున్నది.

సంస్కరణ శాసనము: ఆర్థిక స్థితి

గౌ. బి. యన్. శర్మగారి యభిప్రాయము.

నిన్నటిదిగను సామంతులము ఘోషించుచు, గౌ. బి. యన్. శర్మగారు వై విషయకూర్చి శాసనమిడి. ఎవరు సంస్కరణ వహించెను. సభకు విద్యుదీకరణగౌ. గౌ. బి. యన్. శ్రీ. నాగేశ్వరరావు డి. బి. యన్. రామచంద్రగౌతమయ్య డి. బి. యన్. ఎ. గోవిందరావురాయ్ డి. యన్. అరంజీ. సి. రాజగోపాలాచార్యులు. చ. శేషగిరిరావు, హెచ్. నూర్యవారాణసు గార్లు ఇంకను మరికొందరిను గలరు. శర్మగారును ఉపన్యసించిరి.

నేను కాంగ్రెసు తీర్మానముల పంగీకరించుచున్నాను. కాని, మీరు సంస్కరణమును జరుగదము లగుటకు కృషి సలుపరలెను గోరుచున్నాను. వోల్టరు తమ రాష్ట్రమునకు కరువపరచుచు. యాభ్యుయ ఆర్థికస్థితికూర్చి మీరు తెలుపరలెని యున్నారు. ఇకముందు ప్రజలే పక్షుల వేసికొనవలసి వచ్చును. ముగ్గులనువ న స్తువుల భరణులెరుగ వచ్చును. అట్టి తరీ ప్రజలు ప్రజా ప్రభుత్వముని, కంజిండుకొనక మానను. ప్రజలపై వెట్టి రాష్ట్ర యికమిడవకుచో వారికి మీరు స్పష్టముగ దెలియజెప్పుట అవసరము. నిర్బంధములకు, ప్రజా సామాన్యమునకు సంఘర్షణయు కలుగకుండ మీరు చూడవలయును. ఇతర వ్యయముల నేల క్షయముచేయని పథ్యు దొకడు క్రమించెను. క్షయముచేయ మేలు ప్రయత్నించెదమని, శర్మగారిని. క్షయముచేయ, మిక్కిలి అధికారమును సంస్కరణకాసన మొందుటలేదని, మరయు: పథ్యుడనెను. పిమ్మట ఘోషాపస్త (తమ తీర్మానము విషయమై శర్మగారు ముచ్చటించిరి. ప్రజా ప్రతినిధిగ, మిడివిషయమై నన్ను దిగించుటకు, నేను జవాబు తెప్పక తప్పదు. మరయు విషయమై, ఘోషాపస్తతమృత గారిత బాధ్యులయినను, నాంటునంపు విచారణ మిగిసి తీర్పు తెప్పలకువరకు, వారిని పదార్థముజేయరలమునకు, న్యాయముగాదు. ఎట్టి నిందితులైనను, వారినంతి సమాధానము గ్రహించుండ, దుడిచుట బాధ్యముగాదు. ప్రజాప్రతినిధులయినను, ప్రభుత్వాభిప్రాయమునక యునను, నేను తెలుపను. అందుచే, నా యభిప్రాయమును కాంగ్రెసు సభలో ఘోషించుక దెలిపిరి. రౌలెటు బిల్లువిషయమున నేను మిడిగితిరి. కాని హార్డింగ ప్రభుత్వ గారే నిర్బంధకాసనములనన్నిటిని నొక్కటిగ జీర్చవల యనని నుజ్జేరితిరి. నేను రౌలెటుబిల్లు, తీరకముగ ఘోషించి యుండిని. 24 గంటలు రాజీనామాపిచ్చి భీరవని నేనాక్షేపించబడితిరి. కాని, నారాజీనామాను రాజ్యరతిరిగి గారికిరింపకుండుటచే, దాని నుపసంహరించి కొంటిరి. ఈ హాస్యము నింతవరకు నేను బహిరంగపరచి యుండలేను. నేను హాస్యము కాసన సభనుండి వారించుకొంటి నేను నానుటయు కుష్కర విషయము లాసభలో పథ్యులు జేరెడివారు. ఏ బాబువిషయములో ఘోషాపస్తగారి చర్యయో: ఎ స విధి: మంటిరి. కాని స్థానిక ప్రభుత్వముల కాంతరింగికరీ మాలనముల పూర్తికరణి తెప్పలమునయొ, వైవారబోక్యములక జేసికొనూచవకు న్యాయము ఘోషాపస్తతమృత గారలంబి: ముట వింతలొనిదిగాదు. ఇకబోమ్మంటిగారు (రౌమనిముసలల వరకు కరతాకర్యము చేలరే నను) మీరు కాలప్రయోని స్పష్టచుచున్నది. కాని వారు గావించిన యా: యలకు, తెలుషుపస్త ప్రభుత్వ గారు స్వతంత్ర బాధ్యులుగాదు. ఇండియా ప్రభుత్వము మొత్తమునుక బాధ్యత వహించవలెడి. నేను తెలివిన వారణములు మీరు నుచింపకగోరవచ్చును. అయినను, నాకు దోడిక: విషయములకు నేను కాంగ్రెసుసభలో దెలిపియుండుట దోషముగాదు.

అంతకు, డి. బి. యన్. ఏ గోవిందరావు కక్ష్యుగారు, ఉపన్యాసమునకి తండయుల న్పించుటతో, సభ ముగిసెను.

ఫిజీదీవులలో భారతీయులు: ఫిజీదీవుల కాసన సభలో భారతీయులను కాడ పథ్యులం గా నియోజించుటకు భారతీయ నియోజకవర్గము కళికార మొందునట్టి పథ్యులును చేయుటకే దొరకమునా రాలోచించు చున్నారు. భారతీయులు యిద్దరు పథ్యులను నియోజించి పథికారమున కరిగి నుండురు. వివరము లాలోచింపకు చున్నదని యింగ్లీషు మంత్రి తెలిపెను.

తాజను పోలు హోటెలు.

బ్రాహ్మ గార్య.

నేను అంగ్లమున 8 ఏండ్లుంటిని. వాడు మనకు చేసిన మేలును మనము కప్పిపుచ్చుట వలన మనకు మేలు కలుగదు. ఆ మేలును మనము స్పష్టపరచుట వలనను బ్రతిమాలే కాధికృతను ప్రకటించుటవలనను మనకు మేలు కలుగును. భారతీయులు సామ్రాజ్యముపట్ల శబ్ధావహులు కలిగి యున్నారని వారికి శ్పష్టమయిన కడు శ్రీఘ్రమున మనకు స్వకరియాలవలసి స్థించును. అట్లుగానిచో మన కభివృద్ధి కలుగదు. మన సామర్థ్యతయను విశ్వాసమును విడిచియు వారలనే. కాన మనము బ్రతిమాలిని విశ్వసించుటవలనని భూషేంద్రనాథులనూ గాక నుడిచిరి.

బమ్మంజీగారి విందు,

16-వ తేదీ రాత్రి బళ్ళంజీగారు సింహాక్షరపుగారికి వరియొక పిండుచేసిరి. చాలమంది ప్రముఖులు వచ్చిరి. బలవంతులను సింహాక్షరపుగారు సహాయులరిత్వమున కంగీకరించిరి. ఈయన్నరిపదవి వారి విశ్రుతయిం దెట్టియ్యవలెనని గొంతేను. మనము మాంటాగూగారి కెంతచేసింను ఋణినియు క్షుణ్ణు కాజాలము. అతడెద్దయియును. మన మరని గౌరవార్థము బొంబాయి నగరమున కెలావిక్రమామును వెలకొల్పవలెను. సేను 10 పేల రూపాయల నిచ్చెదనని బళ్ళంజీగారు నడిచి బాగూగారినిగూడ ప్రకేసింపిరి సింహాగారికి మంగళానుకావనముల నొసగిరి.

సింహాశ్రయము.

నేను బమ్మంటే గారు వాకును కాకార్యమును మహా ప్రభవముతో విందు చేసినందుకు నేను దానికి కృతజ్ఞుడను. బమ్మంటే గారు దాదాపు ఐదున్నెళ్ళ క్రితనే నొనరించుచున్నారు. శివాగ్రహ నిర్మాణమునూర్పి 2 గంటల క్రితమే బమ్మంటే గారివలన వింటిని. బొంబాయి వారు వట్టి ముంటులతో నూరకొను వాకగారు. వారు కార్యకూతులు. బమ్మంటే గారి శివాగ్రహ నిర్మాణమునకు 10 వేల నొసంగుట నీ గాక యింక స్వల్పకాలమున యింక రులచే 40 వేలు వసం దా లు చే యిం చుట యే యిందులకు నిదర్శనము. మొత్తము 50 వేలు సమకూడినది మాంటానూ గారు స్థిర సంకల్పముతో మనకు గట్టి సహాయము చేసిరి. మల్లే ప్రభువుగూడ సాధించకాలక పోయిన కార్యమును మాంటానూ గారు సాధించిరి. ఆకని క్రయత్నమున గాకున్న మనకనిఁబించి ముండదు. శివాగ్రహ నిర్మాణమునందు కలిసే అన్నిటియందును మీకు కార్య విత్తును చూపవలె నని. సింహాగ్రభువు నుడివెను.

భా నూ గా ర్.

బానూ గారు గూడ బమ్మంజీ గారిని ప్రశంసించిరి. మాం
ట్రాగూ సింహాశ్రమపు ౧౮ నేను శనియాడిరి.

వి రా థ మా లు.

బామ్మ, జీతాద 10000, శర్ మొదటి ప్రోచాగాద
10300, కప్పుడు ఎల్లినాకానూదగాద 8000, నర్ త్రుయారా
ర్జీగాద 8000, శర్ ది న్నా పెటిటు గాద 2000 శర్
కా స్తీ జ వాంగీ రు గాద 2000, శర్ కట్ట నీ
గాద 2000 అబాలాలు సారా భాయి గాద 2000
జె. బి. పెటిటుగాద 2000, బి. దలూగాద 2000, రత్నా
నీ యారర్జీగాద 2000, బి. పెటిటుగాద 1000, చిల్లిమాలా
గాద 1000, పుమోత్తదాను భాకూర్దానుగాద 1000,
మానీలూ మెనూతాగాదు 1000, శర్ దోరబ్బీ తాతగాద
1000, శర్ చిమకాల్లు పెంట్వాకుగాద 500. ఎ నిచ్చిరి. ఇతర
మొత్తముగ గూడ మొత్తము 50 వేల రేలవిది.

పర్యాయము.

సింహా శ్రభుదంపతులను పుత్రులను బానూగారును
16 వ తేదీ రాత్రి స్వయం ప్రయోగము చేయించి కలకత్తాకు బయలు
దేరిరి. సింహా శ్రభువుగారి బండి చక్రిగారు పుట్టగము చేయవలె
రాగానే అతడు చాల రాత్రియైనను పురజనుల సమావేశమై
శ్రభువుగారికి సత్కారప్రదానము సమర్పించి మార్గధ్యుల
గావించిరి.

కలకత్తానగరమును చేరుట.

18 వ తేదీ ఆదివారం నాడు పాఠశాల ప్రమాణిక్యమును పెక్కుమంది మాతా రాష్ట్రమున నొద్ద చేరి. 68 వేదక బాగుగా అలంకరింపబడెను. వేదక వ్రేసిన రోడ్డుమీదను ప్రజలు క్రిక్కిరిసి యుండిరి. ప్రమాణిక్య కేంద్రమునను ప్రత్యేకముగా నున్న సమస్త సభ్యులు 500 మందియును ఆసక్తితోను మహారాజా మహేంద్ర చంద్రనందిగారును పెక్కుమంది మహారాజులు రాజులు సభాముఖ జమీందారులు స్వామివాదులు బౌద్ధులు యాదావరులు పండితులు మున్నగువారును నిండియుండిరి. బెంగాలీలు మారాఠీలు మహమ్మదీయులు మున్నగు

ప్రజలు కలెక్షన్లకు పాల్పడుతున్నారని తెలుసుకున్నాం. వాస్తవం మూర్తి ఘోష, మా. పి. సి. మిత్రగార్లు మరెందరూ బరవాన్సకేగి ప్రభుత్వ గారి సెయిన్స్ నిర్మాణం. బరవాన్స నందు నుండి రైల్వే స్టేషన్ వరకు ప్రజలతో నిండి ఉండేది. (తెలుగు కన బడగనే వందేమాఝాని సాదములు మిన్న ముట్టెను. సింహా ప్రభుత్వనకు బానుగారికిని పుష్పయ్యలకు పుట్టిగారికి గుచ్చయ్యను సమర్పించబడినది. వార్షికోత్సవం చెలగుతుండ నటనుండి బండి బయలుదేరినది. సవాననంఘసభ్యులతో కొందరు లిలాలాట పోయి ప్రభుత్వ గారి సెయిన్స్ నిర్మాణం. ఆచట ప్రభుత్వ గారి బండిని విడచిసి మర యొక (తెలుగుకు తగిల్చి. ఆట్రోయికు హాగాకు వచ్చినది. లిలాలాట బండిరాగానే వంతెనాతరధ్వం లభిమిమిగ చెలగినది. కాసింబజారు మహారాజా గారు సింహా ప్రభుత్వ బానుగార్లకు పుష్పయ్యలకు సమర్పించి యు ర్వాదలను జరిపిరి. ప్రభుత్వ వర్గము వారిని నీడపట్టునకు గొనిపోయి మితాహారహానియ్యదుల జొన గిరి. సింహా ప్రభుత్వ గారితానందమున చెంతకు వారి నందరు శాలింగము చేసికొని మందహాస భానురవనకు రైలువచ్చు టిందిరి. ఆరోగ్యము మరితదని బొంబాయినుండి వచ్చిన వార్త నుగూర్చి మిత్రగార్లకులై పశ్చిమ మిరాపింగిస ఘోషాస్వాగ తము దివ్యభవై సంత్రాస్వాగత్యమున కలిగి సెని ప్రభుత్వ గారునుండి. పిమ్మట సాయంత్రం 5-15 వేళ బండి లాలానడి హారాట బయలుదేరి 5-20 నిమిషములకు హా గారు వచ్చినది. ఆచట వెలుగవిన వార్షికోత్సవం లభారము. బండి ఆగగానే కాసింబజారు మహారాజా గారు ప్రముఖులను బండిలోనికిగిరి ప్రభుత్వనకును బానుగారికిని మహారాజా వారు పుష్పయ్యలకు సమర్పించిరి. వారు నడుమ శారం భింతగనే మరల వార్షికోత్సవం చెలగినది. కాసింబజారు మహారాజా, బరవాన్స మహారాజా, కెప్టెను లయిక్స (గవర్నరు గారి అంగరక్షకుడు) గార్లు మున్నగువారు ప్రభుత్వ గారి కరస్పెండెన్సు గారిందిరి. బెంగాలీ బాలభటులు తెలిపించి శానుగు గుర్రముల బండిలో సింహా ప్రభుత్వ బానుగార్లనుండి. జవరమునామ వారి సమరం చెను. హాగాకులెర, హరిసూరొడు, కాలేజీవీ, మార్గమున నూరేగింపు సాగినది. ఎచటజూచినను జంపనదానును కిలకిల లాడుచుండెను మూడు ఘన కారములు మార్గయథ్యమున నిర్మితబడినది. స్వాగతలేఖములు చిత్రింపబడినది. కాలేజీ వీధి యను చోటుకు మిక్కిలిగా సభంకరింపబడినది. బాకీ సువా దులు చాల లేఖముల నమర్చి. “వందేమాఝా” వంగ దేశ స్వాగతియు “కళామరాగపాత్రలు” “కాలిసంయోగ సౌదర్య ములు” “ధీరతేజావదను సంత్రాస్వాగత్యపరపాలనమున జోరుమ న్నది.” “తేజము నంతరితును స్వతరిపాలన ము కావలెనుగాని ఎవరికోకొద్దినయికి ప్రభువీధియు లిచ్చిన లాభములేదు ప్రజలకు స్వాక్రీత్యము కావలెను గాని వదియం దికి పెద్ద ముద్రాగములు నిచ్చుటగాని” “వాగ్యము స్వస్థ లాభారముల మనన యాజమాన్యము కావాలదు” అను లిఖిత ములు సలహాకైలు కట్టబడినది. సెనేటుమందిరమున కెటుట వేలలోలిది జంప మరల ప్రభుత్వవర్గమువారికి స్వాగత మొనగి పుష్పయ్యల లంకృతుల గావించిరి. ఆచట జనసముదాయము చీలినది. సింహా ప్రభుత్వ బానుగార్ల మోటారుబండిలో కారివారి యింద్లే కేగి. ప్రభుత్వ గారి గృహము ఎలిసింగొడ్డునది దున్నది. బానుగారి గృహము జోలారాంఘోకు వీధియందున్నది. పండిరి మదనమోహన మాలవ్యా (అలహాబాదు) రాయు బహదరు విష్ణుదత్తకుమారులు. ఆర్. కే. దాను (దర్గా) గార్లు బానుగారికి స్వాగత మొనగుచు తులినారుల నందిరి.

బయోగ్రాఫీ
శ్రీవిజయనగరంలో వేయబడిన
శ్రీకృష్ణ ధ్యేయబదులో
20-1-20 మొదలు 24-1-20 వరకు

అహల్యా శాపవిమోచనము

25-1-20 మొదలు 30-1-20 వరకు

శ్రీకృష్ణజననము,

కాళీయమర్తనము

(రెండుకలిపి) టిక్కెట్లు రూ 3, 1-8, అ. 12, అ. 6.
యీ ప్రకారము ప్రదర్శింపబడును.

ਬੀ. ਐ. ਰਾਏ

2028

మే శబ్దము

15-వ సాంవత్సరిక తీర్మానము
హిందూ యువజన సంఘ సభ - ఏలూరు.
జనవరి నెల 18, 19-వ తేదీలు

అధ్యక్షులగు

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి యువన్యాసము.

సభాసభులకు సమస్కృతులు.

ఆంధ్ర నవజీవన హృదయ ప్రకాశకు లైన హిందూ యువజన సంఘసభ్యుల సన్మానమునకు నేను కృతజ్ఞుడను. ఈ ప్రాచీనపురము సేవాపరాయణులైన మహాజనులకు వాసస్థలము. దివాన్ బహద్దరు మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారి సేవాపరాయణత్వము ప్రజ్ఞావిశేషము వ్యవహారపరిజ్ఞానము సామ్యస్వభావము మన దేశ వాసులకు చిరపరిచితులు. రామచంద్ర రావు పంతులు గారు పుర పాలన సంఘాధ్యక్షులుగ నిపురమునకు జేసిన సేవను మీపురము బహుముఖముల వ్యక్తము చేయుచున్నది. రావుబహద్దరు కూర్మా వేంకటరెడ్డినాయుడు గారు స్వస్థలమునందును పరస్థలములందును జేసిన సేవావిధానము సాంఘిక కృతజ్ఞతకు బాత్ర మైనది. యువ జన సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ రాజా మంత్రప్రగడ భుజంగరావు గారి సాహిత్యవిశారదత్వము మాతృభాషాభిమానము భాషాభిమానుల ప్రశంసలకు బాత్రముగ నున్నది. శ్రీ మోతే గంగరాజు జమీందారుగారి వ్యవహారపరిజ్ఞానము దానధర్మములు ప్రజల కృతజ్ఞతకు భాజనములు. యువజన సంఘమందిర నిర్మాణమునకును దాని స్థిర పోషణమునకును గంగరాజుగారు చేయి సిద్ధముగ నున్న వేల రూప్యముల దానము వారి విశాలహృదయమునకు నిదర్శనము. ఈపుర పరి సరనివాసు లైన మాగంటి లక్ష్మణస్వామి చౌదరిగారి రాంధ్రజాతీయ వికాసమునకు మూలప్రతిష్ఠాపన నైన యాంధ్రజాతీయకళాశాలకు చేసిన యుదార సహాయము జాతీయవిద్యాభిమానుల పొగడ్తలకు బాత్రము. స్వకీయజాత్యుద్ధరణమునకై కీర్తిశేషులు చింతా శేషయ్య గారు చేసినట్టియు క్రస్తుతము గాయుడు గంగయ్యగారు మొదలగు మహాజనులు చేయుచున్నట్టియు సేవావిధాన మాంధ్రలోకమునకు పరమాదరణీయము. ప్రతిభావంతులు సకలజాతులకును సకలసంఘములకును స్వజాతిస్వసంఘారాధనాతీతమైన ధర్మారాధనము నుపదేశించుచున్నారు. ఇట్టి సేవాపరాయణులెందరో ఈపురమునందుగలరు. దిక్పదర్శనచూత్రముగ స్ఫురించిన నామములను బేర్కొనుట యహో హలకు గౌరవంబు గాకుండుగాక యని నమ్ముచున్నాను. సేవాపరాయణులును ప్రజ్ఞాధురీణులును నైన మహాజనులు గల యీ మహాసభ యందు నే నీ గౌరవపీఠమునుండి హిందూ యువజన సంఘపక్షమున ధర్మోపదేశమును జేయుట కసమర్థుడను. నా నేర్పినకొలది దేశ గాంధీవుల యాదేశమును నిర్వహించుటకు బ్రయత్నించెదను.

నవజీవనోదయము.

నవజీవనోదయసమయమునందు లోక మంతయును మహా వేదన ననుభవించుచున్నది. నవజీవనోదయసంజాత మైన మహా వేదన సకలజాతులను సకలదేశములను నావరించినది. యూరపు రాజ్యములు గతకాలమునం దవలంబించిన మహా తంత్రములకు ప్రతి ఫలమును లోక విపు డనుభవించుచున్నది. ఆరాజ్యము లవలంబించిన రాజ్యతంత్రము వ్యాపారతంత్రము పరిశ్రమతంత్రము మత తంత్రము మహాసంరంభమునకు మూలబీజములుగ బరిణమించినవి. లోకసామ్రాజ్యాధిపత్యము వ్యాపారసామ్రాజ్యాధిపత్యము ధన సామ్రాజ్యాధిపత్యము రాజ్యధర్మమునకు బరమావధిగ బరిగణింప బడినవి. భౌతికబలము జాతీయప్రతిభకు మహాలక్షణముగ బరిణమించినది. యుద్ధనావలు మరణిరంగులు నిప్పుగుండ్లు విమానములు మొదలగు మారణసామగ్రిలు జాతీయగౌరవమునకు సాధనములుగ బ్రసిద్ధిని బడసినవి. మారణయంత్రసంపర్కితం లైన జాతీయగౌరవాభిమానము జాతీయదురహంకారమునకు విపరీతస్వరూపము నెసగినది. జాతీయదురహంకారము మహాపదనముగ బరిణమించినది. అపారమైన తృష్ణాస్పర్ధలు యూరపు రాజ్యముల నావరించి మహావిలయమును బుట్టించినవి. బలధర్మము నారాధించిన జర్మనురాజ్యము పరాజయమును బొందినది. ధర్మబలమును బోధించి విజయమును బొందిన రాజ్యములు బలధర్మారాధనమున లోకవశీకరణమునకు బూనుకొనుచున్నవి. మహాసంక్షోభమునకు గౌరణంబైన మహాసంగ్రామము గతసంవత్సరమునందు విరామమును బొందినది. సంగ్రామ మంతమొందినను మహాసంరంభము శాద్ర రూపమున లోకమునందు తాండవ మాడుచున్నది.

సాంఘికధర్మము.

యూరపుఖండరాజ్యములందు ముఖ్యముగ పరాజితరాజ్యము లందు సాంఘికధర్మారాధన మతి వేగముగ వ్యాపించుచున్నది. రుష్యా యందు ప్రజలు భిన్నపక్షములను నవలంబించుచు నాత్మవి నాశనమును జేసికొనుచున్నారు. బాల్వివిజము రుష్యాయందు స్థిర వాసమును కైకొనినది. రుష్యాయందు మద్యనిర్మాణవిక్రయములు నిలిచినవి. ధనాధిపత్యము గతించినది. ప్రజాధిపత్యము ప్రబలు చున్నది. బాల్వివికులు ధనేశులను ప్రతిఘటించిరి. భూపతులను నిర్మూలము చేసిరి. యంత్రాలయాధికారులను స్థానభ్రష్టులను జేసిరి. ప్రజాపోషకులైన రయితులను కదలించకను సంరక్షించిరి. రుష్యాయందు బాల్వివికులు దురాధ్యమైన సర్వ విప్లవమునకు బూనుకొనినను ప్రాణపోషకులైన రయితుల విప్లవమునకు బూనుకొన లేదు. రుష్యాయందు బాల్వివుల దిగ్విజయమునకు ప్రజాహృదయ వశీకరణమే మూలకారణ మని తత్త్వజ్ఞులు తలచుచున్నారు. రుష్యా రాజ్యస్థితి యూరపురాజ్యతంత్రజ్ఞులకు భయకంఠములను గలిగించు చున్నది. రుష్యాయందువలె హంగరీ జర్మనీ ఇటలీ దేశములందును సాంఘికధర్మారాధనము ప్రబలుచున్నది. అమెరికా రాజ్యాధికారులు వేలమంది సాంఘికవాదులను నిర్బంధప్రవాసమునకు బాలు చేయుచున్నారు. విజయవంతము లైన పశ్చిమరాజ్యములందు ప్రజాస్వామ్యత్వధర్మము ప్రబలుచున్నది. ఇంగ్లాండునందు కార్మికపక్షమునకు నిత్యవిజయములు గలుగుచున్నవి. కార్మికుల సమ్మెకట్టులు నిత్యకృత్యములుగ బరిణమించుచున్నవి. ధన బల సౌఖ్యములను చవిచూచిన ప్రజలయందు మహాప్రచలనము జనించినది. ధనబలమునకు కర్మబలమునకు ప్రచండసంరంభము ప్రబలినది. ప్రజలు సంపదాధిపత్యమును నధిష్ఠించుటకు విశ్వప్రయత్నములను జేయుచున్నారు. శత్రుసంహారమునకై మహాతపంబును జేసి కామితార్థములను బడసిన ఫ్రాన్సుదేశమునకు మనశ్శాంతి గలుగలేదు. ఆదేశీయులను జర్మనుల బలపీఠాచము పట్టి బాధించుచున్నది. జపాను రాజ్యము సమయానుకూలముగ రాజ్యాధిపత్యమును వ్యాపారాధిపత్యమును ధనాధిపత్యమును వ్యాపింపజేయుచున్నది. లోకమంతయును యూరపురాజ్యవినిర్మితము లైన వశ్రస్థంఖలములచే బద్ధమై విమోచనమునకు పరితపించినది.

ఆధ్యాత్మిక ధర్మస్థాపనము

యూరపురాజ్యములరాజ్యాంగబంధనములు ధనశృంఖలములు మతపాశములు సకలజాతులకు సమ్మోహమును గలిగించినవి. లోక సమ్మోహమును పోనాడుటకు మహాసంగ్రామ మవతరించినది. యూరపురాజ్యముల ధర్మపరిస్థితులప్రమాణములను మహాసంగ్రామము ప్రపంచమునకు బోధించినది. యూరపురాజ్యములందు దిన దిన ప్రవర్ధమానం బగుచున్న సమ్మెకట్టులు విప్లవమార్గములు ధర్మ చార్మల్యమును వ్యక్తము చేసినవి. భౌతికాడంబరము శాంతికి ధర్మప్రతిష్ఠాపనమునకు సాధనము గాదని పాశ్చాత్యతత్త్వజ్ఞులు గ్రహించిరి. ధర్మసంస్థాపనమే జాతీయపురుషార్థమునకు పరమప్రయోజనమని పాశ్చాత్యపండితులు బోధించుట కుప్పకమించిరి. సంవత్సరాది యందు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమంత్రులు లోకమునకు నూతనయుగ సాధనమైన నవజీవనసందేశమును బ్రకటించిరి.

ఆంగ్ల సామ్రాజ్యపారసోదరులారా!

శ్రీ సమతధర్మమునకు మూలతత్త్వములైన దైవపాలనధర్మమును దైవాధీనధర్మమును మీరు గ్రహించుటకులనను సకలజనులకు జీవితవ్యాపారమునందు సమన్వయము గలుగగల సిద్ధాంతము లుద్భవించి వారు తమతమ గమ్యస్థానమును పొందుదురు. ఆధర్మ గ్రహణము ప్రజలసహజేచ్ఛాపరముననే సాధ్యము గాగలదు. కావున సుస్థిర మైన లోకశాంతికి మూలబీజ మైన యాధ్యాత్మికధర్మముల నిత్యపత్వములను సజ్జనులు సంభావించెదరు గాత!

ధర్మాధిష్ఠిత మైన యాధ్యాత్మికధర్మవ్యాపనము నవజీవనోదయమునకు మూల మని పాశ్చాత్యపండితులు సిద్ధాంతమునందు బోధించుచున్నను నాచరణమునందు చిరతరాభ్యస్తమైన జంతుబలమున పాశ్చాత్యులు వినియోగించుచున్నారు. పంజాబు వ్యవహారము లందు డయరు జాన్సను గారులు చెలిపిన హింసాప్రశంభావములు పాశ్చాత్యుల ధర్మావలోకనస్వభావమును వ్యక్తము చేయుచున్నవి. ప్రపంచముందు స్థిరశాంతిని స్థాపించి సంరక్షించుటకై నానాజాతి సమితి స్థాపింపబడినది. నానాజాతిసమితియందు జేరిన జాతుల కాంతరంగికసంయోగము గలుగలేదు. మిత్రమండలిరాజ్యములు యుద్ధప్రయోజనములను సమర్థించుటకై బలప్రభావమును నమ్ముచున్నవి గాని ధర్మప్రభావమును నమ్ముట లేదు. విజయప్రాప్తికై పరమోత్సాహమును జూపిన యమెరికారాజ్యము నానాజాతిసమితిపట్ల సంశయభావమును జూపుచున్నది. సిద్ధాంతమునందు శాంతి, వ్యవహారమ-

నందు సంరంభము రాజ్యధర్మములుగఁ బరిణమించినవి. మహాసంగ్రామానుభవము మంత్రుల రాజ్యతంత్రములు పండితుల హితబోధలు జాతీయమితి నిర్ణయములు లోకమునకు శాంతిని గలుగ జేయలేదని ప్రవర్తమానం బగుచున్న కరివర్తనస్వరూపము వ్యక్తము చేయుచున్నది. ఈవిషయవస్తయం దీసంధిసమయమునందు లోకమంతయును శాంతి ప్రదమైన పునర్నిర్మాణమును సందర్శించుటకు పరితపించుచున్న విధమున ప్రజల ప్రతిజ్ఞలు ప్రజలభావములు వ్యక్తము చేయుచున్నవి. మహాసంగ్రామ మితర దేశములందు వలె భరతఖండమునందును ప్రత్యభిజ్ఞానమును గలిగించినది. భారతయోధులు వివిధ దేశములందు రణరంగములందు ధర్మవిజయమునకు ప్రాణదానము చేసిరి. భారత సంపదలు విజయప్రాప్తికి వినియోగపడినవి. భారతపదార్థములు మిత్రమండలి ప్రజాపోషణమునకు సాయపడినవి. భారతమాతృస్వరూపము బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞులకు బాగుగ స్ఫురించినది. శ్రీ పంచమజ్జి రాజేంద్రుడు గత మాసాంతమునందు ప్రకటించిన రాజానుశాసన మీ భావమున వ్యక్తము చేయుచున్నది.

.....భారతదేశ చరిత్రను నేడు నూతనయుగము ప్రారంభమైనది. భారతదేశమున కెక్కుడు సుపరిపాలనలు లభించుటకును, ఆ దేశ ప్రజ లెక్కుడు సంతృప్తి హృదయముగ సుండుటకును పార్లమెంటుసభవారు చేయు ప్రధానకాసములలో నొకటియగు నీకాసమునకు నేను వాసవ్యుని నొసంగుచున్నాను.

.....ప్రస్తుతము నిర్మితమైన కాసమునకు ప్రజాపరినిధులకు ప్రభుత్వనిర్వహణమున పాల్గొన నవకాశము లభ్యమై, బాధ్యతాయుతప్రభుత్వమునకు మార్గ మేర్పడుచున్నది. ఈ కాసదేశములు సభలను లగునెడల మానవాభ్యుదయమున కెంతయు లాభము చేకూరగలదు. కావున మీ లెల్లరు నాతో నేకీభవించి ఈ పరిస్థితులను గుర్తించెద రని విశ్వసించుచున్నాను.

.....మార్గము నిరాఘాటముగ నుండదు. గమ్యస్థానము జేరుటకు భారతప్రజలలో నన్ని తరగతులవారికి సహనభావమును, కార్యకూరతయు అత్యవసరములు. ఈ ఉత్సాహవత్సలములు సమయములకు బయల్పడు నని తలంచుచున్నాను.

.....దేశభావిధికి కారణభూతు లగువారియందు పరస్పర సహృదయము, విశ్వాసమునుండి, తన్మూలమున వారిపాలనము క్రమాభివృద్ధి నొందవలెనని నా కోరిక, సర్వస్వయు భారతదేశమున కెక్కుడు భాగ్యమును, కెక్కుడుసంతృప్తిని నెలకొల్పి రాజకీయస్వాతంత్ర్యమును సంపూర్ణముగ వ్యాప్తి కొందించు గాక యని నా ప్రజలతోబాటు నేనును భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను.

భారతీయుల కాత్మజలమునందును స్వీయ విజ్ఞానమునందును ప్రత్యభిజ్ఞానము గలిగినది. నూతనసంవత్సరారంభమునందు అమృత సరమునందు జాతీయమహాసభయం దేకగ్రీవముగ నామోదితమైన రాజ్యాంగతీర్మానము భారతజాతీయప్రత్యభిజ్ఞానమునకు నిదర్శనము.

(అ) పరిపూర్ణమైన స్వపరిపాలనాధికారమును భరించుటకు భారతీయులు సమర్థులైయున్నారని గతసభలో జరిగిన తీర్మానమునే తిరిగి బలపరచి తన్నిష్ఠముగ నేక కే విషయములను చెప్పుచున్నను అది నిరాధారము లని సభవారు తెలుపుదు చేయుచున్నారు.

(ఆ) రాజ్యాంగసంస్కరణముల విషయమై డిల్లీసభలో జరిగిన తీర్మానమునే సభవారు అంగీకరించి సంస్కరణకాసము వికలముగనుండి ప్రజల కోరికలను తృప్తి పరుపక ఆకాంక్షామున కలిగించుచున్న వని సభవారు భిన్నాభిప్రాయపడుచున్నారు.

(ఇ) ప్రజలకు స్వయంవియోజ్య ధర్మమును ప్రసాదించవలయు నను సిద్ధాంతము ననుసరించి పార్లమెంటువారు సర్వరముగ భారతీయులకు పరిపూర్ణమైన పాలకాధారమును ప్రసాదించుటకు కట్టుబట్టుటలను చేయుటకు సభవారు కోరుచున్నారు.

(ఈ) సంస్కరణముల నమలులో నెట్లుచున్నందున త్వరలో దేశమునందు పరిపూర్ణమైన పరిపాలనాధికారము లభ్యమగుటకు ప్రజలు పిల్లనంతవరకును సంస్కరణములను సాధనములుగ గైకొని పనిచేయుటకు సభవారు కోరి సంస్కరణముల విషయములో విశేషము కృషిచేసిన మాంటాగుగారికి సభవారు కృతజ్ఞతా నూచక మైన వందనము లర్పించుచున్నారు.

నవజీవనప్రభాతము భారతజాతీయజీవనమునకు నూతనవికాసమును నొడగూర్చుచున్నది. లోకావృత్తంబైన నూతనవికాసము భారత జాతీని సంపూర్ణముగ నావరించినది. రాజ్యాంగములు సాంఘికవ్యవస్థలు సంపన్నియములు విద్యావృద్ధులు ధర్మప్రవృత్తులు నూతనవికాస విరాజమానంబులయినవి. సకలవ్యవస్థలు పునర్నిర్మాణము నభిలషించుచున్నవి. ఈసంధిసమయమునందు పునర్నిర్మాణభారము యువజన వర్గముమీద గలదు. యువజనహృదయక్షేత్రము లతిమార్దవములు, సారవంతములు, విస్తరణానుకూలములు, భావబీజవర్ధనయోగ్యములు. యువజనసుహృదయక్షేత్రస్థాపితములైన భావబీజములు మహావృక్షములై పుష్పఫలకరిభిలేములై జాతీయమహాబృందావనశోభకు సాధనంబగుచున్నవి. సేవాపరాయణులైన యువజనులు సేవారంగములందు దేశోద్ధరణమునకై పాటుపడుటకు కృతనిశ్చయులై యున్నారనుటకు మీయువజనసంఘము నిదర్శనముగ నున్నది. యువజన సంఘము జయప్రదముగ నిర్వహించుచున్న గ్రంథాలయము పఠన మందిరము చిత్రప్రదర్శనములు పరీక్షలు ఉపన్యాసములు వారి కార్యక్రమము కార్యనిర్వహణసామర్థ్యమును వెల్లడిచేయుచున్నవి.

హిందూయువజనసంఘము.

ఈ పుర యువజనులు 1904-వ సంవత్సరమునందు కఠినయ గ్రంథములతో నారంభించిన గ్రంథాలయము పడునై దేండ్లలో క్రమ వికాసమును బొందినది. ఆంధ్రదేశమునందు గల 530 గ్రంథాలయములలో నీగ్రంథాలయము పుస్తకముల ననుసరించి అయిదవదిగను నాదాయము ననుసరించి ఎనిమిదవదిగను నుండుట యీపురవాసులైన యువజనుల యుత్సాహమునకు నిదర్శనము. యువజనుల యుత్సాహమునకు విశేషప్రోత్సాహ మొసంగిన మోతే గంగరాజుగారు మొదలగు పౌరులును మనకృతజ్ఞతకు బాత్రులు. సంఘమునకు జేరిన 4,954 గ్రంథములు 35 వార్తాపత్రికలు సంఘవ్యాపకమును వెల్లడి చేయుచున్నవి. సంఘాభివృద్ధి పురకరిస్థితుల కనురూపముగ లేదని యును పౌరులయుదారసహాయ మపేక్షించుచున్న దనియును నివేదిక యందు జేసిన విన్నపమున కనురూపమైన సహాయమునుజేసి పుర ప్రముఖులు యువజనసంఘాద్దేశములను నిర్వహించుటకు దోడ్పడుచు స్వధర్మమును నిర్వహించుటకు మనఃస్ఫూర్తిగ వేడుచున్నాను.

ఆత్మపరిశోధనము.

పునర్నిర్మాణభారమును వహించెడిభాగ్యము గల యువజనులు భార నిర్వహణ సామర్థ్యమును బడయుటకై ఆత్మపరిశోధనమును జేయుట యవసరం బగుచున్నది. పునర్నిర్మాణభారవహనమునకు బాహ్యసాధనములవలె నాంతరంగికసాధనమును నవశ్యమగుచున్నది. బాహ్యసాధనరూపమైన నిర్మాణముల కాంతరంగికసాధనము ప్రాణముగ నున్నది. కర్తవ్యము నెఱుగని మనుజులకు బాహ్యసాధనములు సంకల్పసిద్ధికి ప్రయోజనకరములు గావు. యువజనులు సేవాదీక్షను వహించుటకు వారు స్వజాతీయధర్మమును మొదలు గ్రహించవలయును. భారతీయులు వారి నిజస్వరూపమును సందర్శించుటకు వారి నావహించిన సమ్మోహమును విడువవలయును. కీర్షిండును రవీంద్రనాథుడు మ్రోదవవిజ్ఞానహృదయమును వర్ణించుచు చెలిపిన యుత్సాహభావము సేవాపరాయణులైన జనులకు మననియము.

“విశ్వవికాసార్థము ప్రతిజాతీని స్వజాతీయమానసజ్యోతిని దేవీప్రభావముగ నుంచెడి భారము గలదు. ఒక జాతీయదీపమును భగ్గుముచేయుటవలనను విశ్వమహోత్సవమునం దాజాతీయధర్మప్రయోజనమునకు నిమిత్తము పోవుచున్నది. ప్రకాశములేనివారు దౌర్భాగ్యులు. ఉన్నప్రకాశమును మఱచినవారును దానిని బోగొట్టుకొనినవారును పరమదౌర్భాగ్యులు”

రవీంద్రనాథుని భావములను గమనించినవారల కాత్మపరిశోధనావసరము విస్పష్ట మగుచున్నది. ఇతరభాగములందువలె మన యాంధ్రావనియందును యువజనహృదయములం దనుతాప ముదయించినది. ఆంధ్రదేశయువజనవర్గమునం దధికతర మైన యనుతాప ముదయించిన విధమును మగ్రంథాలయాద్యద్యమములు విశేషముచేయుచున్నవి. మన దేశమునందు గ్రంథాలయములు సేవాసంఘములు గ్రంథమండలులు బాలభటసంఘములు పరిషత్తులు మహాసభలు స్థాపితములై జాతీయోద్ధరణమునకు పాటుపడుచున్నవి. ఆంతరంగిక పరిజ్ఞానము లేని జాతీయోద్ధరణప్రయత్నములు ఫలప్రదములు గాకున్నవి. ఆంధ్రద్రవిడ కణ్ణాలవంగమహారాష్ట్రాదిభారతజాతీయులు రవీంద్రనాథు డువదేశించిన రీతిని విశ్వమహోత్సవమున కాత్మప్రకాశమును సమర్పించుట కారూఢమైన యాత్మపరిజ్ఞానమును గలిగియుండుట యవసరం బగుచున్నది. అనుతాపకంపితములైన హృదయములు లీలాశుకయోగి చెలిపిన విధమున ధర్మస్వరూపసందర్శనమునకు పరితపించుచున్నవి.

కా. మాడం జూడ మనోహరాకృతి కడుం జోద్యంబుగా బాలకం
డాడుక ముందటఁ గొంగిలింతు నని డాయం జిక్కఁ దారితినే
క్రిడించుక డిశలందు నిందులకు నక్షిద్యంద్యమే సాక్షి యీ
జూడక ముజ్జగ మంబ! బాలయ మభ్యగ్రంబు నా కెంతమున్.

సకలసందర్భములందును ప్రత్యక్షమగుచున్న మహాను తాపోపశమనమునకు నిత్యానందామృతాస్వాదనము సాధనముగ నున్నది. సేవావ్రతాభిలాషులు గలరు. సేవాస్వరూపము గోచరము గాకున్నది. ఆత్మసమర్పణమును జేయుట కభిలాషులు గలరు. ఆత్మస్వరూప మప్రత్యక్షముగ నున్నది.

జాతీయసంస్కారము.

విశ్వమునందు జీవవికాసమునకు సంస్కారము సాధనంబుగ నున్నది. వ్యక్తులకు జాతులకు సంస్కారానురూపముగ వృద్ధిక్షయములు గలుగుచున్నవి. గతము వర్తమానమును వర్తమాన మనాగతమును నిర్ణయించుచున్నవి. చిరకాలసంప్రాప్తంబైన భారతసంస్కారము భారతీయులయందు ప్రక్షిప్తముగ నున్నది. ప్రక్షిప్తముగ నున్న భారతవిజ్ఞానమును ప్రత్యక్షము చేయుటయే మనకును లోకమునకును తరణోపాయము. భారతీయవిజ్ఞానమునకును విజాతీయవిజ్ఞానమునకును

మహాసంగ్రహములకు భారతజ్యోతిషమునందు సంతాపము మైనను విజ్ఞానాంకురముల చైతన్యమునకు భంగము గలుగలేదు. వైదిక వేదాంతవిజ్ఞానములకు వేదాంతపాఠవిజ్ఞానములకు పాఠపాఠానికి విజ్ఞానములకు హిందూమహమ్మదీయ విజ్ఞానములకు హైందవశ్రేష్ఠ విజ్ఞానములకు భారతజ్యోతిషమునందు సంగ్రహము గలిగినది. ఈ సంగ్రహములందు భారతవిజ్ఞానమునకు దేశకాలపాత్రల కనురూపముగ నూతనాంగము లేర్పడినను నిత్యమైన విజ్ఞానహృదయమునకు వికలత్వము గలుగలేదు. భారతవిజ్ఞానమహాస్రవంతియందు వైదికకర్మకలాపములు వేదాంతతత్వములు పాఠధర్మములు మహమ్మదీయమత సిద్ధాంతములు శ్రేష్ఠమతాచారములు సంగమమును బొందినవి. భిన్న సంస్కారముల సమ్మేళనసంజాత మైన భారతవిజ్ఞానమహాస్రవంతి యందు బీజమైన మూలసంస్కారమును గనుగొనుట జాతీయ ప్రవృత్తికి మూలసాధనము. దేశభ్యుదయమునకు భారతీయ లవలంబించెడి సకల ప్రయత్నములును సిద్ధర్మమునకు బద్ధమైనపుడే వారి ప్రయత్నములు స్వయంతరణమునకును విశ్వవికాసమునకును సాధనములు గాగలవు.

పాశ్చాత్యసంస్కారము.

పాశ్చాత్యసంస్కరము భారతసంస్కారార్థమునందు మహాసంక్షోభమును బుట్టించినది. పాశ్చాత్యరాజ్యాంగములు పాశ్చాత్యచారములు పాశ్చాత్యకళలు పాశ్చాత్యవిద్యలు పాశ్చాత్యమతధర్మములు పాశ్చాత్యవిధానములు పాశ్చాత్యభాషలు పాశ్చాత్యప్రవృత్తులు భారతసంస్కారమును గాఢముగ నావహించినవి. గురువులు శిష్యుల హృదయసంస్కారమున కపరిచితులైన పాశ్చాత్యపండితులు. శిష్యులు గురువుల విజ్ఞానమున కపరిచితులైన ప్రాచ్యప్రపంచసంజాతులు. ప్రవృత్తులు భిన్న సంస్కారమున కుపయుక్తములైన భౌతికధర్మ బద్ధములు. సంస్థాపనలు భిన్న దేశకాలపాత్రస్థితులకనురూపముగ ప్రవర్తితములైన పరదేశస్థితులకనుకూలములు. ఆచారవ్యవహారములు పాశ్చాత్యదేశాధర్మమునకు సాధనభూతములై ప్రాచ్యపరిస్థితుల కనుకూలములు. భాష జనసామాన్యమున కపరిచితులై విజ్ఞానవ్యాపనమున కనుకయోగము. అపరిచిత సంస్కారాధారమున నిర్మితమైన విజ్ఞానము ప్రజలయందు బాగుగ వ్యాపించి దేశభ్యుదయమున కుపచరించుట లేదని దేశపరిస్థితులు తెలుపుచున్నవి. నూతండ్ర విద్యాప్రవృత్తి ప్రజలయందు విజ్ఞానవ్యాపనమున కుపయోగపడకపోవుట మూలకారణాన్వేషణమునకు గారణంబైనది. మహాసంగ్రామ మి జిజ్ఞాసకు దోహదంబు నెసంగినది. యూరపురాజ్యముల కల్యాణమున కనుకయోగమైన పాశ్చాత్యసంస్కారము భారతజాతీయకల్యాణమున కుపచరింప దను భావము పండితుల మనంబులందు గలిగినది. భారతజాతీయసంస్కారాధారమున నే భారతజాతీయ ప్రవృత్తులవికాసము సాధ్యమని పండితులు పదేశించుచున్నారు.

వివేకానందస్వామి "భారతజాతీయసంస్కార మాధ్యాత్మికము. ఆ సంస్కారావలంబనము శ్రేయఃప్రాప్తికిని పరిత్యాగము విలయమునకును మూలములు." లోనాల్లు పే. ప్రభువు "భారతవిజ్ఞాన మాధ్యాత్మికధర్మబద్ధము. తదాధారముననే వికాసము సాధ్యము." సర్ జాన్ ఫ్రాన్సిస్ "భారతజాతీయబీజ మాధ్యాత్మిక ధర్మప్రతిపాదితము." గంధి మహాత్ముడు "భారతజాతీయస్వరూప మాధ్యాత్మికము." అనియును నుపదేశించిరి. జాతీయప్రవృత్తి యేరితిని బరిణమించునదియును జాతీయసంస్కారస్వరూపసందర్శనముమీద నాధారపడి యుండును. జాతీయాచారములు మూఢవిశ్వాసములు. జాతీయవిజ్ఞానము కలువ భూయిష్టము. జాతీయసంస్కార మపవిత్రము. జాతీయకళలు చైతన్యరహితములు. ఇట్టిభావముతో జాతీయోద్ధరణము సాధ్యము గాదు. భారతజాతీయసంస్కారబీజ మప్రతిహతముగ చిరకాలమునుండియును వర్ణించుచున్నది. వర్తమానప్రవృత్తి పాశ్చాత్యసంస్కరమువలన ప్రతిహతమైనను నప్రతిహతమైన భారతజాతీయసంస్కారమే జాతీయజీవనమునందు సకలప్రవృత్తులకు మూలాంకురమని గ్రహించుట నవజీవనవికాసమునకు ముఖ్యసాధనముగ నున్నది. యవజనవర్గ మీపరమార్థమును గ్రహించి సేవావిధానమునకు బూనుకొనుట కామితార్థసిద్ధికి మూలసాధనము.

పుణ్యస్థానభారము.

లోకమంతయును పుణ్యస్థానమునకు పరితపించుచున్న సంగి సమయమునందు యవజనవర్గము నిర్వహింపవలసినభార మధికముగ నున్నది. నాయకులు సంతరణమునకు బహువిధములైన సాధనముల నుపదేశించుచున్నారు. రాజ్యాకాములు రాజ్యాంగములు, వ్యాపారకాములు వ్యాపారము, భౌగోళికాములు భౌగోళములు, ధర్మకాములు ధర్మములు గమ్యస్థానమును జేరటకు సాధనము లని ప్రశంసించుచున్నారు. గృహములందును విద్యాలయములందును గ్రంథాలయములందును దేవాలయములందును సభారంగము లందును నీ యర్థమే భిన్నస్వరూపములను బోధింపబడుచున్నది. మానవకల్పితములైన సకలసంస్థాపనలు చతుర్విధపురుషార్థములకు సాధనములుగ నున్నవి. సకలసంస్థాపనలందును నిత్యమైన లక్ష్యము గోచరమగునపుడు పురుషార్థము సాధ్యమగుచున్నది. గ్రంథాలయములకు నిత్యలక్ష్యము సాధకుడు గాని సాధనములు గావు. సుందరమందిరములు గ్రంథసంచయములు విచిత్రపరికరములు గ్రంథాలయాలయోగమునకు బాహ్యపరికరములు గాని నిత్యసాధనములు గావు. నైమిశారణ్యమునందు నూతు డష్టాదశపురాణరహస్యములను ముసింద్రులకు బోధించి శాశ్వతపదము నధిష్ఠించెను.

క. పుణ్యంబై మునివల్లభ
గణ్యంబై తమమఘల నికాయోధిత సా
ధ్యుణ్యం బయి నైమిశాశ్వా
రణ్యంబు నుతింపదగు నరణ్యంబులలోన్.—భాగ.

మహాదరణ్యములందు తరుచ్ఛాయలందు జీవితపరమార్థమును బోధించెడి వేదములను నుపనిషత్తులను పురాణములను బాహ్యసాధనములు లేకనే మహాత్ములు లోకమున కనుగ్రహించిరి.

నైమిశారణ్యము పాఠవిహారములుగ బరిణమించినవి. పాఠవిహారములు దేవాలయములుగ మారినవి. దేవాలయములు గ్రంథాలయములుగ వెలయుచున్నవి. అనిత్యమయిన సాధనలు దేశకాలపాత్రస్థితుల ననుసరించి విచ్ఛిన్నమైనను నిత్యమైనసాధకు డవిచ్ఛిన్నముగ నిలిచియున్న విధమును భారతజాతీయప్రతిభ బోధించుచున్నది. నిత్యమైన నిజస్వరూపమును గ్రహించిన సాధకులు సేవాదక్షులు కర్మయోగులు జ్ఞానసంపన్నులు. సంసారచక్రము నీదివ్యదృష్టితో సందర్శించినపుడు సకల సంస్థాపనలప్రయోజనము గ్రాహ్యము గాగలదు. ఛాన్దోగ్యోపనిషత్తునందలి శ్వేతకేతుపాఖ్యాన మీ పరమార్థమును బోధించుచున్నది. శ్వేతకేతువు పండ్రెండేండ్లు బ్రహ్మచర్యవ్రతమును బూని సకలశాస్త్రములను జదివి పండితభావముతో స్వగృహమున కేతెంచెను. తండ్రి ఉద్దాలకుడు శ్వేతకేతును వాని విద్యావిశారదత్వమును గూర్చి ప్రశ్నించెను.

శ్వేతకేతోయస్మి సోమ్యేదం మహామనా అనూచానమానీ ప్రభోస్యతత మాదేశ మప్రాజ్ఞ్యేయే నాశ్రుతిగ్ మిత్రుతం భవత్యమతం మత మజ్ఞాతం విజ్ఞాతమితి కథంస భగవస్స ఆచక్షో భవతితి ||

యథాసోమ్యైకేన మృత్పిండేన సర్వంమృణ్మయం విజ్ఞాతంస్యా ద్వాచారమృణం వికారో నామధేయం మృత్తికేత్యేన సత్యం ||

యథాసోమ్యైకేన లోహమణి నా సర్వం లోహమయం విజ్ఞాతగ్ మస్యా న్వాచారమృణం వికారో నామధేయం లోహమిత్యేన సత్యం ||

యథాసోమ్యైకేన నభివృంతేన సర్వం కార్ణాయమంవిజ్ఞాతగ్ మస్యాద్వాచారమృణం వికారో నామధేయం కృష్ణాయాన మిత్యేన సత్యం ఏవగ్ మసోమ్యస ఆచక్షో భవతితి ||

సతైమానం భగవత్ ప్రపిత దవేదిషా ర్మ్యైశ్చైవ వేదవ్యక్త కథంమేవావత్స్యన్నితిభగవాన్ స్తేనమేతద్భవీత్సతి తథాసోమ్యైతిహోవాచ ||

వితదాత్మ్య మిదగ్ మసర్వం తత్త్వేన్ మ సత్యా తత్త్వచసి శ్వేతకేతో ఇతిభూయఏవమా భగవాన్ విజ్ఞాపయత్సతి తథాసోమ్యైతిహోవాచ ||

ఆంతర్లక్ష్యము.

ఉద్దాలకుడు శ్వేతకేతున కుపదేశించిన రీతిని విషయప్రవాహమునం దాత్మస్వరూపము సమన్వయమును జేసినపుడు జీవప్రవాహమునందు సకలకార్యములు సకలసంస్థాపనలు సమన్వయమును బొందుచున్నవి. విశ్వవ్యాప్తమైన విషయప్రపంచమునకు తా నారూఢుడని శ్వేతకేతువు గ్రహించి సాధకసిద్ధిని బొందెను. సకలవ్యవస్థలయందు నునలక్ష్యము బాహ్యసాధనముల నాశ్రయించుచున్న సమయమునందు లక్ష్యము నంతర్ముఖముచేయుట సాధకధర్మమని శ్వేతకేతుపాఖ్యాన ముపదేశించుచున్నది. పాశ్చాత్యదేశస్థుల లక్ష్యమైన బాహ్యచిహ్నములు మందిరములు పరికరములు ప్రతిష్ఠాపనలకు సాధనములైనను స్వజాతీయసంస్కారవిలసితులైన సాధకులు ప్రాణప్రతిష్ఠాపకు లని సేవాపరాయణులైన యువజనులు లక్ష్యమునందుంచుకొనవలసి యుండును. ప్రాచీనప్రతీచీనిరక్షణమునందు గల భేదభావమును యువజనసంఘనిర్వాహకులు వారిలక్ష్యమునందుంచుకొని కార్యజ్ఞులైన సాధకులమీదను వారిలక్ష్యము నధికతరముగ నిలిపిన జాతీయసాభాగ్యమున కధికతరముగ నది దోడ్పడగలదు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కానూనలు.

విశ్వమునందు వ్యష్టివికాసమును సమష్టివికాసమును నన్యోన్య న్యాయములు. సంసార చక్రమునందు వ్యక్తుల గుణశీల వికాసము సమష్టి కుటుంబ సౌభాగ్యమునకు సాధనము. సంఘమునందు సాంఘిక కుల వృద్ధిక్షయములు సంఘ శుభస్థితికి బ్రహ్మాణములు. మహాజాతీయం దుపజాతుల శుభస్థితి మహాజాతీ ప్రతిభకు మూలాధారము. భారతజాతీ కల్యాణ మహోత్సవమున కంతర్గర్భములైన యువ జాతుల దివ్యదీపకాంతులు సౌభాగ్యవిలాసములకు సాధనములు. భారతజాతీయ కల్యాణ మహోత్సవమునం దాంధ్రజాతీ తన దివ్య స్వరూపముతో పేరంటము చేయవలసిన శుభసమయ మాసమునై నది. “ప్రకాశరహితములైన జాతులకు పుట్టుగతులులేవు. కలిగిన ప్రకాశమును మఱచి పోగొట్టుకొనిన జాతులు దుర్గతిని బొందుచున్నవి.” రవీంద్రనాథుని ఈమహోపదేశమును దేశభాంధవులు సతతము సంస్మరించి తదర్థమును మననముచేసి స్వజాతీయోద్ధరణమునకై ధర్మవిర్వహణమునకు బూనుకొనియెదరు గాత!

స్వీయసంస్కారప్రతిష్ఠలను మఱచిపోయి పరితపించుచున్న యాంధ్రుల స్థితిగతులు సంతాపకరములని వారి వర్తమానపరిస్థితులు విశదము చేయుచున్నది. ఆంధ్రహృదయావృతమైన ప్రాచీనసంస్కారము హృదయ స్తంభితచైతన్యమున కుత్తేజమును గలిగించుచున్నది. అనాదికాలమునుండియును కూలంకషముగ ప్రవహించుచున్న కృష్ణా గౌతమీ తుంగభద్రాది మహానదీప్రవాహము లాంధ్రులభావప్రవాహమును సంస్కరింప జేయుచున్నవి. శ్రీ గిరిమహేంద్రగిర్వాడిన గాగ్రము లాంధ్రుల ప్రతిభకు మహాధ్వజములుగ నున్నవి. ఈపురమున కనతి దూరమున భూస్థాపితమైన వేంగీపుర యాంధ్రుల బలపరాక్రమములను జ్ఞాపకము చేయుచున్నది. గుంటుపల్లియందలి శిథిలములైన జాధ విహారములు ధర్మాయత్తమైన కళాకాళమును స్ఫురింప జేయుచున్నవి. సస్యభరితములైన కేదారములు తరులతాఫల పరిశోభితములైన యూరములు మాతృదేశసౌభాగ్యమును చాటుచున్నవి. స్వజాతీయవైభవమును సంపదలను విజ్ఞానమును భారతజాతీయకల్యాణ మహోత్సవమునకు కైంకర్యము చేయుట కాంధ్రప్రపంచము నుషుప్తమైన విజ్ఞానకుండలిని మేలుకొలిపి నిత్యమైన యాత్మస్వరూపమును గనుగొనవలయును. స్వజాతీయసంస్కారమున కనురూపమైన విజ్ఞాన ప్రాపణమే సకలజాతులకును సహజమైన సంతరణోపాయము.

ఆత్మోద్ధరణమున కితరజాతులవలె నాంధ్రజాతీయులు సర్వతోముఖమైన వికాసము నభిలషించుచున్నది. ఆత్మోద్ధరణానుకూలములైన సకలోద్ద్యమములందును నాంధ్రులు పరమోత్సాహమును జూపుచున్నారు. గ్రంథాలయోద్యమము బాలభటోద్ద్యమము సహకారోద్ద్యమము శాఖోద్ద్యమములు ఆంధ్రోద్ద్యమము ప్రజలయందు యించిన గాఢానుతాపమునకు నిదర్శనములు. ఈయనుతాపము ప్రజాక్షేమమున కేర్పడిన సకలసంస్థాపనలయందును గోచరంబగుచున్నది. సర్వతోముఖమైన వికాసప్రాప్తికి రాజ్యాంగములకును పరిశ్రమలకును విద్యాప్రవృత్తికిని మతధర్మములకును సంఘజీవనమునకును నవజీవన ప్రభాతకాంతులు నూతనవిలాసములను గల్పించుచున్నవి. రాజ్యాంగ శాసనవికాసమునకు మహాబలదాయకమైన ఆంధ్రరాష్ట్రాయత్తమైన ప్రజాసాహచర్య మపేక్షణీయము. పరిశ్రమాభ్యుదయమునకు ధన సంయోగాయత్తమైన స్వదేశాభిమానము సాధనము. విద్యాప్రవృత్తికి సహజమైన మాతృభాషాధారమున విశ్వవిద్యాలయస్థాపన మవసరము. మతధర్మములకు పరమార్థమైన మానవకల్యాణము ప్రయోజనము. సంఘజీవనమునకు సమస్తజనములకు సుఖశాంతి సంఘటనము ఫలము. సంయోగము సాహచర్యము సమత్వము నవజీవనధర్మములు. నవజీవనధర్మప్రతిపాదనమునకు దయామయులైన ప్రేమభరితులైన సేవాపరాయణులైన కార్యదత్తులైన యువ జనులు సాధకులు. నవజీవనవికాసమునకు సకలజాతులు సకలసంఘములు స్వప్రయోజవములను విడనాడి మానవప్రయోజనములకై వారి విద్యావివేక సంపదలను వినియోగించవలసిన యవసరముగలిగినది. లోకము గత కలహకారణములను మఱచి భావిశుభయుగమును

లక్ష్యమునం దుంచుకొని పాటుపడిన ప్రేమప్రవాహ మనర్గళముగ సకల మానవహృదయములందు ప్రవహించి నవజీవనధర్మములు వికసించి శుభస్థితి గలుగగలదు. ప్రేమప్రవాహమునందు సకలభేదములు సమసి పోవుచున్నవి. ప్రేమమూర్తియైన సర్వేశ్వరుని సాన్నిధ్యమునందు సకలజాతులు సకలసంఘములు సకలజనులు ప్రత్యేకరూపమును మఱచి దివ్యస్వరూపమును జూడనగును. లోకమునకు చిరకాలము పరితపించిన శుభస్థితి సంప్రాప్తమగుట కిది సుముహూర్తము. ఈ సుముహూర్తమును మానవకల్యాణమునకు వినియోగింపగల భారము సకలజనులమీదను గలదు. సకలజనులు స్వల్పభేదములను మఱచి దివ్యమానసదీపములను ప్రజ్వలంప జేసి జాతీయకల్యాణ మహోత్సవమునకు వారి విజ్ఞానమును సమర్పించి మానవధర్మకల్యాణమును నిర్వహించుదురు గాత!

ఉపసంహరము.

ప్రాణప్రతిష్ఠాపన గల యువజనసంఘసలయములు సేవానిలయములు, కళాభవనములు, సాహిత్యసదనములు, ధర్మసందీరములు, విజ్ఞానాలయములు. ప్రాణప్రతిష్ఠాపనవిరహితములైన సంఘ నిలయములు ధూపదీపవైవేద్యములు లేని జీర్ణాలయములు, సురుచిరమైన వైమిశారణ్యము యాజకశూన్యమై ప్రకాశరహితమైనది. సుందరమైన జాధారామములు భిక్షుకవిరహితములై శిథిలములై కళావిహీనములైనవి. దివ్యమైన దేవాలయములు భక్తజనవిరహితములై చైతన్యరహితములైనవి. గంభీరమైన మసీదులు ప్రార్థకజన రహితములై శూన్యాలయములైనవి. నవీనములైన క్రైస్తవగౌరములు జననివహముల నాకర్షించుచు రమ్యముగ నున్నవి. కాలపరిపాకమునందనిత్యమైన సాధనములు మారినను సాధకుడు దేశకాలపాత్రసంజాతమైన హృదయదార్బల్యమును పరిత్యజించి నిత్యస్వరూపమును గనుగొనినపుడు సర్వావృతమైన సమ్మోహముపోయి కురుక్షేత్రమునందు విజయునిభంగి స్వధర్మమును నిర్వహించుటకు సమర్థతను గలిగియుండును. నిత్యస్వరూపమును సందర్శించిన సాధకునకు సకల సంస్థాపనలందును సకల ధర్మములందును సకల కర్మములందును ధర్మస్వరూపము ప్రత్యక్షమై యనుతాపముపోయి మహాదానందము గలుగగలదు.

అంతర్నిరీక్షణము గల సాధకులు నాయకులు పూజ్యులు లోకమాన్యులు మహాత్ములు యోగులు. సాధకులు సకలసందర్భములందును సకలకాలములందును సకలరూపములందును సౌభాగ్యప్రాప్తి కనురూపమైన నిత్యజాతీయసంస్కారమును సందర్శింపగలరు. జలప్రవాహములం దమృతరసము, జలపాతములందు మహాశక్తి, శిలలయందు శిల్పస్వరూపములు, క్షేత్రములందు సస్యసంపదలు, శిథిలాలయారామములందు ప్రాచీనకళావైభవములు, ప్రజాజీవితమునందు జాతీయవిజ్ఞానము, కళావృత్తులయందు సాహిత్యస్వరూపములు, సకలమునందును దివ్యమంగళస్వరూపములు సందర్శించుచు మానవ హితమును మానవధర్మవికాసమును నారాధించుదురు. మానవధర్మారాధకులు శ్రీ కృష్ణకర్ణామృతమునందు వర్ణించినవిధమున సకలమునందును దివ్యవైభవములను లోకక్షేమమునకు గనుగొనుచుందురు.

చ. కలిమి నెలంత వేడుకల కందువంట విలోలవృత్తికి

నెలవు శుభాశి కాస్పదము నేర్పులప్రో వజ్జిక్వికల్పనా

ఫల మతిచిత్రలీలలకుఁ బాఠము తావుల కెల్లఁ జావు గో

కులజనభాగ్యశీమ యిదిగో కనుగొంటిని గంటి కింపుగన్.

భాగ్యవశమున హిందూయువజనసంఘమునకు బహుజన పోషణము గలదు. మహాసంపన్నులు శ్రీ మోతే గంగరాజుగారు ప్రధానపోషకులు. విద్యాసంపన్నులు శ్రీ రాజా మంత్రప్రగడభుజంగరావుగారు ప్రధానోపదేశకులు. ఉదారప్రవృత్తి గల పౌర ప్రముఖులు కార్యనిర్వాహకులు. పరమోత్సాహభరితులైన యువ జనులు సేవానిర్వాహకులు. బహువిధసాధకుల పోషణాదరణము గల మీ యువజనసంఘ మాంధ్రయువజనసంఘముల కాదర్శసంఘముగఁ ప్రవర్ధమానంబై ఆంధ్రాభ్యుదయమునకును మానవకల్యాణమునకును సకలవిధముల దోడ్పడునటు లనుగ్రహించుటకు సర్వేశ్వరుని వేడుచున్నాను.

స్థానికాది వార్తలు

(0)

మదరాసులో మరణములు:—జనవరి 17 లో

సంతమొందిన వారమునందు మొట్టమొదటికి 44. 8 మంది చొప్పున మరణించిరి. కలరా వ్యాధి ఒకరికి పోకినది. ఎవ్వరు మరణించలేదు. జనాభిక్షయము 8 మందికి పోకినది ఇతరులు మరణించిరి. ఇప్పుడు యెంకొల్ల 9 గురుకు ఇతర జ్వరములవల్ల 46 గురుకు మరణించిరి.

మ్యూనిసిపల్ విషయములు:— 29, రాజుపేట

డివిజన్ మునిసిపల్ కమిషనరును ఎక్కువగా విషయము ఆలోచించుటకు రాజుపేట పోలీసు స్టేషను ఎదురుగానుండు నుండకేళ్ళవిలాసో నందు 20-వ తేదీ సాయంత్రము 5-30 గంటలకు ఆడివిజన్ రేటుపేటకు సమావేశమయ్యెను. గౌ. యం. డి. దేవదాస్ గారధ్యక్షత వహించెదరు.

వ్యవసాయ శాఖ:— వ్యవసాయశాఖవారిచే ప్రక

టించబడిన పుస్తకముల జాబితా ఉచితముగా పంపిణీకొరకు వారిచే పంపబడును. రైతులకు ఉపయోగకరముగు పుస్తకములు సాధారణముగా ఉచితముగా ఇవ్వబడుచున్నవి. మిగిలినవి అధికముగ వ్యయపరచుట విశయమునందున్నవి. కావున రైతులు యిటువంటి పుస్తకములను తెప్పించుకొని లభ్యమును పొందవలెనని వర్ణింపబడిన వారు ప్రకటించుచున్నారు.

పోలీసువారివివరణ:— అత్యంతసాక్షా

దోషకరము చేసినది 10 మంది కానిస్టేబులును పట్టుకొని వారియొద్ద నేడనూ బాంకి సాక్షిమియును దొరుకెను. ఇన పట్టుకొనబడిన వారిని కట్టుకొనలేదు. దోషకరము చేసినవారిని 3 మంది దోషసాక్షులు వారిసంగతుల యొద్దను పట్టుకొనిరి. బ్రెట్యూను ప్రెజిడెంట్ కొంత అతిశయోక్తి ప్రకటించుటకు. అది సరిగాదు. అంబాలు పుట్టినందు ప్రకటించిరి.

ఆహార్య పత్రిక:— రేపల్లెతాలూకా, చందవోలు

గ్రామమునందు జనవరి 20-వ తేదీ యాదివారము సాయంత్రము 8 గంటలకు పారజర సభ జరుగును. ఆసయమున తేదీభక్తులును, స్వాధ్యాయమునను కీర్తనాద్వైత వారిస్వత్రమ రావు పంతులు ఎం.ఎ. గారధ్యక్షత వహింప దయతోంగీకరించిరి. ఈ క్రింది యుపన్యాసము లాసయమున జరుగును. 1 “గ్రామజీవనము” నల్లూల సాంబశివరావుగారు బి. ఏ. 2 “ఆ-ప్రవాచియము” బసవరాజు వేంకటప్పారావుగారు బి. ఏ. 3 “ప్రాథమికవిద్య” కోన వేంకటరాజు కర్మగారు.

బొంబాయి విద్యా శాఖ:— పాఠశాలల సంఖ్య

యొన విద్యాశాలల సంఖ్యయొనగూడ 1919-20 మార్చిలో సంతమైన వర్షమున హెచ్చెను. పాఠశాలల సంఖ్య 100-కి 5 విద్యార్థుల సంఖ్య 100-కి 6 వంతున హెచ్చెను. స్త్రీయము 100-కి 19 వంతున హెచ్చెను. ప్రభుత్వమువారి భవనములు 100-కి 82 వంతున హెచ్చెను. కొన్ని కళాశాలలలో కొంతమంది విద్యార్థులు రాజకీయములందు భాగము పునీయుట సంతాపకరము. విద్యార్థులు రాజకీయములను పూర్తిగా తదబలు జరుగదు. జరుగరాదు. అట్టిరాజకీయభావము విద్యార్థికి ముఖ్యముగా నుండవలెను. తగినవారు రాజకీయములను గూర్చి కళాశాలలందు సమస్యపరిచుచును గాని సాధారణముగా జరుగు రాజకీయ సభలకు విద్యార్థులు పోగూడదు. అట్లు సయమునకు భయమునను పాఠశాలాధిపతులు క్రయత్నించవలె ను దొరతనమువారు నూదించుచున్నాని బొంబాయి దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

కమ్యూనికేషన్లు:— ఈ సంవత్సరము మొత్తము

ధానికండి దొరతనమువారిచే కత్తెరు పదవులకు నామినేషన్ చేయబడిన విధుగురిలో నొకరును, కమ్యూనికేషన్లు, అగు గుంటూరుజిల్లా జైలుమువారి పాలెము నివాసులగు నెలగ పూడి రామకృష్ణచౌదరి యం. ఏ. బి. యస్. సి. గారు 18-1-1920 తేదీ సాయంత్రం 8-15 లకు బొంబాయి మెయింబలో బొంబాయికి వెళ్లిరి. వారిచుట్టునుండి 20 వ. తేదీ స్త్రీముగలో ఎంగ్లండుకు వెళ్లెను. వారిని సాగసంప్రకుతై చెన్నపుర వాస్తవ్యులైన కమ్యూనికేషన్ గడ్డ రంగయ్యనాయుడు గారు, చలసాని శ్యామరాజుచౌదరి, బి. ఏ. గారు, బాలకవి

వేమూరి వెంకటసుబ్బారావుచౌదరిగారు, పాతూరి అప్పయ్య చౌదరిగారు, గుండా రామచౌదరిగారు, ఇంజనీరులు, నుబ్బు రావుచౌదరిగారు మొదలయిన ముఠికొందఱ ప్రముఖులును ముఠికొరావుచేతయ్య చౌదరిగారు, వాసిరెడ్డి వెంకయ్యచౌదరిగారు, న్యాయరాజచౌదరిగారు, మానుసంతరావు చౌదరిగారు, కనలింగయ్య చౌదరిగారు, యెమ్మగు పూవురు కమ్యూనికేషన్లు లుగు నెల్లూర్ స్టేషనుకు వెళ్లి, శ్రీ గామకృష్ణ చౌదరిగారిని పుష్పమాలాలంకృతులను చేసి పంపిణీముల వాక్యముల పి డ్దొలిపిరి. సర్వేక్ష్యులగు రామకృష్ణ చౌదరిగారిని ఇంగ్లండు నుండి మరీతముగ మాక్కుటూమికే చేర్చి ఆ రామచౌర్య క్ష్యులను నిర్వి వాని ముఖ్యకార్యములు, వ్యవహారై ప్ర కంసవార్తలను తెరవేర్చి సంఘమున కవారకే ర్తిగడించ దొడ్డు దుగార కవరై క్ష్యుల సంఘములకు కమ్యూనికేషన్లు బహుశాలము నుండి విద్యముందు వెళుకబడియుండునను, ఈ కాలమున గొంద రు విద్యకుండులై ఇట్టి యెమ్మచౌర్యగములు బొందవలెనై యుండుటచేత సంఘపురోధిర్యుని నూదనమే అని వికప్రేక్షు యును వానియుచున్నారు.

దివాణాబహదరు పి. త్యాగ రామకృష్ణగారికి జనాబు

గోదావరి జిల్లాలో అధ్యక్షులగు దివాణ బహదరు కురేటి వేంకటరావు పంతులుగారు మా కిట్లు గ్రామము చున్నారు.

“దివాణ బహదరు వేంకటరావు పంతులుగారు ఆధ్యక్షులు. వీరు నెయ్యి చుట్టగ సక్రమములను గ్రామ్యములకు మా ము ఇవ్వబడుచున్నది ఉత్తరప్రదేశ్” రని గౌ. దివాణ బహదరు పి. త్యాగ రామకృష్ణగారు చెప్పవల్లు దింబరు 29 వ తేదీ హిందూపత్రికయందు ప్రకటించబడి యున్నది.

ఈ రిమాన్సు రాజకరంగులకు గురించి చేయబడినది కలయచున్నాను. రాజును పోషింపవలెను తాలూకాలో అధ్యక్షులగు యజ్. వి. సోమయాజులుగారు రాజకరంగులకు ధనము కృపగా కృతులు చేయబడుచుండుటకు గనునించిరి. వ్యతయందు భోజనము చేయు గ్రామ్యజీవులను సాధారణము గా వీరవారు గా నుండెదరు. సాధారణముగా కూరలు, భిక్షములు అధికముగా భోజనము చేయుచుండెదరు. ఈ ప్రాంత్యములందు వీరవారు నెయ్యి వెనుక అధికముగా ఉపయోగించుక. ఈ నెయ్యి వెనుకై ధనముకృతులు చేయుచుండెదరు సోమయాజులుగారు తీర్పు వ్రాసిరి.

నేను వ్యయముగా ఆవశ్యములవల్ల యావినవ్యయము రాజుసాము వారికి నెయ్యి అవసరమనియు, మజ్జిక అవసరమనియు చెప్పిరి. నేను మజ్జిక ఇవ్వవల్లు ఉత్తర వ్రాసిరి. గ్రామ్యులు బాడేపాదులకు నెయ్యి చుట్టగ ఇవ్వబడుచున్నది. వారు నేటితో భోజనము చేయుటకు సహజము. ఉత్తరప్రదేశ్ గ్రామ్యజీవుల అధ్యక్షులకు అవలంబించు చున్నారు. గ్రామ్యజీవుల తరబాలుగారుల కోరి యెడల వారికి నెయ్యి ఇవ్వబడుచున్నది. ఎరకోగవలెను చెప్పియోచుట సాటింది గౌ. కృష్ణగారిట్లు రిమాన్సు చేసినందుకు దింతించుచున్నాను.

విద్యనీవాధ్యక్షులు.

స్వామి, జనవరి 11:— రైతులకు గాని క్రమిధి సంవత్సరముగా బెరువాడు వర్షము గాట్లు చెప్పిరి. విద్యనీ తనచేతనై ను వరుకునూడ తన బాధ్యతల నిర్వహింప బ్రయత్నించును. ఇరువలసవారికి చూకవల్లు కలగవచ్చును. జర్మనీచూ సంతోషముతో తన చేయటకు మిక్రమం దలి వారు చాలవరకు తోడ్పడి దరని నా యుక్తము ఏలవన ప్రాప్తు అధికభివృద్ధియంతయు జర్మనీ యాధికస్థితి నైవాధారపడి యుండును. యుక్తములో నేర ముసరించవలసిన దని మిక్రమం దలివా రింకకట్టునలతో కోతులనైన జర్మనీకే గాక యూరపుర కంకటికిని గలగు నవ్యమును వారు మున్ముందు గ్రహించ గలుగుదురు. యుద్ధ సేరసల సర్వంపలమున ను కోరి కను ఆత్మ రా ల ను ఆ నా కొని నట్లు జరిపించుట చాలవలసినది మరునా, మిక్రమం దలి క్రమిధి లు నేరాకోతులగునండి వాదించుటలు బైత్తులో మిక్రమం దలివారి యొప్పుక వ్యాఖ్యాన మొకటి నెలకొల్పు బడు నట్లును, అచట విచారణ జరిగించుటయు ఏర్పాటుచేసిన చాల బాగుగ నుండగలదని యుండునామయల క్రింద స్వామి గులో జర్మను క్రమిధియు మిక్రమం దలి వారి కెంతయో బోధించి చెప్పిరి. ఈ సమస్య నెట్లు పరిష్కరించు చేయదగునో అనూచన సన్నిధిని లిఖిత పూర్వముగ నూడ సమీచిరి. మిక్రమం దలివా రింకవలె కోతులవ్యయ బాగుగ నాలోచించి నందువలన వాపుడెట్లాలోచించెద రని చెప్పి నన సరము:—

సిన్ను ఫెయినరుల దారుణకృత్యములు.

లండను, జనవరి 11:— శ్రీమత ర్తిగా వ్యాఖ్యానింపబడిన ప్రసిద్ధిగాంచిన సాక్షులు ముల్లివానుగారు బ్రూరీ సమీపమున దొక మిక్రమియంటి కలిధి బోవుటకు వారి. కి నురుద్రోవలను మారువేయటము చేసికొని ఆయింటిలో వారబడి వారి నైతు సాకులను గాల్చిరి. వారిగుండు ఆయింట్లు నెదిరించిరి. తుపాకులను చాలసేపు కాల్చినవెనుక గ్రామ్యముల పారిపోయిరి. ముల్లివానుగారి కంటిగడ్డ నొకగుండు కలితెను. యుద్ధముయొనను ముల్లివానుగారు రిశూటించుచో చాల కష్టమో పునీచేసిరి. సిన్ను ఫెయినరుల నెల్లప్పుడును నిందించుచుండి.

గుంటూరు డి. తెనాలి ప్రిన్సిపల్

డి. సుననపు కోర్టు ఫయల్

O. S. 1102/1917
నాడు:— ముదూర అప్పయ్యకం పెరివార తెనాలి.
ప్రతివాదులు:— 1 కేరతుల్ 2 మూల్ చంద్ కిరాలాడి కనేరాం, డెక్కన్ ప్రెస్ గారాదా.

వారుల మరతులకు క్రమివాదులు యివ్వవలసిన విద్యము కిమ్మకు వాదన రు 3000-0-0 అ బాకీ రాబట్టుకొనుటకు వారు తెనాలి ప్రిన్సిపల్ డిక్రెట్టు మునపు కోర్టులో వావాన తెప్పించారు. 28-1-1920 తేదీ క్రమివాదులు వాజరు అయి గంధము జరుపుటకు వాయిదా అయి యున్నది.

యెల్లం రాజు వెంకటసుబ్బారావు
[024] నాడు ప్రిన్సిపల్

మ.రా. శ్రీ, గోదావరి డి. కోర్టులో

I. A. 394 of 1919
O. S. 45 of 1914
నాడు:— నెల్లెటి మూర్త్యనారాయణ.
and
క్రమివాదులు:— వెలిచేటి వెంకట మూర్త్యనారాయణ కురికొందరు.

నోటిసు (2020)

వెలిచేరు గ్రామములో వేంకటసుబ్బు క్రీసీతారావు స్వామి వారి వేదస్థానము వ్యవహారమును చక్కవెట్టుటకు గాను సదరు వెంబరులో నలుగురు గ్రామములొనివారు క్రుస్టి అగా ఏర్పరచుకుటకు స్క్రిముప్యాను అయివున్నది అందువైన నదరు క్రుస్టి అగెల్ల వారకు కోర్టువారు 6-2-1920 నుండి తేదీకి నాయివా వేపున్నాను. కాబట్టి సదరు వేదస్థానములో యింకరెట్టుగలవారు సదరు నాయిదాకోజున వాజరై తమకు అభిప్రాయములను కోర్టువారికి తెలియపర్చు కొనవచ్చునని యిందుములముగా ప్రకటన చేయదయినది.

V. L. NARISIMHAMURTI.
Vakil for Plaintiff

బాపట్ల పి. డి. ము. కోర్టులో

O. S. 98/13 of 19.
నాడు:— మోదయగు రంగయ్య.
నాడు (2021)

క్రమివాది:— నుగూయాయిభాక.
గుంటూరు డి. బాపట్ల నలు డి. బాకీ వేదన బాపట్ల గ్రామములోని క్రమివాదికి వాక్కుగల వాదితరపున నెలం కా కలసిన ఆ స్థివరం.

I. 404 డి. నె. 2-18-0 అ క్షుల అ 5-50 కెట్టు భూమిలో క్రమివాదికి వాక్కుగల నగం లంతు రు 1-6-6 క్షుల అ 2-79 కెట్టు కేరక్. భూమి మూడు కిమ్మకు 100-0-0.

II. డి. నె. 411 రు 2-12-0 అ క్షుల అ 5-53 కెట్టులో క్రమివాదికి వాక్కుగల 1/2 వంతు రు 0-11-0 అ క్షుల అ 1-39 1/2 కెట్టు కేరీభూమి మూడు కిమ్మకు రు 50-0-0.

III. డి. నె. 427 రు 3-0-0 అ క్షుల అ 2-1 కెట్టు కేరీగర్వ భూమికిమ్మకు రు 75-0-0.

IV. డి. నె. 429 రు (2) 0-15-0 అ క్షుల అ 0-94 కెట్టు కేరీగర్వ భూమికిమ్మకు రు 15-0-0.
నెలంనాయిదా 2-2-1920

కొమర ఫ్యాం మానుమంచి రావుగారు ప్రిన్సిపల్.

REUTER'S.

GERMANY

Opinion in Berlin.

A Berlin telegram of yesterday's date says that "Lokalausgeber" heads a special Peace Supplement under a peace yoke.

The "Deutsche Allgemeine Zeitung" enlarges on the limitation of German Sovereignty. The "Freiheit" talks about yoke and sets its hope on British worker's alleviation. The "Vorwärts" exhorts to courage for peace, hopes that the peace will be revised and calls for a last desperate struggle in connection with the plebiscites. The "Deutsche Tageszeitung" deals with Germany's irreconcilable. The "Tagesische Rundschau" says, our aim must be removal of this work of peace.

London, January.

BERLIN.—The strike of miners in the Hamburg district of the Ruhr region for a six hour day and better food supplies to rioting which continued all day. The mob attacked the town hall seizing arms. The disturbances later spread to other districts and continued during the evening. Owing to the railway strike half a million tons of coal for Berlin are held up and the interruption of coal production threatens to paralyse the entire Rhenish and Westphalian industrial regions.

EGYPT

Egyptian Affairs.

London, January 11.

Cairo.—Lord Allenby has conferred with King Hussein at Jeddah with regard to matters mutually interesting to the British and Arab Government. Lord Allenby's visit has made a favourable impression on Hoojuz circles.

The Mitner Mission.

London, January 12.

Reuter's Correspondent in Alexandria wiring on the 11th instant says that two Nationalist leaders stated in an interview that in view of Lord Manner's "communique" preparatory with the mission were probable without mentioning Nationalist claims. This indicates that the boycott of the mission is ended.

Italy

THE ADRIATIC PROBLEM.**Jugo-slavs' Claim.**

London, January 12.

PARIS.—A Jugo-Slav Delegation has submitted its views on the Adriatic to the Supreme Council on Saturday and to-day. The delegation adheres to its claim to Fiume. Two representatives of D'Annunzio and the Fiume National Council respectively have arrived here, but have not yet been received by the Supreme Council.

London, January 13.

ROME.—The Pope received in private audience, Colonel Pisani the new Apostolic Delegate to India, prior to his departure for India and instructed him with regard to his new post.

Turkey

Sultan and Constantinople.**The Issues at Stake.**

Paris, January 10.

A correspondent of the "Daily News" attaches particular significance to the presence of Mr. Montagu in Paris in connection with the Turkish problem as previously he did not intend to go there. The correspondent understands that the War Office is supporting the India Office's view that the Sultan should not be expelled from Constantinople on the ground that the British Army when reduced to peace level cannot undertake police duties in Moslem countries, agitated by what would be represented as an assault on the Khalifate.

China

China.**Reported Compulsory Planting of Opium.**

London, January 12.

Shanghai.—The "North China Daily News" learns from Foochow that the authorities of several districts are compelling the planting of opium for revenue purposes. One district has been notified that fifty thousand dollars must be forthcoming in 1920.

Mesopotamia

Basra-Bagdad Railway.**The Opening Ceremony.**

Basra, January 16.

BASRA.—The special train, which made the first journey on the Basra-Bagdad Railway left Basra just after the midnight of January 13th and arrived at Kurna Depot a few miles short of Bagdad on the morning of the 15th. The train conveyed a representative party including British Military and Civil Officers and ladies and Arab. Sherifs. On the afternoon of the 15th the train went into Bagdad South Station, while Lady Maumun, in the presence of a large gathering, fastened with a silver spanner the last link of rail necessary to complete the connection. Sir George Maumun blew the whistle and signalled the train, which was drawn by a belagged engine across the completing link. The train went on to Bagdad West Station, where Sir George Maumun, in a short speech, referred in appreciative terms to the work of the Railway Department during the war and to the progress of railway construction since his arrival in Mesopotamia as Inspector-General of Communications in 1916. There were now 545 miles of railway in Mesopotamia against 1,113 during the war. This diminution was due to some less important lines being pulled up. General Lubbock, Director of

Railways, responded. He apologised in anticipation for any short coming which might be found as rails did not make the Railway and all the material necessary was not yet there.

The Campaign in Mesopotamia.**General Townshend's Publication.**

London, January 12.

The "Sunday Times" has begun the serial publication of General Townshend's forthcoming book "My Campaign in Mesopotamia". In a preface General Townshend says that he told Sir Beauchamp Duff that if he would give him thirty to forty thousand men he would guarantee to take and hold Bagdad. It was settled that Kut must be taken out. General Townshend would not go further unless his force was made up to the number mentioned. After occupying Kut General Townshend told General Nixon that he must have thirty thousand men in order to take Bagdad but General Nixon determined that he should proceed without being reinforced. General Townshend says that Osenphon was not a decisive victory owing to the appearance of Haill Pasha with a fresh army from the Caucasus when the Turks had been routed. He declares that his resolution to stand at Kut saved the British from being knocked out in Mesopotamia. He bargained to be relieved in two months and wired to General Nixon that otherwise relief would be impossible. It was impossible for him to cut his way out of Kut owing to floods. The cruel treatment of his troops was solely due to the inaction of the German Staff Officers in Turkey.

Syria

Grave Situation in Syria.**Revolutionaries Hold Capital**

London, January 12.

Reuter's Peking correspondent wiring on the 8th instant said that it was officially announced that social revolutionaries were holding Irbuk after Semenov's troops had been driven out of the station leaving 170 dead. The message adds that fighting is reported at Verkhne-dinsk where Semenov's troops temporarily hold the upper hand. The armed commissioners have reached Miasovia near lake Baikal. Other foreigners attempted to leave Irbuk on January 2nd but were prevented by lack of locomotives. They are now protected by Japanese troops.

(Fiji) Island

Fiji.**Legislative Rights of Indians.**

LONDON, January.

SUVA.—The Constitution of the Fiji Islands has been altered to allow Indians to elect two members of the Legislative Council.

Denmark

Denmark.**Peace Hailed with Joy.**

LONDON, January 12.

Copenhagen.—The Ratification of Peace Treaty was hailed with demonstrations of joy. The King sends a message of congratulation to King George and the other Allied heads expressing Denmark's deep gratitude in connection with the early reunion of Sleevig with Denmark.

General

Obituary.**Sir J. M. Mc Callum.**

LONDON, January 11.

The death is announced of Sir J. M. Mc Callum, Member of Parliament for Paisley.

LONDON, January 13.

It is announced that General Townshend sent in his resignation on the 10th instant.

Associated Press.

Official Report.

DELHI, January 16.

A Press "communique, dated 16th January, says:—On the 15th instant a small raiding party fired on one of our pickets near Danna Mahade. The anti-peace Mahads at Ahnai Tangai have been considerably reinforced, their total strength being estimated at 3,000. A considerable proportion of this number being composed of contingents from the Tachi and Wana Wazirs.

On the 14th instant the Derajat columns advanced to the north of Ahnai Tangai, meeting with strong opposition. Full details have not yet been received, hand-to-hand fighting is said to have occurred, and the enemy losses are believed to have been at least 400, including 130 killed. Our casualties were approximately 370. After the night the leading anti-peace Mahads Meliks sent in a petition asking for peace and guaranteeing to comply with our terms if our further advance was stayed.

On the 15th instant the column passed a quiet day in camp one mile north of Ahnai Tangai and pickets were constructed without molestation.

The Mahads are said to estimate their total losses up to the 13th instant at six to seven hundred dead. Several air raids have been carried out over the Wana area and a Wana Wazir Lashkar on its way to join the Mahads, was successfully bombed at Admedwan on the 10th instant.

A literate constable of the Alipore District Police was sentenced to two months' rigorous imprisonment for trespass in the bed-room of Mr. W. D. R. Prentice, District Magistrate of Alipore.

Indian Telegrams.

ASSOCIATED PRESS.

Bombay

Indians and Reforms.**Sir Dinshaw Wacha's Hopes.****Lord Sinha's Tribute to the Viceroy.**

BOMBAY, January 16.

There was a gathering of members of the Western India National Liberal Association and friends at the Tajmahal Hotel this forenoon for welcoming Lord Sinha when Sir Dinshaw Wacha, on behalf of the Association, eulogised the services rendered by Lord Sinha in the enactment of the Reform Act which Lord Sinha referred to as a charter of liberty, monumental and epoch-making in history. Sir Dinshaw hoped that the Act would be worked successfully during the transitional and probationary period and that progress would not be retarded by unreasonable opposition and calculated obstruction. The Moderate party was unanimous in the determination to work the Act for all it was worth and earn further advance, and felt highly grateful to the Joint Parliamentary Committee, members of both Houses of Parliament, the Secretary of State and Lord Sinha for their services in carrying the reform bill to the statute book. They were also proud of the signal triumph achieved by Lord Sinha as the first Indian to be raised to the British Peerage and the first Indian Under Secretary of State. If only India had a long line of men like Lord Sinha India would reach the goal of full responsible self-government sooner than they anticipated. Sir Dinshaw then paid Lord Sinha a tribute for the services rendered by him as the Indian delegate to the Peace Conference and also to the services rendered by the Indian Members of the India Council. The speech of Sir Dinshaw was punctuated with cheers and well received.

Lord Sinha's Reply.

Lord Sinha replying to the address of welcome said:—Sir Dinshaw and friends of the Western India National Association and Gentlemen,—To me it is a source of great pleasure to meet old friends again to-day. You, Sir Dinshaw, have referred in very generous terms to the very humble services which it has been my privilege to render in connection with a great measure of political reform. My view with regard to these matters are well known to you and I believe that in all essential points they are identical with yours, and therefore, I do not propose on this occasion to dilate at any great length or in fact, at all upon the far-reaching character of these reforms, but I think that in one respect I shall be wanting in duty if I do not refer, and that is the first time that I do so, to one from whom I believe just tribute and need of praise has been withheld, at any rate lately, in connection with these reforms. I refer to H.E. the Viceroy and Governor-General of India. (applause). Gentlemen no one appreciates more, because no one has been so much behind the scenes as I have seen the energy, zeal, tact and resourcefulness with which Mr. Montagu has carried this measure through Parliament. To him and to him alone is due the credit of having passed that measure through Parliament. I believe that all of us in India are agreed upon that, if we are not agreed upon anything else (applause). But I venture to submit to you that there has been recently at any rate a tendency to ignore the part which Lord Chelmsford has played in connection with that great measure (Applause). As I said, I have been behind the scenes from the very beginning. The act itself of which we are justly proud and which has been just passed did not arise on the memorable declaration of policy of the 20th August 1917. Gentlemen, I ask you to take it from me that but for the efforts of Lord Chelmsford it was most impossible to think that that declaration could have been made. (Loud cheers.)

Viceroy's Declaration of Policy.

I speak from personal knowledge that from the moment Lord Chelmsford landed in this country and indeed even earlier than that his one idea was that there should be a declaration as to the goal of British policy in India. You will remember that at the end 1915, on the memorable occasion, memorable to me at any rate, when I presided over the deliberations of the then Indian National Congress I asked for that declaration of policy. I made a demand, if I may call it, for a declaration of policy. But believe me, I am not mentioning this with any object of self glorification, but that was certainly, if not the first at any rate, one of the earliest occasions on which such declaration of policy was asked for on behalf of our country. I knew Lord Chelmsford was in this country at the time. I knew that that demand, if I may so call it, for declaration of policy was in his hand before he left India in order to come out again as the Viceroy of India. When he came back in March 1916, he was absolutely convinced of the necessity for such a declaration of policy, and in his conversation with the members of the cabinet in Great Britain had also impressed upon them the necessity for such a declaration. The first thing he did when he reached India was to ask his Council to set their hands to this task of preparing a formula in which that declaration was to be embodied. From that moment in March, 1916 and as I have said from an even earlier date, Lord Chelmsford had set his heart upon obtaining for his Majesty's Government a declaration of policy as to the ultimate goal of British Rule in India. We know that it took some from March, 1916 to August, 1917. Even though they were busy with all pre-occupations of the terrible war which was devastating the whole of Europe, Lord Chelmsford did not for one moment abate his efforts to obtain this declaration, and we know what was the result. We obtained that declaration on the 20th August, 1917 (Applause). All that has followed, the ever memorable Montagu-Chelmsford report followed by the reports of the two committees, followed again by the reports of the Joint Committee of which I have been a member and now followed by the Act itself, flow directly from that memorable declaration of policy. (Applause) Therefore in this hall and before this assembly I have no hesitation in saying that we shall be less than grateful we shall not be true to ourselves if we allowed ourselves to forget the generous and sympathetic attitude of H.E. the Viceroy in connection with the reforms (Applause).

"Got more than we Expected."

Gentlemen, I believe we have got more than we expected. When I left India on the last occasion about fifteen or sixteen months ago, one of the great commercial magnates of Bombay, whom it is my privilege to call friend, told me that if there were no reform other than fiscal reform or fiscal autonomy, he for one would be perfectly satisfied with that. Well, have we not got? Those who have read with the care the reports of the Joint Committee will bear me out that their recommendation is that with regard to fiscal matters, India shall have the same right of regulating her policy as all the other dominions of His Majesty. (Applause). You may ask why has it not been embodied in the Statute, and perhaps judging from how things proceed in India and judging from the suspicion and distrust to which we were accustomed, I am sorry to say but I hope it will no longer be so, suspicion and distrust with which we look upon all such matters of policy including the one which I have just mentioned, even the fact that it is not in the Statute will perhaps be used for the purpose of saying that it is a mere pious wish expressed on behalf of the Joint Committee in no manner binding upon Parliament and not conceding in reality the boon of being able to adjust our fiscal policy. I assure you, gentlemen, that it is my conviction that nothing can be a greater mistake than that. The Joint Committee themselves have given the reason why it is not in the Statute, because if you look high and low among the Dominions you will not find any enactment to that effect; for in theory and in law the British Parliament is supreme over not only India and Great Britain and Ireland but over all the Dominions of His Majesty. Therefore there could not be in the Parliament Statutory enactment restricting the authority of Parliament. If it were there in nothing to prevent the next Parliament from rescinding that and from having another policy evolved, I believe, as has been well said, so far as the Joint Committee's report, and so far as the Act are concerned, there is no presence of giving with any hand and taking it away with the other. Indeed, to my thinking, the whole future is in our hands. It is for us to make or mar it. It will depend on the spirit of harmony and co-operation which we bring to bear upon the working of these reforms. Indeed it will be impossible to work it with that spirit of unity and co-operation (Applause). I rejoice to find that all sections of opinion in India are agreed upon this, that this measure has got to be worked for all it is worth, and it worked in the spirit which I have just mentioned it will lead us within a reasonable distance of time to the long wished for consummation. (Applause).

Gentlemen, I do not wish to detain you any longer. I think you must cordially for the generous, too generous I think, terms in which you have referred to my humble services and I thank you all once again on behalf of myself and Lady Sinha for the very kind welcome which you have extended to us in this city (Loud Applause).

Lord Sinha on Reforms, The Level Road to Responsibility.

BOMBAY, January 16.

Lord Sinha was presented with an address of welcome by the Bombay Municipal Corporation this evening. There was a large and representative gathering of citizens at the Town Hall where the function was held. Replying to the address which was read by Mr. Cawasjee Jehangir, President of the Corporation, Lord Sinha said he was deeply grateful for the great and rare honour and for the more than generous terms in which reference had been made in the address to such little services as it had been his privilege to render, but he did not imagine it as a mere personal honour and more than London and Manchester intended a mere personal complement when they conferred on him the civic freedom. After recalling the political advancement of India in the past Lord Sinha proceeded:—But to-day we have got much further. Over and above the association of Indians with every branch of administration, we are put to-day straight on the level road to responsibility, responsible government of the same description as obtains in all the self-governing dominions of the Empire. For the attainment of that goal His Majesty has called from all sections of the community for cordial co-operation without which the path will be long and difficult. I am confident of the wholehearted response to that appeal on the part of all alike, Indians and Englishmen, officials as well as non-officials, and I venture to think that the city of Bombay will justify its proud motto "urbs prima" in India and will as in the past furnish a model to the rest of India. The Corporation of Bombay has always been conspicuous for that spirit of adjustment and compromise, which is essential to genuine harmony and to effective co-operation. The very Act on which your constitution is founded, the Act of 1883 owes its origin to the hearty collaboration of Lord Rely as Governor, Sir Forbes Adams, Sir P. M. Mehta, and Mr. K. T. Telang and the members of the Indian Civil Service, who have been the Chief Executive heads have from the first to the last distinguished themselves by their zealous efforts for the improvement of all the amenities of the people the Hindus, and Mahomedans, Parsis and Christians, Jews and Jains and all others. What has been the result to-day. Your city shows an advance in municipal administration and all that it connects—water supply, drainage, medical relief and what is not yet fully recognised in this country, primary education for the masses, an advance which is yet unequalled in India and of which I believe you are justly proud. It is an object-lesson of the highest value for the whole country and I am sure that in working the new constitution under the Act, Bombay will maintain her pre-eminent position and she will usher in complete responsible Government in the form of provincial autonomy. Gentlemen, I thank you once more again most ardently on behalf of Lady Sinha, whose absence I regret of myself.

Congress Deputation Entertained. Their work in England.

BOMBAY, January 16.

Under the auspices of the Provincial Congress Committee and other public bodies a largely attended meeting was held this evening to welcome the Hon'ble Mr. V. J. Patel, the Hon'ble Mr. G. S. Khaparde and Dr. Bhatnagar, members of the Congress deputation, who returned the by-mail steamer "Neuralia" on Thursday morning. Mr.

Tilak presided. Mr. Patel spoke at length on the activities of his colleagues and himself after the main body of the Congress deputation left England early in November to attend the Congress. He returned with the conviction of the need for continuous, persistent and vigorous propaganda in England and America and to supervise the activity of the British Congress Committee which, as the result of the work of the Congress Deputation under the revised constitution, had become the executive of the Congress in England. After Mr. Tilak and party left England leaving him, Mr. Khaparde and Dr. Bhatnagar, to watch the enactment of the Reform Bill into law, his chief work lay in placing the Congress demands before the members of the Joint Committee while it was deliberating and the members of Parliament after it emerged from the Joint Committee. Mr. Ben Spoor was the single member on the Joint Committee who advocated the Congress demands before the Committee and found himself in a minority of one. Later, when the Bill came to Parliament at the instance of Mr. Ben Spoor, Mr. Patel said he interviewed the other leaders of the Labour Party with a view to make them move the Congress amendments in the House of Commons, and at this stage to his great regret, said Mr. Patel, it came to his knowledge that Mr. Ben Spoor was endeavouring to induce Labour members to support the revised Reform Bill and not give notice of any amendments to the Bill. Finally at the meeting of the executive of the Labour Party it was decided to move amendments. Here Mr. Patel mentioned that the Congress deputation did not confine itself to securing the support of the Labour Party alone, but interviewed members of other parties also. On the eve of his departure the Labour Party had officially pledged itself to support the Congress demands as stated in Mr. Adamson's message to the Congress. Even though the amendments were not carried, the discussion was highly useful in eliciting important authoritative statements such as that the Statutory Commission can be appointed prior to ten years, and subjects can be added to the transferred list before ten years, etc. Mr. Patel concluded endorsing the reforms resolution of the Amritsar Congress. Defining what would be their attitude towards reforms he said he would ask them not to overlook the good features of the Reform Act, but at the same time they had to remember that the essential Congress demands a time limit for full responsible government, a declaration of rights, full provincial autonomy, responsibility in the central government, etc., have not been granted. They will act as responsible men in those spheres of Government where responsibility was entrusted to them and agitate in the avenues where they had no responsibility.

Mr. Khaparde and Dr. Bhatnagar then addressed the meeting.

In his concluding remarks Mr. Tilak said the chief point to be remembered was that the Reform Act did not solve the Indian problem and he would strongly advocate propaganda in England and America to get the Indian question considered by the League of Nations. There has been misrepresentation and controversy over the word "co-operation" and they were called obstructionists.

All along the bureaucracy had obstructed Indian progress and without knowing that the spirit in which the bureaucracy would respond to the spirit of the Royal Proclamation they were not prepared to talk of co-operation which always implied it was mutual. In his cablegram to Mr. Montagu regarding the proclamation he has said responsive co-operation and his critics omitted the significance of the word "responsive," but he would declare that officials would meet with fullest co-operation of the people if they responded to the proclamation in the right spirit for furthering the cause of Indian progress. Mrs. Besant had done good work for the Indian cause in England, but she came to India committed to the support of the revised Reform Bill as granting the needs of India, but he did not agree.

EDUCATION IN BOMBAY.

Substantial Progress.

BOMBAY, January 17.

In reviewing the Administration Report of the Director of Public Instruction for the year ending March, 1919 the Bombay Government in a resolution states the year was one of very substantial educational progress notwithstanding adverse conditions. The increase both of educational institutions and pupils was most remarkable, the former going up by five per cent, and the latter by 65, still more noteworthy, it is pointed out was the growth of expenditure which advanced by 19 per cent, while the contribution from provincial revenues expanded by over 32 per cent. "The Government notice with regret," continues the resolution, "that the Director reports a tendency on the part of students at certain colleges to pay undue attention to politics. Total attention is not to be expected nor is it entirely desirable. It is part of educational equipment of every young man standing on the threshold of his career to have a well-balanced knowledge of social and political problems of the age without which when freed from the disciplinary restraint of his collegiate life he may be tempted into dangerous paths. Properly-conducted debating societies and college lectures by public men of recognised standing are both means of instilling political sense into the minds of students and should be encouraged by college authorities. But the attendance of under graduates at political gatherings, where no responsibility attaches to the speaker and the student has no means of sifting the tares from the wheat is strongly to be deprecated and the Governor-in-Council trusts that Principals and staffs of all colleges will use their influence, and, when necessary, their disciplinary powers, to check any tendency in this direction among their pupils."

Punjab

N. W. Railway Strike Ending.

Lahore, January 17.

The situation on the North-Western Railway has much improved. Yesterday half of the signallers at Saharanpur returned to their duties and it was anticipated that the remainder will return to work during the course of the day. Since then there has been a further improvement in the situation and it is expected that all the strikers at Saharanpur will resume work to-day.

The latest information regarding the strike situation on the North-Western Railway is that 60 per cent, of the senior staff at Saharanpur have returned to their duties. A certain number of menials at Saharanpur and Ludhiana are still out, but the men are slowly coming in and it is expected that the trouble will be over within a very short time.

Delhi

INDIAN LEGISLATIVE COUNCIL.

Programme for Coming Meetings.

DELHI, January 17.

The first meeting of the Indian Legislative Council will be held on the 30th January, after which there will be another meeting on Wednesday, 4th February. Thereafter there will probably be frequent meetings during February. The Financial Statement will be presented to the Council on the 4th March and discussed between 8th and 13th March, the Budget being presented on the 22nd March. As far as can be seen at present, the business for the first meeting of the Council will include the recommendation of the Provincial Insolvency Amendment Bill to the Select Committee for purposes of consolidation and motions for leave to introduce the following bills:—(a) A Bill further to amend the Indian Steamship Act of 1884 (b) A Bill to amend the Indian Steam Vessels Act of 1917, (c) A Bill to amend the Glaciers and Farcy Act of 1899, (d) A Bill further to amend the Indian Army Act of 1911, so as to make Section 114 of the Act applicable after a lapse of one year to persons on active service who are reported missing, (e) A Bill to regulate the entry of persons into and departure of persons from British India (Indian Passport Bill), (f) A Bill to modify the provisions of the United Provinces Town Improvement Act of 1919 so as to provide in certain cases for an appeal to the High Court. There are numerous other legislative proposals in addition to several Bills which were introduced into the Council during the last session and which it will be necessary to refer to a Select Committee when all opinions called for from the Local Government and other bodies have been received. It seems improbable, therefore, that it will be possible to have any break during the coming session sufficiently long to enable the members to leave Delhi without missing meetings of the Council or of the Select Committee. A resolution, of which notice has been received tendering to His Majesty an expression of profound gratefulness of the Council for the Royal Proclamation recently issued, will be placed on the agenda for the 30th January.

Calcutta

INDIAN SUGAR COMMITTEE.

Calcutta Evidence.

CALCUTTA, January 17.

The Indian Sugar Committee on Saturday last inspected several tea estates in the vicinity of Jorhat in Assam. There was an informal meeting with the planters, when the possibility of growing sugarcane on tea estates in Assam was discussed. On Monday the Committee inspected cane cultivation and the crushing and manufacture of jaggery from date palm juice between Jaypur and Rajshahi. After visiting the Rajshahi Experimental Farm, the Committee returned to Calcutta, and on Wednesday resumed the taking of evidence. The first witness examined was Mr. J. D. Marshall, of Messrs. Lyall, Marshall & Co., who gave confidential evidence in regard to the working of distillery contracts. Mr. J. Prentice, representative of Messrs. Turner, Morrison & Co., Ltd., Calcutta, and Superintendent of the Coosipore Sugar Works, gave evidence in regard to the working of the Coosipore Factory and also in regard to experiments in sugarcane cultivation he had carried out in Bengal and Coosipore. Mr. Prentice did not consider it desirable to erect central factories for refining sugar as it simply meant that two processes were required where one would do, as compared with Java, which he had visited in 1915 he considered that the Indian sugar industry was handicapped by the poor quality of cane, bad cultivation, and inefficient methods of manufacture. His views in regard to the establishment of central factories were that such a factory should completely control cane land and should grow its own cane under expert supervision early and late ripening varieties of cane should be planted in such a manner that a long working season would be secured. Mr. Prentice further stated that he did not consider that a factory making sugar from date palm juice would compete with one manufacturing sugar from cane.

Mr. W. Kirkpatrick of Messrs. Bird and Co., was the next witness. Examined, Mr. Kirkpatrick urged that the question of assigning to each central factory a certain area to be regulated in accordance with the size of factory and sugar producing power of the tract and forbidding other factories to compete inside that area should be investigated by the Committee. He thought that possibly the case would be met if licenses for the erection of factories were issued by a Committee consisting of the members of the Agricultural Department and persons connected with the sugar trade. He was strongly in favour of a duty on sugar per ton and not an ad valorem "An ad valorem" duty assisted the foreign article because when the price of sugar was low in India, the foreign manufacturer benefited as he had then only to pay a small duty for dumping his goods in the Indian market. He thought that the import duty on sugar machinery and on agricultural machinery generally might be removed. Government should extend and develop the existing Agricultural Department, its farms, depots and institutes and should assist and advise the industry.

A Midnight Madness.

European's Foolish Action.

CALCUTTA, January 17.

During the early hours of yesterday morning half a dozen shots in rapid succession were heard from the direction of a hotel in Chowringhee Road. It appeared that a European resident of a hotel ran short of liquor and knocked at the door of another resident and asked him for some. This, it is said, led to an altercation, when the European in question rushed in to his room and came out with a rifle in his possession and got on to the roof of the building, from where he had fired five or six shots in quick succession into the rooms of the gentlemen who had refused to supply him with liquor. Fortunately it is said that the bullets went wide of their mark and caused no material harm beyond damaging the walls of the building. The name of the user of the rifle has not transpired, but it is understood that he applied to the Magistrate yesterday for a passport to go home by the first available steamer.

News in Brief.

His Excellency the Viceroy will receive the Khilafat deputation to-day.

The Corporation of Calcutta will give an address of welcome to Lord Sinha on the 31st January, when a banquet will also be given in his honour.

The mail steamer, 'Mantua,' which left London on the 2nd instant and had on board the mails of the 7th instant, arrived at Port Said on Thursday, the 15th.

The death is announced at Bulsar of Kumar Narsing Devji, younger son of the Maharaj Sahib of Dharampur at the age of 28, from heart failure.

The following cable delays are notified:—London to Bombay, full rate 5½ days, Bombay to London, full rate days.

The King Emperor has approved the appointment of H. H. the Maharaja of Bikaner as Honorary Colonel of the Second Lancers (Gardiner's Horse).

The total rainfall of North West India in January and February and the snowfall on the neighbouring hills is likely to be normal or in excess.

Under the Live Stock Importation Act, the disease known as Moving Tuberculosis is specified as an infectious or contagious disease, and the bringing or taking by sea into British India of kine (except from another Indian port) at any port other than Calcutta, Bombay, Madras, or Rangoon is prohibited.

A successful dinner was given at the Taj Mahal Hotel to-night by Mr. S. R. Bomanji in honour of Lord Sinha. In proposing Lord Sinha's Toast Mr. Bomanji proposed the erection of a statue in commemoration of Mr. Montagu's services and Rs 50,000 was subscribed on the spot, Mr. Bomanji contributing Rs. 10,000.

In the Lahore bribery trial on Friday, the counsel for defence concluded cross examination of prosecution witnesses in the case against Mr. Heymerdinger, D. T. S. North Western Railway. The defence will produce their witnesses on Tuesday next and the Court adjourned till that date.

The "Pioneer" understands that definite steps will shortly be taken with a view to organising the new Department of Industries. The clearing up of the Indian Munitions Board has involved considerable time and labour, but satisfactory progress has been made and good prices have been secured for the vast quantities of stores accumulated for purposes of the war, which it has been necessary to offer for sale.

Intimation has been received from the Secretary of State that it is the intention of the Government of Fiji to introduce at an early date measures providing for representation on an elective basis of the Indian community in the Legislative Council of Fiji. It is proposed that there should be two members to be returned by a separate Indian electorate. Details regarding the qualifications of representatives, the basis of the franchise, etc., are under the consideration of the Colonial Government.

Regarding the arrest of certain policemen at Amritsar for alleged theft and housebreaking, the Associated Press is authoritatively informed that no Sub-Inspector has been arrested and that no property of the National Bank has been found in possession of the men. Altogether ten constables are under arrest. Out of these eight have been arrested for burglary and two for receiving stolen property. The account published by the "Tribune" from its Amritsar correspondent is therefore somewhat exaggerated and some of its statements are untrue.

The strike at the new central jute mills at Ghosuri still continues. It is understood however that the authorities have agreed to meet their demands, and the strikers in all probability would resume work to-day. The mills on Shibpur side are working with full staffs, and quiet has been restored everywhere. Much credit is due to Mr. J. G. Drummond, I.C.S., District Magistrate, Mr. Manooch, Police Superintendent, Mr. Maine, D.S.P., and Inspectors Paul and S. Banerji for making every attempt to secure the strikers return.

Elaborate arrangements have been made to give a public reception to Lord Sinha and Mr. B. N. Basu on their arrival in Calcutta on Sunday evening. They will be taken to Howrah Station in a special train from Lilloah. Howrah Station they will be received by the Chairman and about five hundred members of the Reception Committee. Boy Scouts will furnish a guard of honour. A noble procession will be formed to conduct Lord Sinha and Mr. B. N. Basu in a carriage and four with gentlemen riders to the Senate House of the Calcutta University. It has been also arranged to give them public addresses in the Calcutta Town Hall at a later date.

LORD SINHA IN BOMBAY.

SPEECHES AT COMPLIMENTARY BANQUET.

Suggested Statue to Mr. Montagu.

Bombay, January 16.

Quite a distinguished company responded to Mr. S. R. Bomanji's invitation to the dinner at the Taj Mahal Hotel to-night in honour of Lord Sinha. Mr. Bomanji, in proposing Lord Sinha's toast said that His Lordship had shown that success had not

dimmed his vision or clouded his judgment. They would be surprised to hear that His Lordship's consent to his present office was obtained by what in legal parlance might be termed compulsion. While celebrating Lord Sinha's arrival, continued Mr. Bomanji, their mind turned to the lonely statesman. Nothing they could do was enough for Mr. Montagu. Let us, said Mr. Bomanji, suitably commemorate his championship of our cause and let us erect a statue of him at the gate way of the East inspiring our youth to some of the enthusiasm with which he has worked for us and reminding the future generation of Indians and Englishmen of the service he has rendered to them both. I am sure there will be no lack of enthusiasm in giving effect to this idea. I offer to start it with a contribution of Rs. 10,000. Mr. Bomanji also paid a tribute to the services rendered by Mr. Basu. The health of Lord and Lady Sinha and Mr. Basu was enthusiastically drunk.

Lord Sinha, in replying to the toast, said that he was most grateful to his generous host, Mr. S. R. Bomanji, for the princely hospitality that he had extended to him and Lady Sinha. He was proud to be the guest of such a distinguished gentleman who was inspired by lofty ideals in the work he performed for the social and political emancipation of India. He was pleased to learn that Mr. Bomanji had conceived the idea of erecting a statue of Mr. Montagu who was indeed a great friend of India. Mr. Bomanji mentioned to him that evening that he contemplated commemorating the services of Mr. Montagu. That was only about two hours ago and he was now pleased to learn that Mr. Bomanji has carried the idea to a practical and logical sequence. One feature he had noticed about the people of Bombay was that they did not indulge in empty language. Their motto was work and not words. Mr. Bomanji gave a striking example of that characteristic of the people of Bombay. Within two hours he has been able to collect Rs. 50,000, he himself leading the subscription with a handsome donation of Rs. 10,000. Mr. Montagu had stood by India through fair and foul weather and he had piloted the ship of Indian reform with courage and determination. Mr. Montagu had proved himself to be a statesman. He had been able to achieve what even Lord Morley was not able to do. Were it not for his great talents and the persistent and tactful advocacy of the Indian cause he was afraid they would not have been able to obtain such a liberal measure of reform. He was proud to be a humble lieutenant to Mr. Montagu, but he assured them that in what little service he was able to render to his beloved country he was inspired by the lofty example of Mr. Montagu himself. As he had just remarked that when the people of Bombay wanted to do a thing, they said "here is a thing to be done" and it was done. They should show the same spirit in every undertaking if it were to succeed in the world. He hoped that the same spirit would prevail among his countrymen. He believed there was a great future for India, but he depended upon their own patriotic efforts and ability to conduct their affairs. In conclusion he again thanked Mr. Bomanji for his kind hospitality and for the idea he had conceived of commemorating Mr. Montagu's services.

Mr. Bhupendranath Basu also thanked Mr. Bomanji for his hospitality and he bore ungrudging testimony to the great work which Mr. Montagu and Lord Sinha had done for the political advancement of India. He said that in these days of depreciated currency it was impossible to return one's debt of gratitude and Mr. Dalal, who had just returned from the labours of the Currency Commission would bear him out. (Laughter.) He thanked Mr. Bomanji for his hospitality with all his heart and congratulated him on the nappy idea he had conceived about erecting a statue to Mr. Montagu. (Applause.)

Various subscriptions to the Montagu memorial were then announced on the spot, totalling over Rs. 50,000. Mr. Bomanji and Sir Shapurji Broacha each subscribed Rs. 10,000 Captain Ellis Sasson and Mr. Natortam Morarji Rs. 3,000 each, Sir Dinshaw Petit, Sir Cowasji Jehangir, Sir P. B. Pattani Messrs. Ambalal Sarabhai, J. B. Petit, E. M. Dalal and Ratansi Morarji Rs. 2,000 each, Messrs. J. B. Petit, A. J. Billimoria, Purshotamdas Thakurdas, Chunilal Mehta and Sir Dorabji Tata, Rs. 1,000 each, and Sir Chimanlal Setalvad, Rs. 500.

Departure from Bombay.

Lord and Lady Sinha, accompanied by their sons, together with Mr. Bhupendranath Basu, left Bombay by special train at 10 o'clock to-night for Calcutta. There was a large gathering at the station to give them a hearty send off. An interesting ceremony took place before the departure of the train.

The people of Chalisgaon, through which town Lord Sinha's train passed at a late hour in the night had sent representatives with an address of welcome to His Lordship. The casket containing this address was presented to Lord Sinha at the station. The train steamed off from the platform amidst cheers.

AN ABORTIVE MISSION.

Details of Kidnapping of British Party.

Delhi, January 17.

The following account of Lieutenant-Colonel Jacob's abortive mission to the Imam of Yemen is published. In August, 1919 on instructions received from His Majesty's Government Lieutenant-Col. H. F. Jacob, lately First Assistant Resident at Aden accompanied by four other British Officers and a small escort of Aden troops, left Hodeida (a Yemen port on the Red Sea) on a mission to the Imam at his headquarters at Sanaa in order to prepare the way for an understanding as to his future relations with His Majesty's Government.

The Imam had agreed to receive the mission and to send down an escort of his troops to receive it and accompany it on its journey upcountry.

Owing to opposition by the Quhra Sheikhs and tribesmen who inhabit the country round about Hodeida and who are opposed to the domination of the Imam over them, the escort sent down by the Imam was unable to reach Hodeida in time to receive Lieutenant-Colonel Jacob and his party. The party nevertheless set off on the undertaking of a party of the Quhra tribesmen to escort it as far as Bajil, a village about 25 miles northeast of Hodeida where the escort sent by the Imam had arrived. At Bajil, however, the Quhra tribesmen surrounded the mission and stopped the party of its arms and property and refused to allow them either to proceed onwards to Sanaa or to retire to the coast. The escort sent by the Imam were also made prisoners. Meanwhile the hostile tribesmen made three unsuccessful attacks on the small British garrison at Hodeida. The only explanation of his hostile action of the Quhra tribesmen is their avowed hostility towards the Imam and to his domination over them and their fear that the mission was purposing negotiations with the Imam which would advance his cause to their detriment.

The country round about Hodeida was also in a very disturbed state owing to famine conditions, but although they were reassured as to the intentions of His Majesty's Government with regard to them, and quantities of foodstuffs were sent to Hodeida for distribution among the tribesmen, the Quhra sheikhs continued to detain the mission. Eventually after protracted negotiations with the sheikhs and an aeroplane demonstration over Bajil the mission was relieved on the 14th December.

World's News.

REUTER'S AGENCY.

England

A New Parliamentary Party.

Lord Birkbeck's Suggestion.

LONDON, January 11.

In the course of an article in the "Weekly Despatch" Lord Birkbeck suggests the immediate formation of a National Party including Unionist and the remnant of the Liberalism in order to present an effective front to the Labourites. He believes that the recent by-election results are due mainly to the absence of an organised party capable of exposing the weaknesses in the Labour armour. He regards the Coalition as hopelessly invertebrate and ineffective.

Strong Gale In England.

Communications Out Off.

LONDON, January 12.

Storms and torrential rains swept over the country during the week-end and much damage was done in Southern and Western England and Wales. Large areas are waterlogged. Several disasters have occurred at sea. Heavy snow storms in the north have delayed railway traffic and telegraphic communication with the continent is hampered. Communication with Paris is now entirely cut off. The gale continues.

Destruction at 180 Miles an Hour.

"Later"—Britain today is littered with the wreckage. The gale, which is not abating, reached 180 miles an hour. Enormous telegraph and telephone damage has been done throughout Western Europe. Numerous casualties have occurred. A landslide near Plymouth blocked the main line, hundreds of tons falling on the track. A colliery at Llwynypia was overwhelmed with floodwater and the workmen had miraculous escapes. The lower stories of a house in Mervinlet village in S. Wales were flooded and the inhabitants were cut off. A Handley-Page machine broke its moorings at Peterborough and was swept across the railway. The Scotch Express was delayed eighty minutes by the falling of an elm tree. Three yachts were smashed against the seawall at Westfield.

Railway Strike Settlement.

Government Terms.

LONDON, January 15.

The official statement of terms accepted by the Railwaymen shows that Government has not departed from the principle of basing a standard rate on the average, instead of on the highest pre-war rate, as demanded by the railwaymen. Government adheres to its sliding scale based on cost of living but agrees to graduated increases in war wages of grades not included in Government's proposals. Government further agrees to extend the principles of the settlement to Irish railways.

Moulders' Strike Settlement.

LONDON, January 15.

The Moulders' Conference has decided to take a further ballot, strongly recommending the acceptance of the employers' terms, namely, a five-shilling weekly advance and a conference on working conditions.

Memorial to Jewish Soldiers.

Jewish College Suggested.

LONDON, January 11.

At a meeting of the Jewish Board, Mr. Cohen, Chairman of the Executive, said that as a memorial to Jewish soldiers who had died from all parts of the Empire to fight it was proposed to raise a million sterling to found a Jewish Centre of Learning for the Empire. It was hoped to establish a Jewish College in which every child of Jewish parent born within the Empire should be brought up in knowledge of Judaism and it was hoped that the college would turn out men able to share in the work of the Chief Rabbi who was at present overburdened.

Post-War Finance in Britain.

Announcement by Chancellor of Exchequer.

LONDON, January 15.

Speaking at the National War Savings banquet in London, Mr. Austen Chamberlain, Chancellor of the Exchequer, announced that Government was making an early issue of five-year Exchequer Bonds at 5½ percent, to meet the six percent Exchequer Bonds maturing in February, the three percent Bonds maturing in March and the five percent Bonds maturing in December. Mr. Chamberlain paid a tribute to the labours of the War Savings Committee and said that the amount invested in War Saving certificates was 200 million sterling, despite the fact that deposits in Post Office and Trustee Savings Banks had increased from under 300 millions in 1914 to nearly 1,800 millions last October. As regards the stabilising of finances, Mr. Chamberlain declared that there were no short cuts or easy remedies. He deprecated violent expedients and pacifist experiments. He urged a continuation of work of the war savings organisation in order to inculcate a habit of thrift. Since the armistice 95 millions sterling had been invested in War Savings Certificates.

British Naval Experts Leave for Paris.

LONDON, January 15.

Sir Edward Beatty and Sir Henry Wilson accompanied Mr. Winston Churchill and Mr. Walter Long to Paris this evening.

Naval Terms of Peace Treaty.

The Rhineland High Commission.

LONDON, January 12.

It is announced that the Inter-Allied Rhineland High Commission representing the Allies is beginning its duties in the occupied territory of Germany, west of the Rhine and at the bridgeheads. The seat of the Commission is at Coblenz. Sir Harold Stuart has been appointed High Commissioner and Mr. Malcolm Robertson Deputy Commissioner.

The Naval Armistice Commission.

LONDON, January 12.

The Allied Naval Armistice Commission under Vice Admiral Charlton will sail from Portsmouth this week-end for Kiel to ensure the Germans carrying-out of the Naval terms of the Peace Treaty.

Redemption of Enemy Debts.

LONDON, January 12.

According to the "Pall Mall Gazette" the Enemy Debts Clearing House has called on British firms immediately to pay their outstanding pre-war debts due to Germans with five per cent interest as from the outbreak of the war.

Ratification of Peace Treaty.

British Press Comments.

LONDON, January 12.

The Papers echo the King's prayer that Saturday's ceremony of the Ratification of the Peace will open an era of unbroken peace but dwell on the anxious problems still awaiting solution.

The "Daily Telegraph" says: "This is no time to triumph or soaring hopes. Delay in completing the Peace with Germany is less disquieting than the graver questions involved in the omission of American and Russian signatures and the problems of resettlement of the East."

The "Morning Post" points out that Germans are naturally anxious to discover what their relations will be with Britain, the immediate issue being a business one. It is essential that Britain's Fiscal Policy should be formulated without delay.

The "Daily Express" says that while insisting that the terms of the Treaty shall not be evaded the Allies, if they wish to reap the fruits of victory must permit Germany a measure of recovery to enable her to fulfil her undertakings.

The "Daily Chronicle" says:—"It will save much trouble if the Allies at the outset are rigorous in exacting punctuality and strictness in the fulfilment of Germany's obligations. The relation of terms can be considered when Germany has shown her good faith."

The "Daily News" considers that an oral agreement is not the peace anxiously anticipated a year ago. Yet the absence of pomp and drama prompts us to hope that the Peace which has dawned in so humble circumstances will prove a more real peace than the loudly heralded millennium.

The "Times" says: A new era opens with the old maxims of political honour so bright, that it ought to shine for all time. Peace has been signed. It has now to be made and the League of Nations is the instrument. The absence of America and Russia has diminished the power of the League, but England and France are ready to shoulder responsibility for the League alone hoping to obtain reinforcement later. The Anglo-French Alliance must therefore be drawn closer but we shall welcome any sign of a new political spirit in Germany, earning for her admittance to the League.

Wreck of the Steamship "Treveal"

Harrowing Details.

LONDON, January 11.

The "Treveal" was carrying a cargo of jute and manganese. Up to the present there are seven survivors and it is feared that thirty-three have perished. Twenty bodies have been washed ashore. A lifeboat made desperate efforts to reach the wreck but the seas prevented success. The lifeboat men were exhausted. The crew of the "Treveal" clung to the ship till she broke in halves. Three boats were then launched. Two capsized and the third overturned near the shore. Seven occupants succeeded in landing in an exhausted condition. The survivors include Third Officer Donald, Apprentice Steward Cardew, Chief Engineer Thorke, Cook Woolcock, and Seaman Winterbottom. The "Treveal" called at Portland on Friday night for pilot. None was available and the ship had to sail without one. The two remaining survivors were apprentices Angell and Kirby. When the survivors were struggling towards the shore, the only person on the shore was the Vicar of the Parish who stood in the surf up to his neck, helping to pull them in. The Vicar tried unsuccessfully for an hour trying to bring the first mate found.

LONDON, January 13.

There was much discussion regarding the wreck of the "Treveal" in the London Marine Insurance Market yesterday and many large declarations were made in respect of insurances of her cargo from which it appears that the "Treveal's" cargo of jute was worth at least quarter of million sterling. The steamer was insured last year over a hundred thousand sterling, but from the number underwriters who are now not directly interested apparently other arrangements were made owing to the transfer of the control of the vessel.

Sir Robert Borden.

LONDON, January 12.

Owing to a doubt as regards Sir Robert Borden's visit to South Africa Reuter's Ottawa correspondent cables that when Sir Robert Borden sailed from Canada he purposed accompanying Viscount Jellicoe via various West Indian and South American ports to Capetown and Egypt reaching England in April. Nevertheless when they called some doubt was expressed whether Admiral Jellicoe would actually go to Capetown. However, from

a telegram of the 10th instant from Reuter's correspondent in Havana, it appears evident that Viscount Jellicoe and Sir Robert Borden are now en route for Capetown and Egypt. Sir Robert Borden has undertaken the trip upon doctor's orders and expects to be absent from Canada four months.

The Silver Market.

LONDON, January 12.

Silver is to-day 62½ pence per ounce. This is a new record caused mainly owing to the shortage of supplies.

LONDON, January 13.

Viscount Grey arrived at Southampton to-day. It is officially stated that Viscount Grey has returned on leave only and is not yet surrendering his temporary post in Washington.

NEW TRADE COMMISSIONER IN BOMBAY.

LONDON, January 16.

The Overseas Trade Department, in announcing the promotion of Mr. J. L. Wilson-Goode, His Majesty's Trade Commissioner at Capetown to the Trade Commissionership in Bombay, emphasises his wide business experience and recalls that he was formerly Secretary of the Importers' and Exporters' Association, Manchester.

Suggested Central African Confederation.

"Times" Views.

LONDON, January 12.

The "Times" draws attention to a letter of a correspondent referring to Mr. Stigaud's death. The letter mentions the latter's advocacy of a Central African Confederation, of which the northern province will be the southern part of Sudan. The writer contends that incidents similar to Stigaud's affairs are likely to occur with increasing frequency, unless Government gives the whole of East and Central Africa a strong and just government under one control, strengthens the services, has a constructive native policy and undertakes the proper education of natives.

United Kingdom Commerce.

Work of Travelling Exhibition

LONDON, January 15.

A travelling exhibition will leave the United Kingdom on May 1st and will open at Durban on May 21st, Johannesburg on July 14th, Cape Town on September 14th, Perth on December 3d, Adelaide on January 25th 1921, Melbourne on March 23rd, Robert on May 20th, Brisbane on July 7th, Sydney on September 2nd, Johannesburg on November 2nd, Auckland on December 31st and thence to Canada.

LONDON, January 15.

A comprehensive account of a great influenza epidemic has been issued as a report of the Local Government Board. The writer tracing its origin points out that the epidemic of influenza was prevalent in China and Japan in March 1918 and was not reported in Spain until May 1918. He is of opinion that the disease originated in China going to America and thence coming to Europe or alternatively that it originated in America and proceeded thence East to West. In Britain the Grand Fleet and the Army were the first to suffer and Glasgow was the seat of the first civilian outbreak in May. In the autumn the epidemic occurred in the principal ports, Portsmouth, Southampton and Liverpool which were first affected, suffered lightly but the inland towns which suffered later under more severe outbreaks. A systematic inquiry in Manchester shows that during the summer wave, the ages most affected were fifteen and forty-five and in the winter outbreak two and fifteen in males and one and forty-five in females. The report adds, that it does not appear that one attack is invariably powerful in protecting against other. The results are contradictory but may be reconciled by the hypothesis that there are several strains of the influenza virus none conferring protection against the others and each wave having a peculiar dominant strain producing a certain wave of individuality.

Russ

Bolshevist Activities.

Risings Around Tiflis.

LONDON, Jan 16.

Moscow.—A wireless message to the head by Bolsheviks have broken out the rings of Tiflis.

An Unconfirmed Report.

LONDON, Jan 16.

A Moscow wireless says that Odessa has been taken by Ukrainian insurgents and quotes a report, that Irkutsk has been captured by the Admiral Koltchak with his staff arrested soldiers.

The Lettish-Polish Front.

LONDON, Jan 16.

Copenhagen.—The Bolsheviks are transferring to the Lettish-Polish front which is now the against Bolshevism in East Europe. The Lettish is daily growing stronger and Britain and helping to provide equipment.

Preparation of a General Offensive.

LONDON, Jan 16.

The "Morning Post's" Stockholm Correspondent it is reported that the Finnish General, Mannerheim is now in Paris will command the forthcoming offensive against the Bolsheviks, but Dagbladet Correspondent says that the command will be given by Marshal Fock who is willing to accept the Division.

Koltchak's Troops Set.

The "Times" Harbin correspondent 11th instant says that General K

from Irkutsk on the 4th tendering his resignation and Allied protection. This has been granted and Czechs have been ordered to rescue him. General Koltchak's troops at Irkutsk surrendered to revolutionaries on the 4th and all towns west of lake Baikal are in the hands of the revolutionaries, who are prepared to compromise with the Bolsheviks. There is an unconfirmed report that General Koltchak has been arrested at Iyudinak. It is officially stated that an American troops have been ordered to evacuate Siberia by March 1st.

The Red Peril.

A Menace to Civilization.

Summary of Situation.

LONDON, January 15.

It is stated on high authority that the present situation in the Middle East is causing considerable anxiety. The French are having considerable trouble in Syria and are also in difficulties in Asia Minor while the Middle East is reported to be in a state of subdued combustion which may flame up into anything. Probably within a few months we will be faced with a new great danger in the Middle East and in the East necessitating large military commitments.

Military Operations.

The Weekly Summary of Operations states in this connection that the Bolshevik occupation of Trans-Caspia may be regarded as practically complete. Georgia and Azerbaijan Republics are all Bolshevik but their armed strength is insufficient to resist the threatened invasion on two sides. The position of Baghdad is even more hopeless. The Bolsheviks continue to pour troops into Trans-Caspia. Troops from Irbakht to Ashkhabad are only taking six days and are arriving at the rate of one daily. New arrivals include a considerable number of mounted troops largely of old army officers now serving with the Bolsheviks. The Turks are reported to have arrived at Herat with two cars containing aeroplanes, tanks and wireless plant. They have now proceeded via Kandahar and Kabul, escorted by Afghan Cavalry.

Propaganda of Bolshevism.

The Bolsheviks have opened a large number of propaganda schools at Irkutsk where oriental languages will be taught and agents will be sent to India, China and all Muslim countries. The Turkish Soviet recently determined to concentrate their efforts in India and it is intended to open propaganda centres there as soon as possible. The grave situation in the Middle East is mainly due to Bolshevik successes.

Handling the Situation.

Allied statements in Paris are giving the most serious consideration to these. Mr. Winston Churchill and Mr. Walter Long were hastily summoned to Paris to-day. The Allies are now realising that the Red Peril to civilization is far greater than ever before and at all costs it must not be allowed to spread beyond Russia.

Summary of Movements.

The situation broadly summed up is, the Caucasus are now in peril. The Bolsheviks have reached the vicinity of the Persian border. The Turks are joining hands with certain Bolshevik forces while the tribes in the area in British occupation of Mesopotamia are being stirred up by Kamachan Shalah, General Maashum General Officer Commanding, in Mesopotamia has sent an ultimatum to Shalah and has attacked and dispersed the latter's marauding parties. Meanwhile, owing to General Koltchak's complete collapse the only serious military force in the Far East is a Japanese Division which is totally inadequate to stem the big thrust. Moreover it is understood that Japan is reluctant to have any heavy commitments. At present the Bolsheviks are concentrating against General Denikin in South Russia. The latter has just won a success by recovering a strong line of defence on the Don River, but he is hopelessly outnumbered and stands unaided although it is admitted that he holds the road to India. Moreover it should not be forgotten that his troops are at present suffering from the influence of retreating hundreds of miles and the fact must be faced that they might give way at any moment. Incidentally it may be recalled that the Bolsheviks are feverishly searching for a gold-board of eighty millions sterling representing the Russian National Treasury which was lost in the custody of General Koltchak.

General Denikin.

The latest news from Odesa intimates that contrary to reported supposition General Denikin is still in command.

Bolshevik Advance in Caspian Area.

Supreme Council's Discussion.

LONDON, January 13.

The Supreme Council has discussed the danger to the advance in the Caspian territories, and proposals were proposed for the support of the of Georgia and Azerbaijan.

Bolshevik Captures.

LONDON, January 15.

A wireless says:—The Reds on the southern coast of the Caspian Sea captured 25,400 guns, 11 tanks, two armoured cars, nine mines, 258 locomotives and 5,886 waggons in addition to enormous munitions.

France

Liner Afrique Sunk.

The Search for Survivors.

LONDON, January 12.

The liner 'Afrique' outward bound for West Africa with 465 passengers on board has sunk fifty miles off Senegal. She was putting back to port gins disabled escorted by the liner 'Ceylon' which was launched with the greatest difficulty. The 'Ceylon' rescued eleven people from the 'Afrique' and fifteen from a rifting boat named 'Avera Villa' and two tugs are now searching for survivors. The 'Afrique's' last

message to Ceylon intimated that the passengers and crew were taking to boats and after that there was silence.

LONDON, January 13.

PARIS.—Owing to the interruption of the telegraphs a full list of survivors of the 'Afrique' has not yet been published. There were 488 souls on board and hitherto thirty are reported saved.

Mr. Bonar Law Returns to London

LONDON, January 11.

Paris Mr. Bonar Law returns to London on January 13th.

Surrendered Austrian Warships.

Almost Irreparably Damaged.

LONDON, January 13.

TOULON.—The tug sent to Cattaro to take over the surrendered Austrian warships, notably three battleships, four destroyers and twelve torpedo boats, found them damaged almost irreparably.

Persian Minister and Shah.

LONDON, January 15.

The Persian Minister in Washington has arrived in Paris and had an audience of the Shah.

Rescued Passengers Landed.

LONDON, January 13.

PARIS.—The 'Matin' reports that the 'Ceylon' has landed a considerable number of passengers saved from the 'Afrique' at La Pallice and that some survivors have arrived at Port Rochefort.

The League of Nations.

First Meeting of Council.

A Serious and Businesslike Meeting.

LONDON, January 16.

PARIS.—The inaugural meeting of the Council of the League of Nations, which was held in Clock-Room at the Quai D'Orsay at 10-30 this morning, was of a serious and businesslike character. M. Leon Bourgeois acted as Chairman having on his right Lord Curzon, Baron Matsui Gensai (Japan), M. Coubert (Brazil) and M. Venizelos, and on his left the representatives of Italy, Belgium and Spain. Lord Grey was present. Mr. Lloyd George put in an appearance, but left after consultation with Lord Grey. On the motion of M. Bourgeois, Sir Eric Drummond was formally installed as General Secretary, and it was also unanimously moved that M. Bourgeois should be the first Chairman. The latter motion was made by M. Vinet and seconded by Lord Curzon. At the close of the sitting.

A Commission of five members was appointed to delimit the frontiers of the Sarre Basin. Three were nominated by the Council, while one will be nominated by France and one by Germany. The Council's nominees are Colonel Wages (Britain), Major Lambert (Belgium), and Major Kobayashi (Japan). The sitting lasted an hour and a half. The public was admitted to an adjoining room with wide alcove opening to the Conference Chamber.

The inaugural speech by M. Bourgeois as Chairman was a fine exposition of the aims of the League. Lord Curzon following expressed the loyalty of the British Empire to the spirit underlying the Covenant of the League. It was, he said, Britain's intention to do the utmost to ensure its practical efficacy, and it was Britain's firm belief that only through the League could we hope to ensure that the horrors and the miseries of the past five years should not be repeated, and that a new era of international relationship should dawn. Lord Curzon concurred with M. Bourgeois in hoping that America would soon take her place as a member of the League. On the proposal of M. Bourgeois it was decided that a second meeting of the League should be held in London, the date yet to be fixed.

News From Paris.

LONDON, January 15.

PARIS.—The Havas Agency states that the presentation to Hungarian Delegates of the text of the Peace Treaty with Hungary will take place at four this afternoon.

A Grand Cross of Legion of Honour was conferred on Mr. Lloyd George and Signor Nitti on the occasion of the ratification of the Treaty of Versailles.

Members of the Senate and the Chamber of Deputies will meet on Saturday to elect the President of the Republic for the next seven years. At the beginning of this week it was regarded as almost certain that M. Clemenceau would be elected. Almost a unanimous re-election of M. Doumergue as President of the Chamber however is regarded as an indication that he will receive considerable support.

America

Anti-Sedition Bill, U. S.

LONDON, January 15.

WASHINGTON.—The Judiciary Committee of the House of Representatives has agreed to the Anti-Sedition Bill and speedy enactment is anticipated. The Bill also provides for a death penalty where Anti-Government activities lead to destruction of life.

Bill Passes Senate.

LONDON, January 12.

WASHINGTON.—The Senate has passed the anti-Sedition Bill providing a maximum fine of 500 dollars five years imprisonment and in case of aliens subsequent deportation for acts of propaganda with the object of overthrowing Government by violence. The measure now goes to the House of Representatives.

The League of Nations.

First Meeting of Council.

LONDON, January 16.

In the Official invitation to the first meeting of the League of Nations, President Wilson points out that the

gathering marks the beginning of a new era in international co-operation and is a first step towards the idea of concert of nations. It will bring the League of Nations into being as a living force devoted to the task of assisting peoples of all countries in a desire for peace, prosperity and happiness. The President is convinced that its progress will accord with the noble purpose to which it is dedicated.

Representatives of Allied Powers.

LONDON, January 12.

The First meeting of the Council of the League of Nations will take place at Quai D'Orsay on January 16th. M. Leon Bourgeois will preside. Lord Curzon will represent Great Britain, Signor De Martino, Italy and Paul H. de Brouckere, Belgium.

American Finance.

Suggestion to Assist Europe.

LONDON, January 11.

WASHINGTON.—The Report of an influential American Economic Association Committee on foreign trade expresses the opinion that the United States, not from Government, but from private sources, must lend Europe money if only for purely selfish reasons, but such should be devoted to industrial and not Government uses.

Proposal by Secretary to Treasury.

LONDON, January 12.

WASHINGTON.—The Secretary to the Treasury has asked Congress for authority to advance a hundred and fifty million dollars for food relief in Austria, Armenia and Poland.

American Opinion.

Reuter's New York Correspondent says, that the ceremony in Paris has impressed Americans with the consciousness that they alone are still at war with Germany. Senators have been flooded with appeals to agree to a compromise on the Treaty. It is evident that neither side wishes the League of Nations to become an issue at the next elections. Preachers in thousands on the 14th, emphasised from their pulpits the anomaly from a moral standpoint. Newspapers dwell on the economic side and declare that America must share in international responsibilities if she wishes to participate in world's trade. It is hoped that the Senate will reach an agreement regarding the Ratification of the Treaty which President Wilson will accept.

Germany

Germany's Obligations.

Will be Fulfilled.

Baron Lerener on War Criminals.

LONDON, January 11.

PARIS.—Interviewed by a representative of Reuter, Baron Von Lerener said that Germany would fulfil her obligations to the utmost limit of her power. This would entail hard times. He hoped that the Allies would help Germany to work cheerfully, because economic prosperity, especially France's, depended on Germany's economic recovery. He hoped that the Allied nations would ultimately realise that the reckless insistence on the surrender of alleged war criminals would have very grave consequences not merely in Germany but for the peace of Europe. The German Government two months ago took steps in Paris to impress the Allies with the harmful consequences which would ensue from the literal execution of the demand for extradition, and submitted written suggestions solving the delicate question including the arrangement of these incarcerated before the Supreme Court in Germany with Entente representatives as prosecutors with the fullest rights of control. The fact that the Allies had hitherto not acceded to the proposals did not preclude a re-examination of the problem now.

Bolshevik Deportees Arrive in Kiel.

LONDON, January 11.

Copenhagen.—The steamer 'Batord' arrived in Kiel to-day on route for Baltic ports with 450 Bolshevik deportees from the United States.

Berlin News.

Unconfirmed Reports.

LONDON, January 11.

Amsterdam.—A message from Berlin states that it is untrue that the Government has been overthrown, or that a general railway strike has been declared.

Departure of Lord Kilmarnock.

LONDON, January 12.

Lord Kilmarnock has departed for Berlin to take up his duties at the Foreign Office.

A Government Proclamation.

LONDON, January 11.

Berlin.—Government in a proclamation to German inhabitants of territories separated from Germany says:—"Countrymen, hard injustice has been done you and us by forcible separation and the right of self determination has been refused to the German population but we do not abandon hope that you will one day be granted this fundamental right. Let us therefore, full of hope and confidence, ever stand together for the right of our nationality."

LONDON, January 11.

Later.—Berlin.—Commenting on the enforcement of the Peace Treaty the Berlin 'Tagblatt' says that it is now the duty of Germany honourably to fulfil stipulations of the Treaty to the best of her ability. The sooner Germany recovers morally the sooner will come the opportunity of getting the Treaty peacefully revised. The Railway strike in Germany has been settled except in Essen and Essen districts where communists are alleged to have obtained the leadership. An average increase in wages of eight marks daily has been granted to railwaymen.

(1045)

'RATNACO,' Madras.

